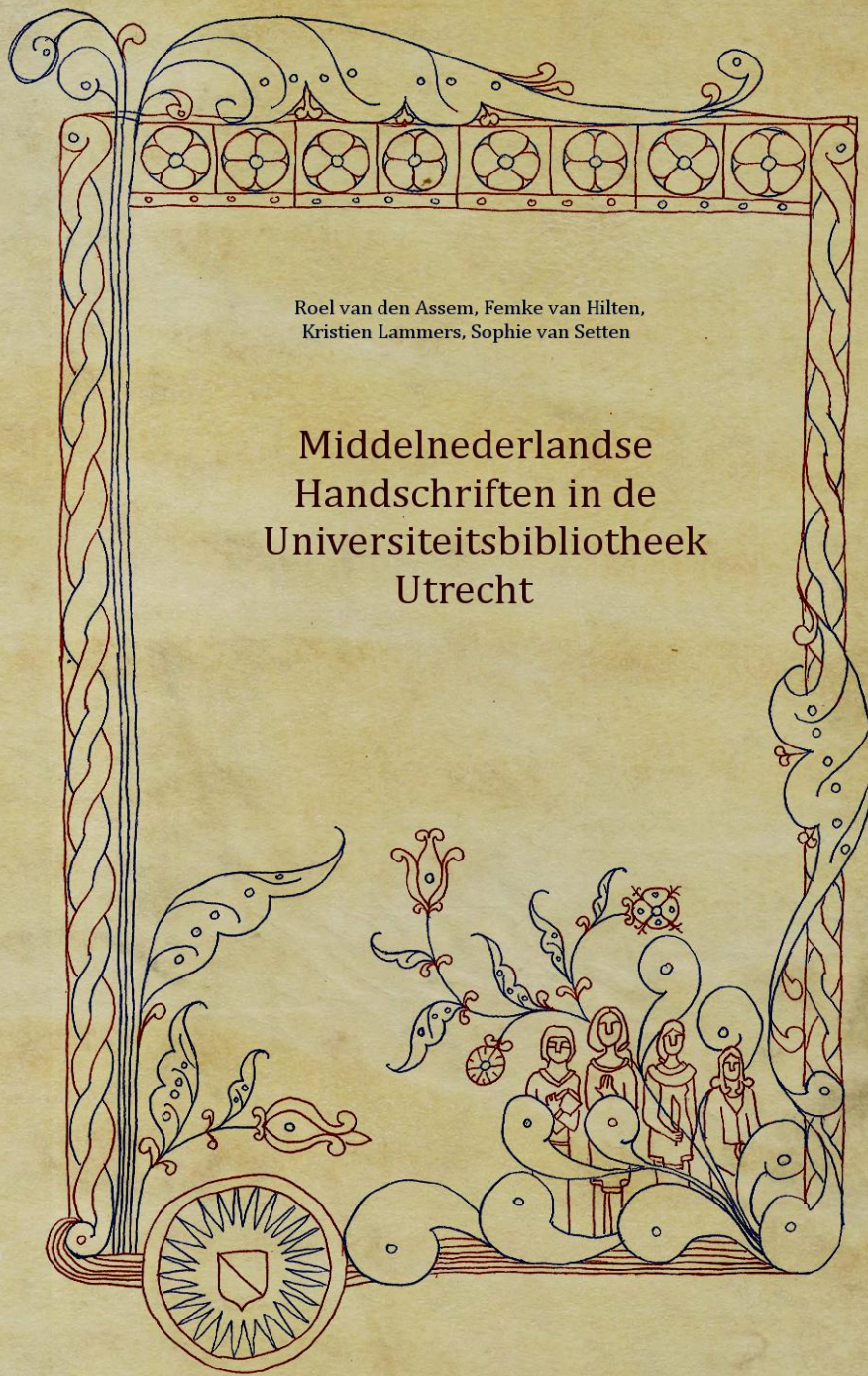

Roel van den Assem, Femke van Hilten,
Kristien Lammers, Sophie van Setten

Middel nederlandse
Handschriften in de
Universiteitsbibliotheek
Utrecht

Roel van den Assem, Femke van Hilten, Kristien Lammers en
Sophie van Setten

Middel nederlandse Handschriften in de Universiteitsbibliotheek
Utrecht

29 juni 2012

Onder begeleiding van Bart Jaski (eindredactie)

[online versie]

copyright 2012 Universiteitsbibliotheek Utrecht, Bijzondere
Collecties

Inhoudsopgave

- Inleiding p. 4
- Middelnederlandse passages in Latijnse
handschriften p. 8
- Middelnederlandse handschriften p. 15
- Fragmenten en maculatuur p. 89
- Bibliografie p. 122

Inleiding

In de afgelopen eeuwen zijn er verschillende catalogi samengesteld met daarin overzichten van aanwezige handschriften in verschillende bibliotheken of in een specifieke bibliotheek. Zo geldt dit ook voor de Universiteitsbibliotheek Utrecht (UBU). Pieter Anton Tiele gaf in 1887 een volledig overzicht van de aanwezige handschriften in de UBU in zijn *Catalogus codicum manu scriptorum Bibliothecae Universitatis Rheno-Trajectina*, en in 1909 maakte Abraham Hulshof hier een aanvulling op. Sindsdien is er geen compleet overzicht meer van de collectie van de UBU samengesteld. Er zijn in de loop der jaren echter wel verschillende handschriften en fragmenten aan de collectie toegevoegd. In 2012 is er onder supervisie van Bart Jaski, conservator handschriften bij de UBU, een stageproject gestart. Hierbij hebben vier studenten de Middelnederlandse collectie teksten in kaart gebracht, omdat hiervan tot op heden nog geen overzicht van bestond. In 2016 en 2017 is de catalogus helemaal nagekeken, aangevuld en online gepubliceerd. Alle Middelnederlandse (literaire) teksten die in juli 2016 in bezit van de UBU waren, zijn opgenomen. Deze catalogus is het resultaat van het stageproject en is bedoeld voor een ieder die onderzoek wil doen naar (bepaalde aspecten van) Middelnederlandse handschriften en fragmenten.

In deze catalogus zijn alle Middelnederlandse handschriften in de UBUB opgenomen, inclusief handschriften die overwegend in het Latijn zijn geschreven waarin slechts enkele folia of aantekeningen in het Middelnederlands staan vermeld. Daarnaast is er een ruime hoeveelheid aan Middelnederlandse handschrift-fragmenten in de catalogus opgenomen. Sommige fragmenten zijn moeilijk leesbaar, omdat ze bijvoorbeeld ernstig beschadigd zijn. We hebben

deze fragmenten toch opgenomen om specialisten (en anderen) erop te wijzen dat deze teksten aanwezig zijn. Verder zijn alle teksten literair, dat wil zeggen dat er geen administratieve teksten in de catalogus zijn opgenomen zoals oorkonden en dergelijke.

Het was belangrijk een periode af te bakenen. We hebben gekozen om alleen Middelnederlandse handschriften tot het jaar 1500 op te nemen, omdat dit jaartal over het algemeen gezien wordt als de overgang van het Middelnederlands naar de modernere vorm(en). Een scherpe grens bestaat echter niet, wat overigens ook geldt voor de datering van een aantal handschriften (voor of na 1500), terwijl ook latere handschriften teksten kunnen bevatten die zijn geschreven vóór 1500 en dus als Middelnederlands te bestempelen zijn. Wij hebben we gekozen voor een praktisch jaartal, waardoor mogelijkerwijs wel enkele twijfelgevallen buiten de boot vallen.

Aan de hand van de opmaak van de website *Medieval Manuscripts in Dutch Collections* (MMDC; www.mmdc.nl) hebben we een sjabloon opgesteld voor de beschrijvingen. Deze hebben we ten eerste ingevuld aan de hand van beschikbare informatie via MMDC. Daarnaast dienden ook de catalogi van Tiele en Hulshof als basis. Omdat we deze drie bronnen zo vaak gebruikt hebben, zijn ze niet onder het kopje literatuur bij de beschrijvingen vermeld, tenzij er geen recentere literatuur voorhanden was. Ze zijn echter wel in de bibliografie opgenomen. Behalve deze drie bronnen hebben we bijbehorende (recente) literatuur opgezocht, die we meestal konden vinden via de database *Quaerite*. In enkele gevallen was er alleen informatie beschikbaar via een kaartenbak, aanwezig in de leeszaal Bijzondere Collecties van de UBU. Deze bevatten aantekeningen van conservatoren en anderen die het handschrift of fragment

onderzocht en beschreven. Als laatste stap hebben we de handschriften en fragmenten zelf bekeken en alle informatie nagelopen op verschillen en gebreken. Sommige zaken, zoals afmetingen, regelnummers, decoratie en vooral provenance, weken in MMDC soms af van de informatie die wij gevonden hebben in zowel literatuur als de handschriften zelf. Om die reden hebben we deze informatie aangepast met onze bevindingen in de beschrijvingen. Alle informatie die in de beschrijvingen wordt weergegeven betreft de meest recente, en daarvan de meest belangrijke.

Hieronder volgt in een schema waarin de wijze wordt toegelicht waarop de informatie in deze catalogus is gepresenteerd. Achter elk kopje hebben we waar nodig onze keuzes toegelicht of uitgelegd hoe de informatie is weergegeven. We hebben er naar gestreefd om alle gegevens zodanig te presenteren dat er eenheid is binnen de catalogus. Zodoende wordt het gebruik ervan prettiger en is het simpel om bepaalde handschriften en fragmenten snel op te zoeken, te groeperen en te vergelijken. In elk schema zijn de punten aan het einde van de stukjes informatie steeds weggelaten om het geheel beter te laten ogen.

Nummer en/of signatuur¹ Wij geven het catalogusnummer (in Tiele-Hulshof) en het signatuur (vindplaats in het depot). Voor handschriften verkregen na 1909 is er alleen een signatuur. Ook fragmenten of maculatuur hebben een signatuur, Wij vermelden altijd als het om een fragment of maculatuur gaat. Nog niet alle boeken in de Gertrudiscollectie hebben een

¹Het signatuur wordt zonder punten weergegeven: bv. 6 K 16 in plaats van 6.K.16.

signatuur, maculatuur die gevonden is in deze collectie wordt daarom vermeld als “Maculatuur in de Gertrudiscollectie”.

Titel of omschrijving	Wanneer een titel bekend is staat deze cursief weergegeven. Wanneer er geen titel bekend is, wordt een korte omschrijving gegeven.
Datering	Wordt weergegeven in getallen en is gebaseerd op bevindingen uit de literatuur. Wanneer de datering niet bekend is, is deze gebaseerd op het schrift.
Origine	Vermelding van stad of regio waar het handschrift of fragment vandaan komt. Bij twijfel wordt de stad of regio tussen haakjes met een vraagteken weergegeven.
Beschrijving	Hier worden in deze vaste volgorde materiaal, aantal folia of fragmentstukjes, de afmetingen in millimeters en het gemiddeld aantal regels per folium weergegeven. Wanneer er verschillen zijn in het aantal regels per folium wordt het minimum en maximum aantal regels weergegeven.
Schrift	Het soort schrift. Alle handschriften zijn geschreven in Gotisch schrift, voor de onderverdelingen zie Derolez 2003, en Van der Horst 1989 voor het schrift in de geillumineerde handschriften. Wanneer er meerdere handen aan het handschrift of fragment hebben gewerkt is dit na het schriftsoort vermeld.
Scribent	Wordt alleen weergegeven als deze bekend is.
Decoratie	Wordt weergegeven op volgorde van meest voorkomend

Inhoud	(rubricering) naar minst voorkomend (miniaturen). Hier wordt een korte samenvatting van de inhoud weergegeven. Als het handschrift meerdere teksten bevat worden de titels of omschrijvingen met de bijbehorende foliumnummers weergegeven. Wanneer bij een fragment of maculatuur onduidelijk is om welke tekst het gaat wordt er een gedeeltelijke transcriptie weergegeven. Wanneer het een vertaling of bewerking betreft, worden de taal van herkomst en de oorspronkelijke auteur en titel weergegeven.
Genre	De volgende genres komen in de catalogus voor: woordenlijst, Artesliteratuur, Didactische teksten, Filosofie, Historische teksten, Hoofse literatuur, Moralistische teksten, Reisverhalen, Religieuze teksten, en Statuten. Religieuze teksten zijn verder onderverdeeld in: bijbelteksten, exempelen, gebeden, getijdenboek, hagiografie, leefregels. en theologie.
Binding	Hier staan in vaste volgorde de periode, het materiaal en de eventuele stempeling van de binding vermeld. Wanneer er geen stempeling aanwezig is wordt dit niet vermeld. Wanneer het gaat om een fragment wordt deze rubriek niet weergegeven. Wanneer het gaat om maculatuur wordt hier informatie over het boek weergegeven waarin de maculatuur zich bevindt.
Provenance	Wanneer bekend is voor welke kloostergemeenschap het

handschrift gemaakt was, is dit als eerste in de provenance te vinden in de volgorde: plaats, type gelovigen, welk klooster en eventueel aan wie dit klooster gewijd was. Verder volgt er informatie over overige bezitters² en als laatste hoe de Universiteitsbibliotheek Utrecht aan het handschrift of fragment is gekomen. Wanneer dit laatste onbekend is, maar het werk wel is opgenomen in de catalogus van P.A. Tiele, wordt de ontvangst weergegeven als 'voor 1887'.

Recente literatuur

Weergave van literatuur over het handschrift of fragment. Deze worden op chronologische volgorde weergegeven, met achternaam, jaartal en paginanummers. Volledige literatuurverwijzingen zijn te vinden in de bibliografie. Bij afwezigheid van paginanummers gaat het werk geheel over het handschrift of fragment. Wanneer de literatuur over de tekst gaat, en niet het specifieke handschrift of fragment, wordt dit aangegeven met "vgl." Er wordt niet verwezen naar websites.

NB

Overige bijzonderheden van het handschrift of fragment, zoals schade, muzieknotatie, andere talen in de tekst, etc.

² Omdat er in de literatuur veel onduidelijkheid bestaat over de verschillende archieven in Utrecht (resp. Gemeente Archief, Regionaal Archief, Stadsarchief, Provinciaal Archief en Utrechts Archief) hebben wij ervoor gekozen dit in de provenance weer te geven als Utrechts Archief, daar deze archieven in 1998 zijn samengevoegd en om verdere onduidelijkheid te voorkomen. De Hss. 1012, 1014, 1020, 1022, 1037, 1038, 1041, 1042 en 1335 zijn in 1882 naar de UBU overgebracht.

Naast deze informatie is er van elk handschrift en fragment een afbeelding bijgevoegd. We hebben geprobeerd om alle informatie en afbeeldingen zo in te delen dat het op een pagina past. Dit komt naar onze mening het overzicht ten goede. Bij convoluten wordt meestal slechts één afbeelding getoond, meerdere afbeeldingen zijn te zien via de website MMDC.

Voor specifieke informatie over decoratie, zie:

Koert van der Horst, *Illuminated and decorated medieval manuscripts in the Utrecht University Library, Utrecht. An illustrated catalogue*. Maarssen / 's-Gravenhage: Gary Schwartz / SDU, 1989.

Willemijn van Klingereren & Tino Oudesluijs, *A supplement to Koert van der Horst, Illuminated and decorated medieval manuscripts in the University Library, Utrecht (1989). Vol. 1: manuscripts acquired 1989-2011; loose manuscript fragments (first section)*. PDF. Utrecht: Utrecht University Library, Special Collections, 2011.

Anna Duijsings, Myrthe Machielsen, Marleen van der Meulen & Chloé Vondenhoff, *A supplement to Koert van der Horst, Illuminated and decorated medieval manuscripts in the University Library, Utrecht (1989). Vol. 2: loose manuscript fragments (second section, bound maculature (first section))*. PDF. Utrecht: Utrecht University Library, Special Collections, 2011.

(De laatste twee genoemde documenten zijn ook door stagiaires onder supervisie van Bart Jaski samengesteld.)

Onze beschrijvingen zijn nog niet allemaal compleet omdat er naar sommige handschriften en fragmenten nog nauwelijks onderzoek gedaan is. Hopelijk kunnen deze beschrijvingen als opstapje dienen voor verder onderzoek.

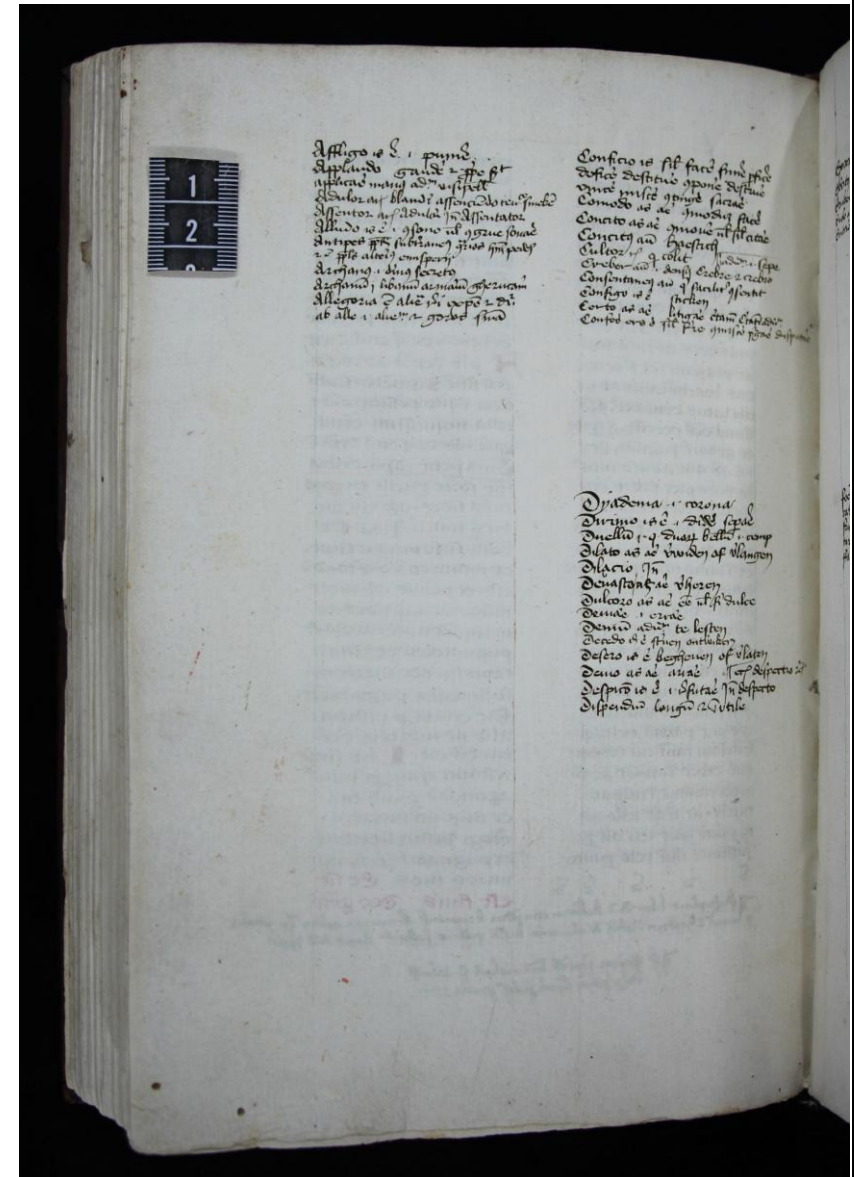
Wij hopen dat wij op deze wijze een duidelijk overzicht hebben geboden van de aanwezige Middel nederlandse handschriften en fragmenten in de Universiteitsbibliotheek Utrecht. Om dit werk te kunnen voltooien hebben wij veel gehad aan de adviezen van Bart Jaski, die tevens dit project voor ons heeft mogelijk gemaakt.

Roel van den Assem
Femke van Hilten
Kristien Lammers
Sophie van Setten

Middel nederlandse teksten in Latijnse handschriften

Hs. 134 (1 M 10)

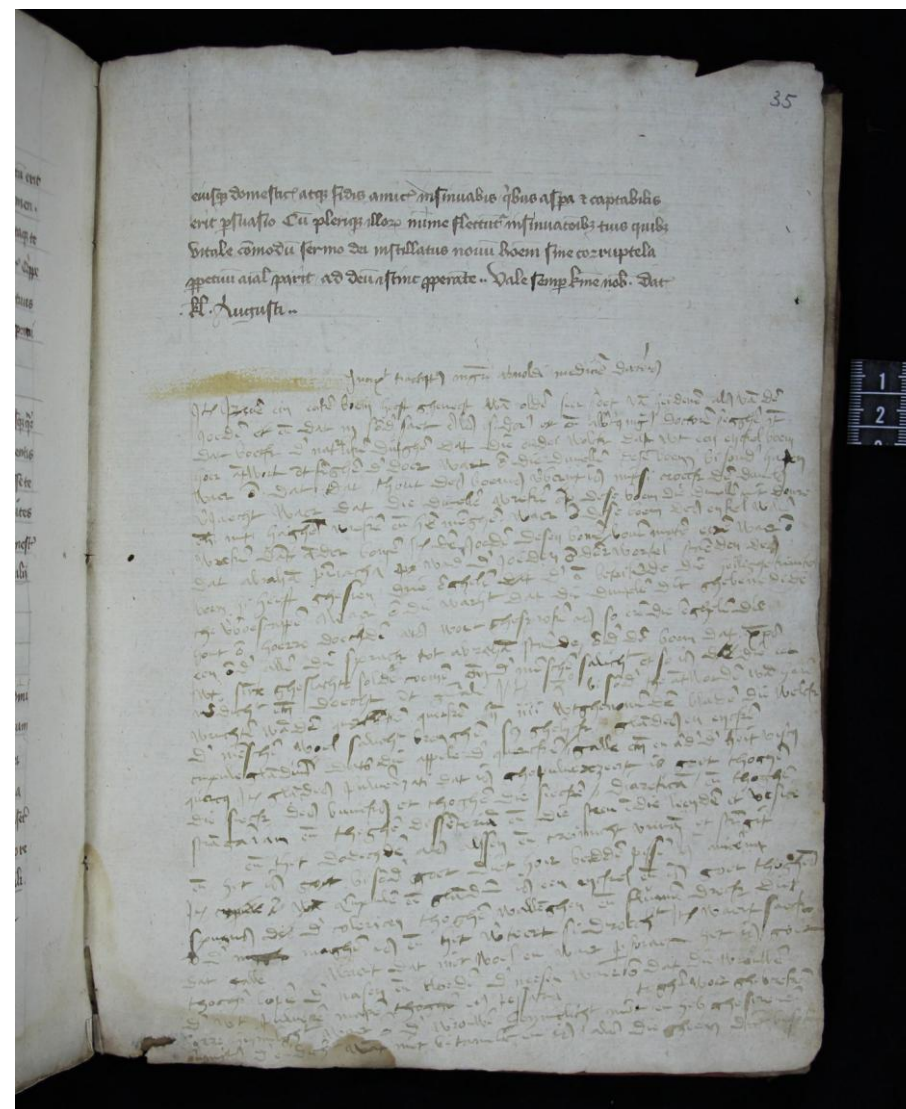
- Titel/omschrijving:** *De consolatione et consilio* en andere teksten van Albertano van Brescia
- Datering:** 1449
- Origine:** Padua
- Beschrijving:** Papier, 96 ff., 241x163 (137x105) mm., 2 kolommen, 3-26 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Scribent:** Theodricus Johannes Meer de Almanica Bassa toen hij in Padua studeerde
- Inhoud:** De Middelnederlandse tekst bevindt zich in een overwegend Latijns handschrift met verschillende teksten van Albertano van Brescia (1195-1251):
- ff. 94v-96r: Woordenlijst Latijn-Middelnederlands
- Genre:** Woordenlijst, Artesliteratuur
- Binding:** Middeleeuwse contemporaine binding, blind gestempeld, defect slot
- Provenance:** Utrecht, Kartuziers, Nova Lux (Nieuwlicht), gewijd aan Sint Salvator
Verkregen door Stadsbibliotheek Utrecht (later UBU) uit de in 1584 geconfisqueerde boeken van Nieuwlicht
- Recente literatuur:** Jansen-Sieben 1989, p. 464, nr. U200.
- NB:** Datering en scribent gebaseerd op notities op ff. 44v en 94v

Hs. 1 M 10, f. 94v

Hs. 237 (1 H 14)

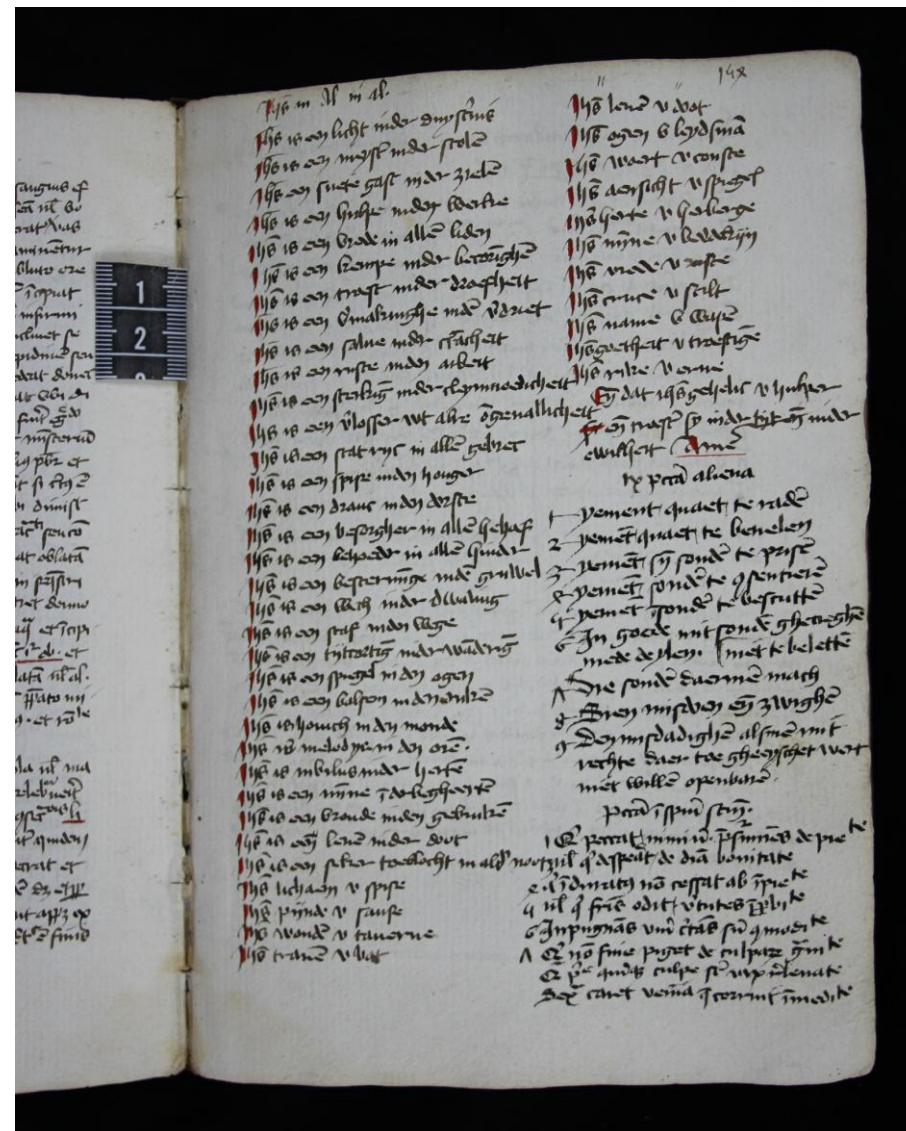
Titel/omschrijving: Medisch traktaat
Datering: 1400-1500
Origine: Onbekend
Beschrijving: Papier, 35 ff., 295x216 (195x135) mm., 1 kolom, 38 rr.
Schrift: Cursiva
Inhoud: De Middelnederlandse tekst bevindt zich in een voor de rest Latijns handschrift met religieuze teksten van onder andere Johannes Wallensis (1210/1230-1285):
- ff. 35r-35v: Latijns en Middelnederlands traktaat over de medische eigenschappen van de eik, toegeschreven aan magister Arnoldus
Genre: Artesliteratuur
Binding: Middeleeuwse binding, blind gestempeld, defecte sloten
Provenance: In bezit geweest van:
Frederick Jacobszn Scout
Verkregen door UBU voor 1887
Recente literatuur: Jansen-Sieben 1989, pp. 464-465, nr. U210
NB: Er is een letter P op de snede geschreven

Hs. 1 H 14, f. 35r

Hs. 357 (4 | 3)

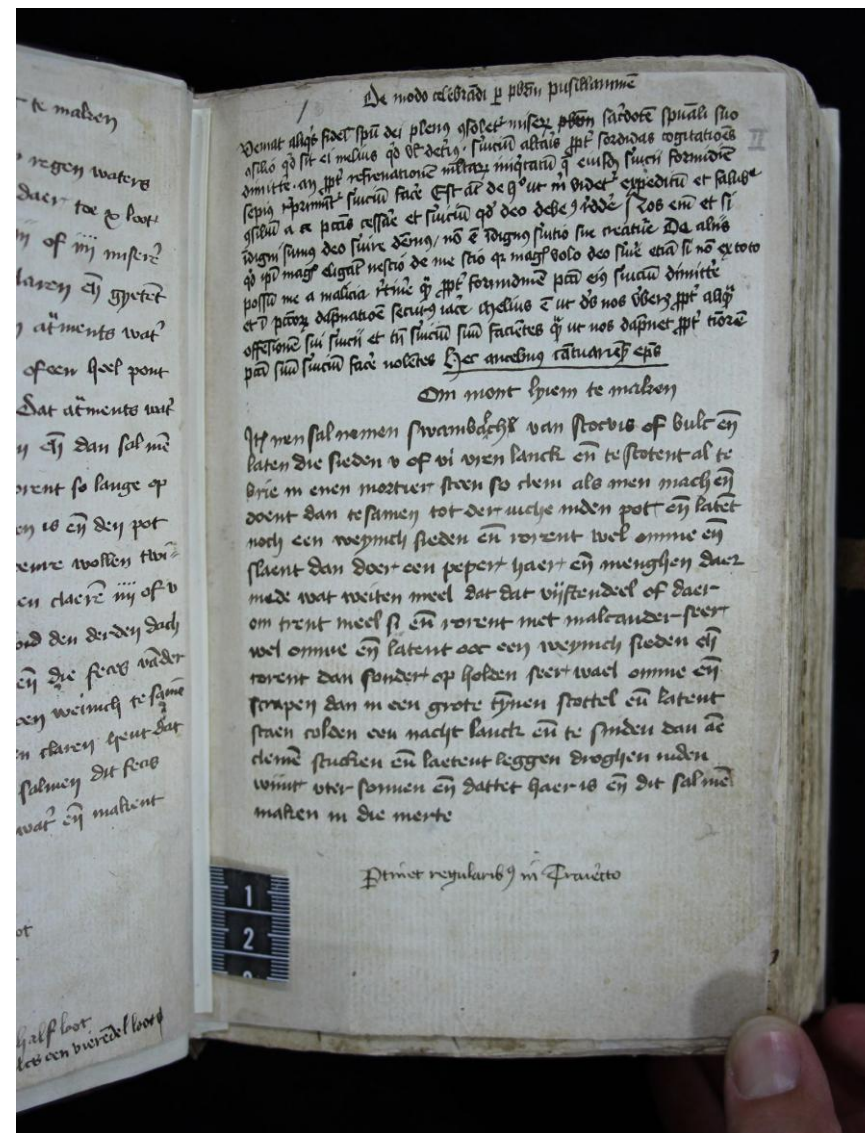
- Titel/omschrijving:** Religieuze teksten
- Datering:** ca. 1459-1461
- Origine:** Haastrecht, nabij Gouda, Zuid-Holland
- Beschrijving:** Papier, 186 ff., 214x145 (196x133) mm., 2 kolommen, 35-36 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Scribent:** Wilhelmus Wouman de Gouda, pastoor te Haastrecht
- Decoratie:** Rubricering
- Inhoud:** De Middelnederlandse tekst bevindt zich in een overwegend Latijns handschrift met religieuze teksten voor de mis:
- f. 154r: Traktaat over de eigenschappen van Jezus en een lijst van de negen zonden
- Genre:** Religieuze teksten: theologie
- Binding:** Middeleeuwse binding, blind gestempeld
- Provenance:** Utrecht, Regulieren, gewijd aan Maria en de Twaalf Apostelen. Aan hen geschonken door de scribent
Verkregen door Stadsbibliotheek Utrecht (later UBU) uit de in 1584 geconfisqueerde boeken van de Regulieren
- Recente literatuur:** Van der Horst 1989, p. 396 nr. 1442
- NB:** De foliëring in inkt klopt niet overal meer, wellicht in verband met herbinden van de tekst
Datum, locatie en scribent zijn gebaseerd op de colofon van het handschrift
Bevat maculatuur tussen 171v en 172r met een gedeelte van een figuur

Hs. 4 J 3, f. 154r

Hs. 387 (1 L 12)

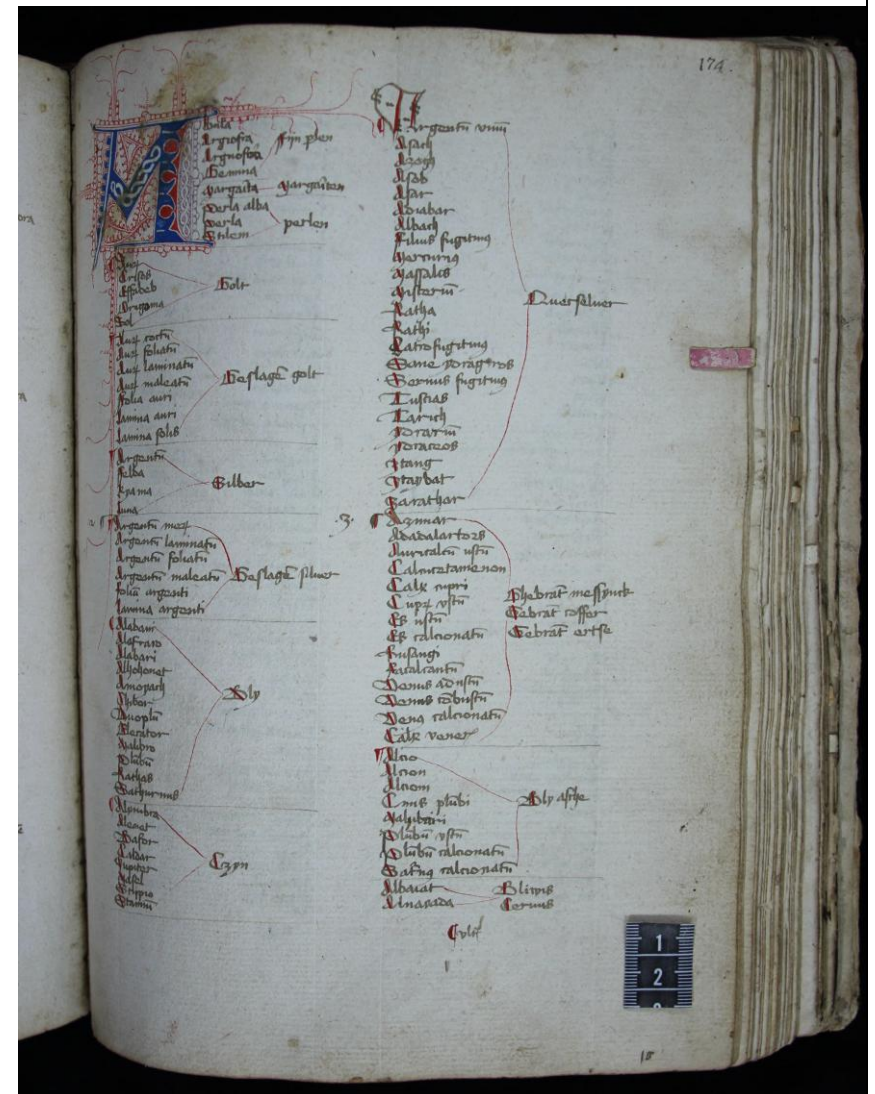
Titel/omschrijving:	Recepten
Datering:	1400-1500
Origine:	Amsterdam (in ieder geval gedeeltelijk)
Beschrijving:	Papier, 137 ff., 210x133 (185-200x110-125) mm., 1 kolom, 14-34 rr.
Schrift:	Hybrida, cursiva recentior, meerdere handen
Inhoud:	De Middelnederlandse teksten bevinden zich in een verder Latijns handschrift met recepten, brieven en religieuze teksten. De Middelnederlandse teksten zijn recepten: <ul style="list-style-type: none">- f. 1r: <i>Om galle inct te maken</i>- f. 1v: <i>Om substanci inct te maken</i>- f. 2r: <i>Om mont lyiem te maken</i>- f. 2v: <i>Om kreet te maken</i> en <i>Om vernis te maken</i>- f. 137r: <i>Dit is die mestery tot een voet die vertreed is ende gheswollen</i>
Genre:	Artesliteratuur
Binding:	Namiddeleeuwse binding, leer over houten platten, sloten
Provenance:	Utrecht, Regulieren, gewijd aan Maria en de Twaalf Apostelen Verkregen door Stadsbibliotheek Utrecht (later UBU) uit de in 1584 geconfisqueerde boeken van de Regulieren
Recente literatuur:	Jansen-Sieben 1989, p. 465, nr. U220 Gumbert 2012, p. 390
NB:	Folia 1 en 2 lijken later aan het handschrift toegevoegd te zijn Locatie gebaseerd op de notitie op f. 86r

Hs. 1 L 12, f. 1r

Hs. 694 (3 C 14)

- Titel/omschrijving:** Medische woordenlijsten
- Datering:** 1450-1500
- Origine:** Onbekend (Amsterdam?)
- Beschrijving:** Papier, 146 ff. (292 pp.), 292x214 (230x138 en 218x141) mm., 2, 3 en 4 kolommen, 45-48 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex
- Inhoud:** De Middelnederlandse teksten bevinden zich in een verder Latijns handschrift met medische woordenlijsten, opsommingen en verklaringen:
- pp. 174-245: Latijns/Middelnederlands synonymarium
- pp. 246-258: Latijns plantenglossarium met Middelnederlandse glossen
- pp. 258-263: Alfabetische kruidenlijst in het Middelnederlands
- Genre:** Woordenlijst, Artesliteratuur
- Binding:** Middeleeuws, blind gestempeld, defecte sloten
- Provenance:** Griet Tide (15^e eeuw, zie ex libris)
Amsterdam, Augustijnessenklooster van Sint Maria Magdalena in Bethanië (zie p. 172)
Meester Ghyffen, *phisico* (ca. 1500, zie ex libris)
Verkregen door de Stadsbibliotheek Utrecht (later UBU) uit het legaat van de jurist Evert van de Poll (1565-1602)
- Recente literatuur:** Jansen-Sieben 1989, pp. 465, nr. U230
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 272 en dl. II, p. 21, nr. 40
- NB:** Handschrift is gepagineerd
Een aantal pagina's heeft een watermerk

Hs. 3 C 14, p. 174

Hs. 1590 (6 K 16)

Titel/omschrijving: *Liber Iuramentorum in usum ecclesiae S. Johannis Traiecti ad Rhenum*

Datering: 13^e tot 17^e eeuw

Origine: Utrecht

Beschrijving: Perkament, 109 ff., 230x160 (168x108) mm., 1 kolom, 13-14 rr.

Schrift: Textualis, meerdere handen

Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk

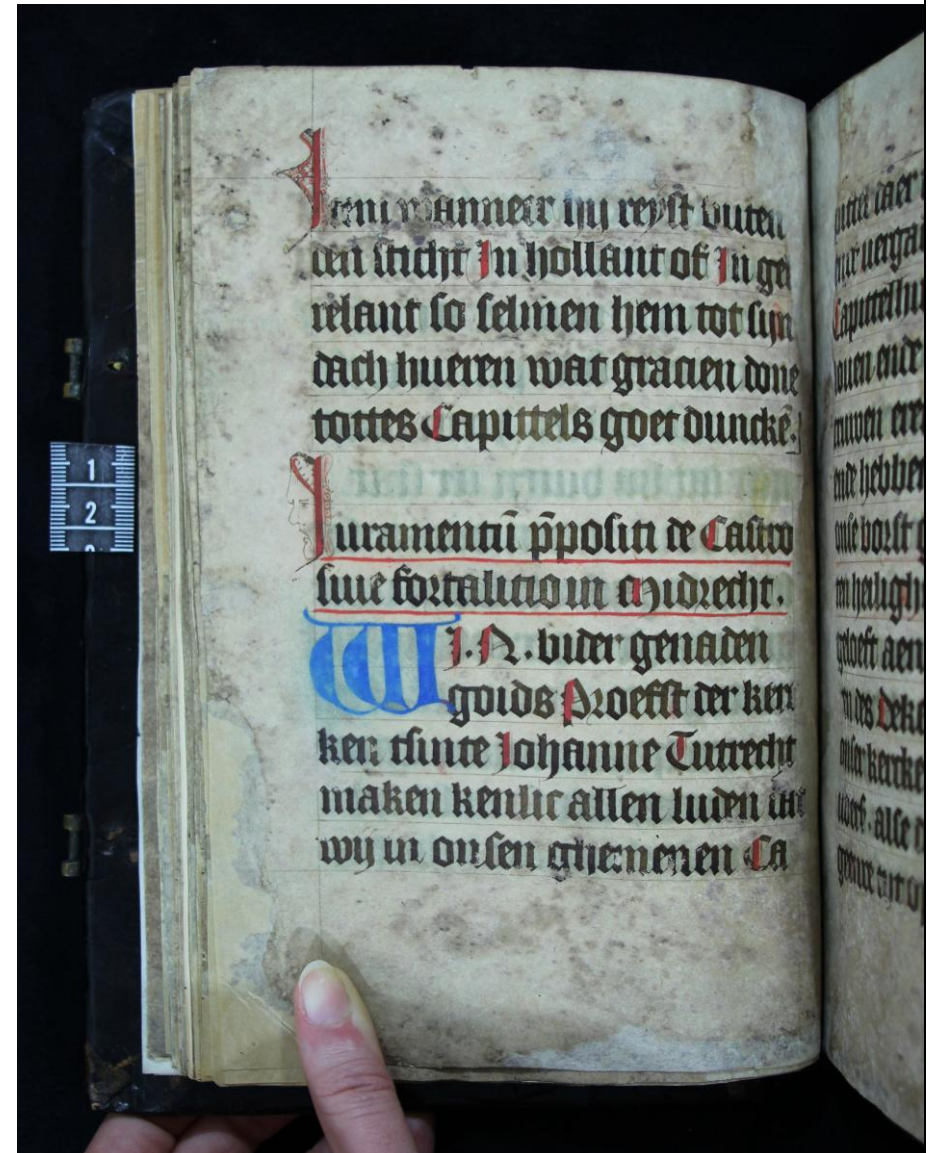
Inhoud: De Middelnederlandse teksten bevinden zich in een verder Latijns eedboek en evangeliarium:
ff. 1v-25v: *Liber Iuramentorum in usum ecclesiae S. Johannis Traiecti ad Rhenum* (eedboek) waarvan ff. 18r-25v in het Middelnederlands

Genre: Religieuze teksten; Statuten

Binding: 16^e-eeuwse binding

Provenance: Utrecht, Kapittel van Sint Jan
Verkregen door de UBU in 1888 van de Kerkraad van de Nederlands-Hervormde Kerk

Recente literatuur: Van der Horst 1984, pp. 129-131
Van der Horst 1989, p. 4, nr. 9

Hs. 6 K 16, f. 21v

Middel nederlandse handschriften

Hs. 1006 (4 E 3)

Titel/omschrijving: Zuid-Nederlandse Historiebijbel
Datering: ca. 1470
Origine: Zuid-Holland
Beschrijving: Papier, 298 ff., 258x189 (185x140) mm., 2 kolommen, 31-38 rr.
Schrift: Hybrida, meerdere handen
Decoratie: Rubricering, gewone initiaal, initialen met penwerk, littera duplex
Inhoud: Deel van een convoluut, bevat twee redacties van de vertaling uit het Latijn: de Zuid-Nederlandse Historiebijbel in de vertaling van Petrus Naghel uit 1360, en de Noord-Nederlandse Historiebijbel (handschrift uit de 16^e eeuw), inclusief *Die Hystorie van Alexander* en *Die Destrucchie van Jherusalem* van Flavius Josephus. Bevat ook latere toevoegingen: inhoudsopgave en glossen. De twee delen hebben elk een eigen foliëring:
- ff. 1-298: Zuid-Nederlandse Historiebijbel (A)
- ff. 1-224: Noord-Nederlandse Historiebijbel (B)
Genre: Religieuze teksten: bijbelteksten
Binding: 16^e-eeuwse binding, blind gestempeld, koperen sloten
Provenance: Zuid-Nederlandse Historiebijbel:
In den Hem (Schoonhoven), Reguliere kanunniken, klooster Sint Michiel (zie f. 260r)
In bezit geweest van:
Jan Gheritzn (zie f. 260r), die het schonk aan Gouda, Cellebroeders, klooster Emmaüs gewijd aan St. Alexis
Broeder Anthoenis Janz. (deel B, zie f. 395v)
Peeter Oris te Antwerpen (fl. 1591-1647), die het waarschijnlijk heeft samengebonden met deel B.

Recente literatuur: Verkregen door de UBU voor 1887
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 44, 170, 200-201 en dl. II, p. 163 nr. 478, pp. 369-370, nr. 1113
Van den Berg 2007, p. 65, 69 en afb. 14-15
NB: De eerste 24 folia ontbreken
Datering gebaseerd op watermerk, locatie op dialect

ez begint die prolo-
ge van
den bo-
ke die
ghenoemt
is den bi-
bel als
moyses
vint bo-
ken ge-
nesis et
adus le-
uiticus prumerius dautono-
nius en wort dat oude testa-
ment en dat nieuwe dat be-
ghint der werelt dat middel en
dat eynde Als dat scolastica
lystoria dat uidaert Ende die
figuere vanden oude testament
geconceat heeft want come
de mit dat nyeuwe testament
want het is der sielen salicheit
dat men die heilige scrist gaeue
leest ende hoert lesen want ge-
lyc dat dat lichaem leest van aet-
scher spisen also leest die siel van
der heilige scristen want die mens
en leest niet alleen biden natuerli-
ken brode oer oer vande woerde
die dier gien van monde gods
dat is die heilige scrist die god
mit oude testament gesproken
heeft dan die monde der prophete
ten En in dat nyeuwe testament
heeft god ihesu cristus die ewan-

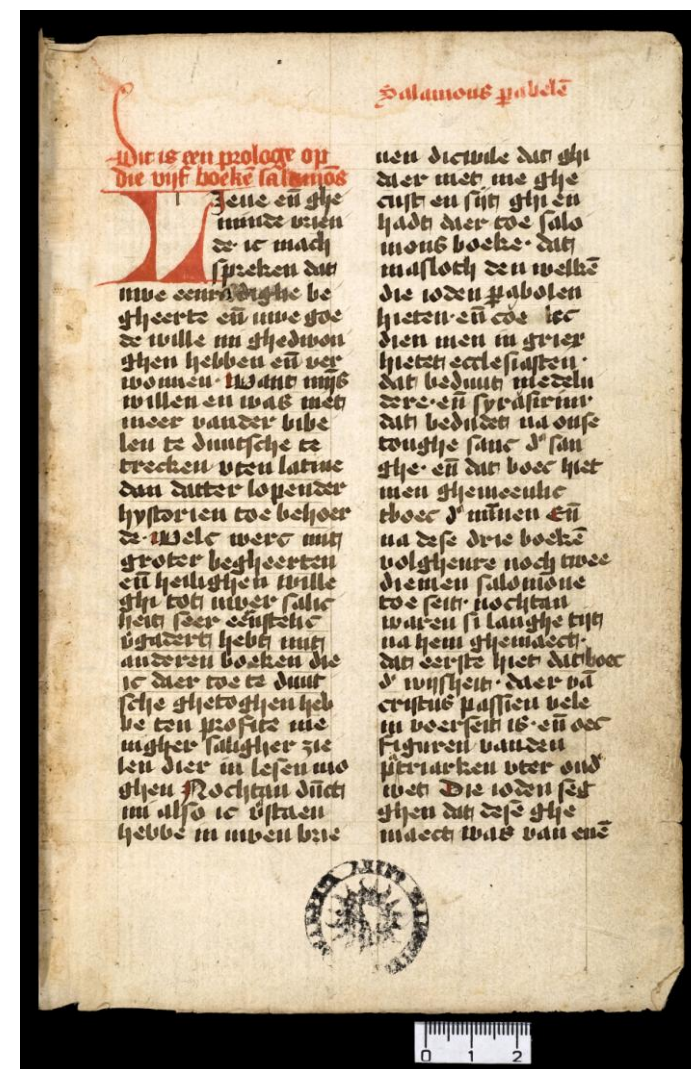
gelien selue gesproken ende
gelact ende naderhemencht
ihesu doe die apostolen en die
discipulen den heilige gaest
ontfangen hadden doe predic-
ten ende leerden si wort die
woerden gods om salicheit alre
mensche Daer om selue gae-
ne lesen en horen lesen en hoer
predicken die leeringe der he-
lige scrist op dat die siel ge-
sint mach worden ende ge-
stert tot allen doechde wel
uden sijn die lesen waerlike
boeken van consten ende van
criste Ende staen van oude
here die der werelt dienen
oer dat was al tijt ueches
Want dier en vonden si niet
in der sielen salicheit Want
alle die tijt die in omuittel-
ken toe brengen daer moete
in won gode rekenen of ge-
uen Want het misgaet opde
dat menschen die gaeue gode
dienen gaeue waerlike hoer
lesen hanc Amte thezomi-
mus die las op een tijt in ene
heydenischen boec Ende wort
dier in ontslaep en sijn geest
wort gebrocht van den ouer-
sten rechter doe seide die rech-
ter tot thezomimus wat mens-
bistu thezomimus seide ic ben
een heeten mensche Doe seide
die rechter En en siet geen he-

Hs. 4 E 3, f. 1r (deel A)

Hs. 1007 (5 E 6)

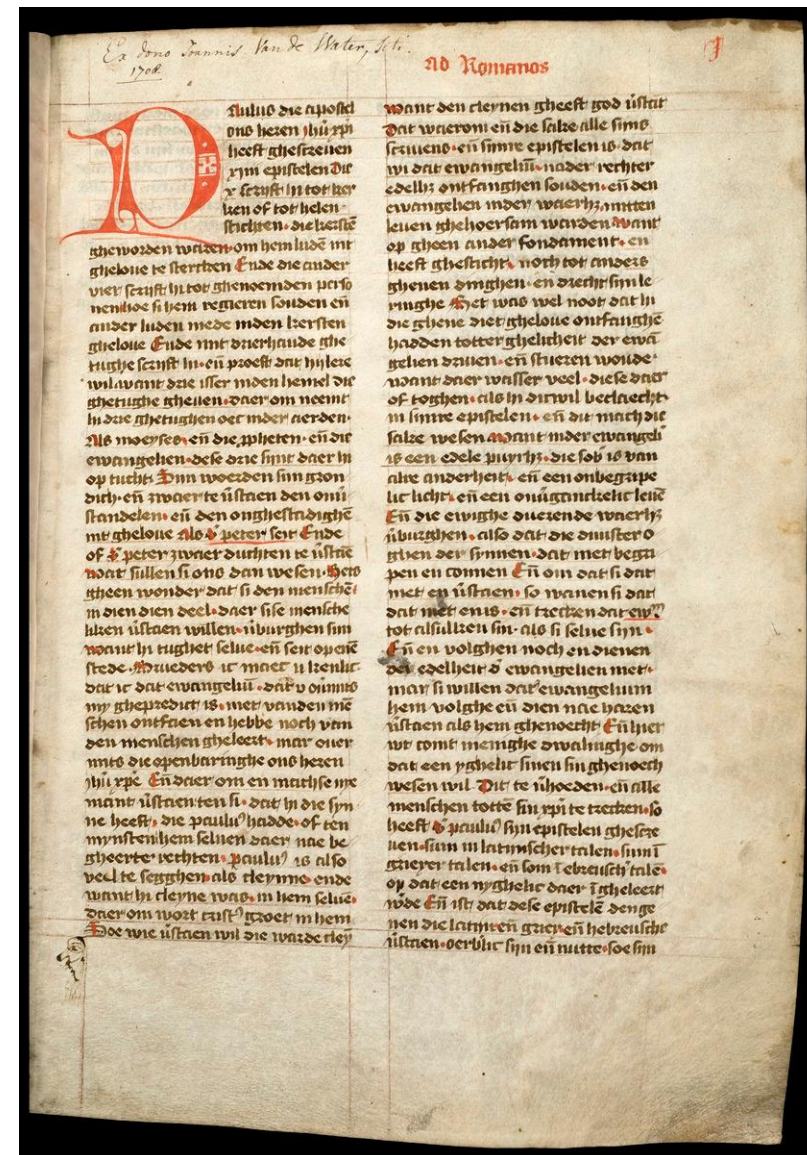
Titel/omschrijving:	<i>Die vijf boeken Salomons</i>
Datering:	1475-1500
Origine:	Zuid Holland (Gouda?)
Beschrijving:	Papier, 144 ff., 216x145 (152x102) mm., 2 kolommen, 32 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van de vijf boeken van Salomon: - ff. 1r-2v: Proloog - ff. 2v-37r: Spreuken - ff. 37r-49r: Prediker - ff. 49v-57r: Hooglied - ff. 57r-80v: Wijsheid - ff. 80v-141v: Jezus Sirach De vertaling wijkt enigszins af van de vertaling van Petrus Naghel uit 1360
Genre:	Religieuze teksten: bijbelteksten
Binding:	Middeleeuwse contemporaine binding, blind gestempeld, sloten
Provenance:	Op der Gouwe (Gouda), Regularissen, klooster Sint Marie Verkregen door de UBU tussen 1718 en 1754
Recente literatuur:	Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 272 en dl. II, p. 163, nr. 480

Hs. 5 E 6, f. 1r

Hs. 1008 (2 B 13)

Titel/omschrijving:	Bijbelboeken
Datering:	1425-1450
Origine:	Noordelijke Nederlanden (Utrecht?)
Beschrijving:	Papier en perkament, 217 ff., 291x212 (202x145) mm., 2 kolommen, 32-44 rr.
Schrift:	Hybrida, twee handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van enkele boeken uit het Nieuwe Testament, enkele perikopen uit het Oude Testament en epistelen van Johan Scutken uit 1390 Handelingen van de apostelen in de vertaling van Petrus Naghel uit 1360
Genre:	Religieuze teksten: bijbelteksten
Binding:	Middeleeuwse binding
Provenance:	Bisdom Utrecht (n.a.v. vergelijking met Utrechtse bijbels) In bezit geweest van: Cornelis Dircksz (17 ^e eeuw) Verkregen door de UBU in 1708 van Johan van de Water, student rechten aan de Universiteit Utrecht tot 1710
Recente literatuur:	Biemans 1984, p. 253, nr. 269

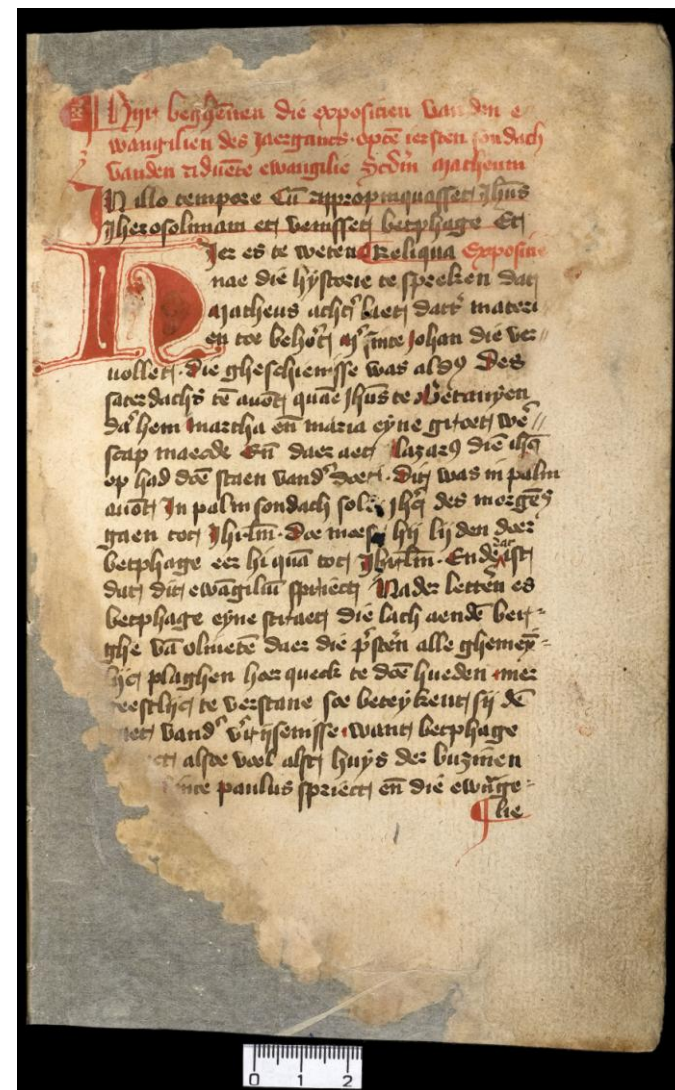
Hs. 2 B 13, f. 1r

Hs. 1009 (2 D 22) (vermist)

Titel/omschrijving:	Bijbelboeken (Diatessaron)
Datering:	1400-1500
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Papier, 327 ff., afmetingen onbekend, formaat hs is 12°
Schrift:	Onbekend
Decoratie:	Onbekend
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van het <i>Leven van Jezus</i> volgens de Luikse/Stuttgartse redactie - ff. 1-218: Evangelien en Epistelen van 't geheele jaar - ff. 291-293: Evangelia et Epistolae - ff. 294-327: Exercitium per modum meditationis, orationis et gratiarum actionis, de vita, passione et resurrectione Christi
Genre:	Religieuze teksten: bijbelteksten
Binding:	Onbekend
Provenance:	Geschonken door Christianus Ravius (1613-1677), docent aan de Universiteit Utrecht in 1643, maar pas voor het eerst opgenomen in de <i>Auctarium catalogi bibliothecae Trajectino-Batavae</i> van 1754 (p. 30).
Recente literatuur:	Biemans 1984, p. 13, nr. 21, p. 14, nt. 9 Petersen 1994, pp. 237-247 Den Hollander 2007 (gereconstrueerde tekstuitgave gebaseerd op de aantekeningen van Anton Baumstark)
NB:	Uitgeleend in 1941 aan Anton Baumstark die het in bewaring gaf bij de Universiteitsbibliotheek Bonn, aldaar vermist geraakt aan het einde van de Tweede Wereldoorlog

Hs. 1010 (2 E 15)

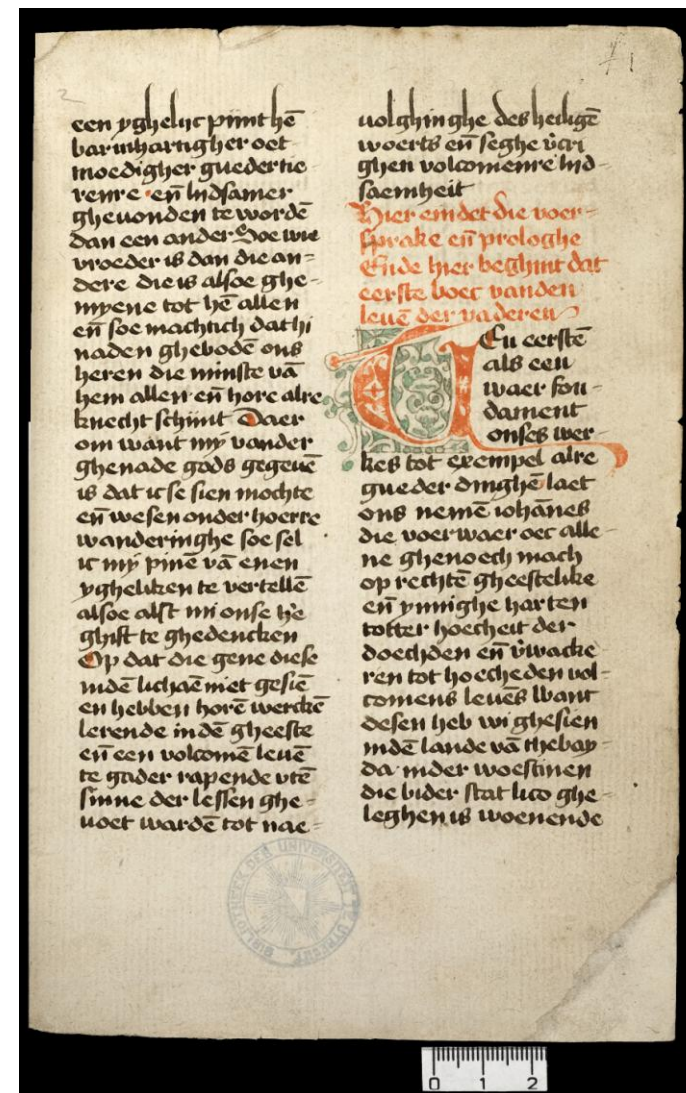
Titel/omschrijving:	<i>Exposicien van den ewangelieen des jaergancs</i>
Datering:	1445
Origine:	Maaseik
Beschrijving:	Papier, 126 ff., 217x137 (145-150x90) mm., 1 kolom, 25-26 rr.
Schrift:	Hybrida
Scribent:	De eerste libraria van het reguliere kanunnikessenklooster van Sint Agnes, Maaseik
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Epistelen en evangeliën van de glosa
Genre:	Religieuze teksten: bijbelteksten
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794) Herontdekt te Maastricht (1839) Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
Recente literatuur:	Hermans 1987, nr. 447 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 156, 298 en dl. II, p. 285, nr. 856 Van Dijk 2004, p. 20, nt. 38, 21 nt. 40, 29, 58, 83-84, 89-91, 93 en afb. op p. 131 (fol. 1)
NB:	Ernstig beschadigd, laatste gedeelte ontbreekt Bevat maculatuur in het Latijn

Hs. 2 E 15, f. 1r

Hs. 1012 (5 F 20)

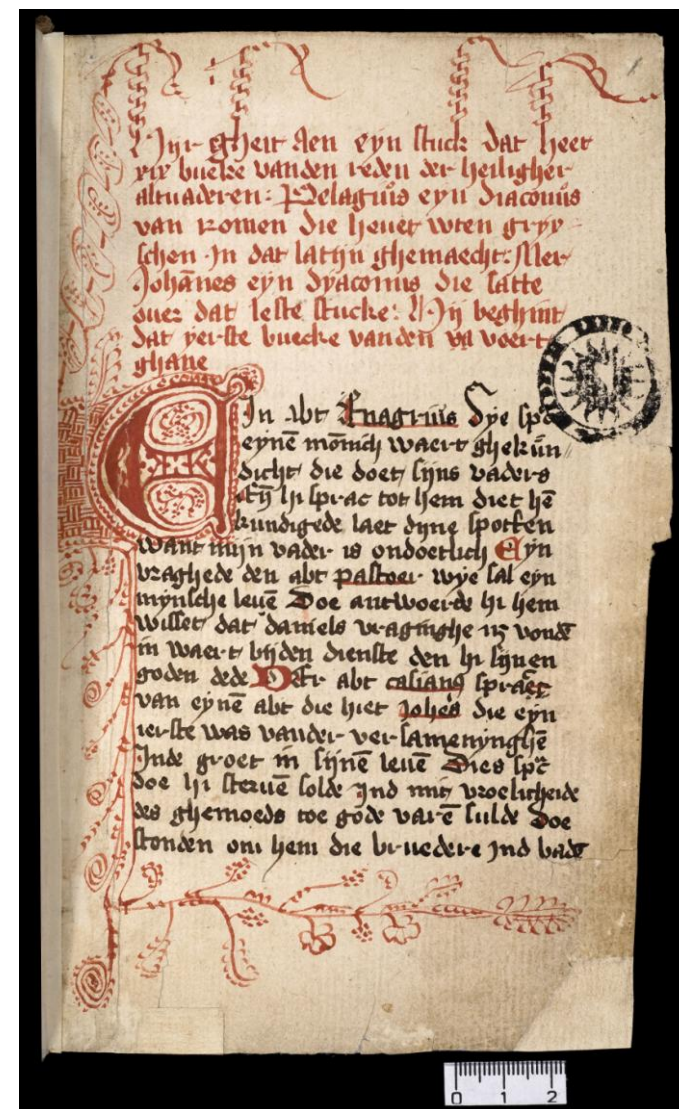
Titel/omschrijving:	<i>Vanden leuen der vaderen</i>
Datering:	1400-1500
Origine:	Nederland
Beschrijving:	Papier, 147 ff., 206x142 (145x107) mm., 2 kolommen, 31-33 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Vertalingen uit het Latijn van: - ff. 1-63: <i>Historia monachorum in Aegypto</i> van Timotheüs van Alexandrië (†477) - ff. 64-102: <i>Verba Seniorum</i> van Pelagius (†561) en Johannes (†574) - ff. 104-146: <i>Historia Lausiaca</i> van Palladius van Helenopolis (363/364-420/430)
Genre:	Religieuze teksten: hagiografie
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	In het bezit geweest van: Garbrant Claessen, biechtvader (zie f. 103v) Hendrick Fijt (zie f. 147r) Nicolaas Hinlopen (1724-1792) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Tiele & Hulshof 1887-1909, p. 246, nr. 1012
NB:	Deel van de proloog ontbreekt

Hs. 5 F 20, f. 1r

Hs. 1013 (5 E 19)

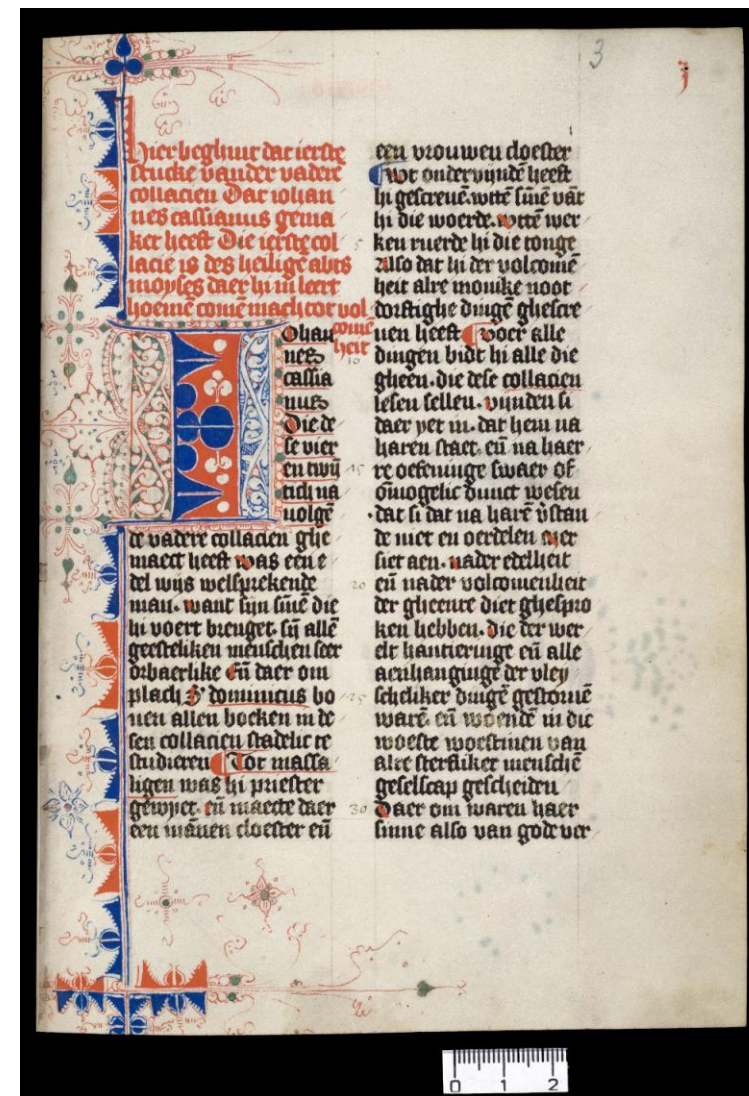
Titel/omschrijving:	<i>Vanden reden der heiligher altuaderen</i>
Datering:	ca. 1440
Origine:	Maaseik
Beschrijving:	Papier, 152 ff., 217x140 (150x90) mm., 1 kolom, 15-31 rr.
Schrift:	Textualis
Scribent:	De eerste libraria van het reguliere kanunnikessenklooster van Sint Agnes, Maaseik
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, randversiering
Inhoud:	Vertalingen uit het Latijn van: - ff. 1r-138v: <i>Verba Seniorum</i> van Pelagius (†561) en Johannes (†574) in het Ripuarisch dialect - ff. 138v-152v: enkele uittreksels betreffende de woestijnvaders van Pelagius (†561)
Genre:	Religieuze teksten: hagiografie
Binding:	Middeleeuwse binding, blind gestempeld, koperen sloten
Provenance:	Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794) Herontdekt te Maastricht (1839) Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
Recente literatuur:	Hermans 1987, nr. 423 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 156, 216, 259, 299 en dl. II, p. 286, nr. 858 Van Dijk 2004, p. 30 nt. 27, 58, 88, 89-91, 93, afb. op p. 111 (fol. 140v)

Hs. 5 E 19, f. 1r

Hs. 1014 (5 F 19)

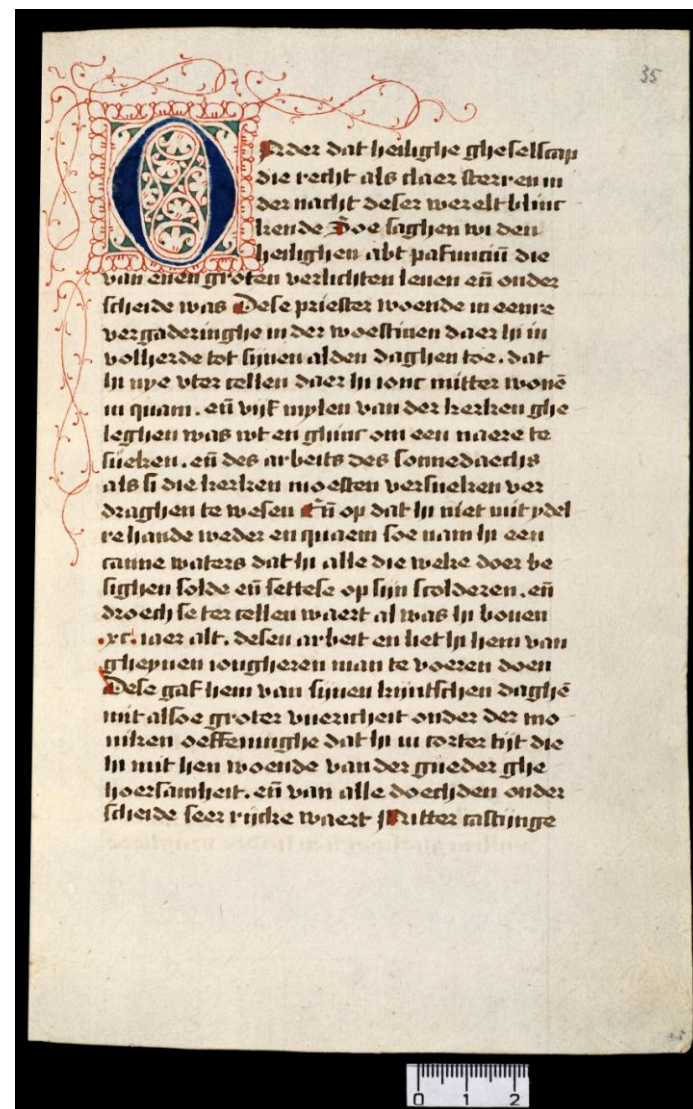
Titel/omschrijving:	<i>Die XXIV Collacien der heiligher ouder vaders</i>
Datering:	1453
Origine:	Utrecht (Rhenen?)
Beschrijving:	Perkament, 186 ff., 202x148 (138x91) mm., 2 kolommen, 31 rr.
Schrift:	Textualis
Scribent:	Tertiaris van het Sint-Agnietenklooster in Rhenen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex, randversiering
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van <i>Collationes Patrum</i> (coll. 1-15) van Johannes Cassianus (†435) in het Noord-Nederlands
Genre:	Religieuze teksten: hagiografie
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	Rhenen, Tertiarissen, Sint-Agnietenklooster, gewijd aan Sint Agnes In bezit geweest van: Balthazar Huydecoper (1695-1778) Nicolaas Hinlopen (1724-1792) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 219 en dl. II, p. 353, nr. 1053
NB:	Datering gebaseerd op een notitie op f. 185r

Hs. 5 F 19, f. 3r

Hs. 1015 (5 E 17)

Titel/omschrijving:	<i>Die Collacien der ouder vaders</i>
Datering:	1497
Origine:	Maaseik
Beschrijving:	Papier, 189 (=192) ff. 212x145 (ca. 145x90) mm., 1 kolom, 28rr.
Schrift:	Hybrida
Scribent:	Gekopieerd door de vierde libraria van het reguliere kanunnikessenklooster van Sint Agnes, Maaseik
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initiaal met penwerk
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van <i>Collationes Patrum</i> (coll. 1-12) van Johannes Cassianus (†435) in het Noord-Nederlands
Genre:	Religieuze teksten: hagiografie
Binding:	Middeleeuwse binding, leer over houten platten, blind gestempeld, defecte sloten
Provenance:	Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794) Herontdekt te Maastricht (1839) Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
Recente literatuur:	Hermans 1987, nr. 402 Stooker & Verbeij 1997, dl I, pp. 157, 219, 299 en dl II, p. 286, nr. 859
NB:	Datering gebaseerd op een notitie op f. 189v Een deel van de eerste collacie ontbreekt Drie folia zijn vergeten in de nummering 1-189, dus eigenlijk zijn er 192 folia

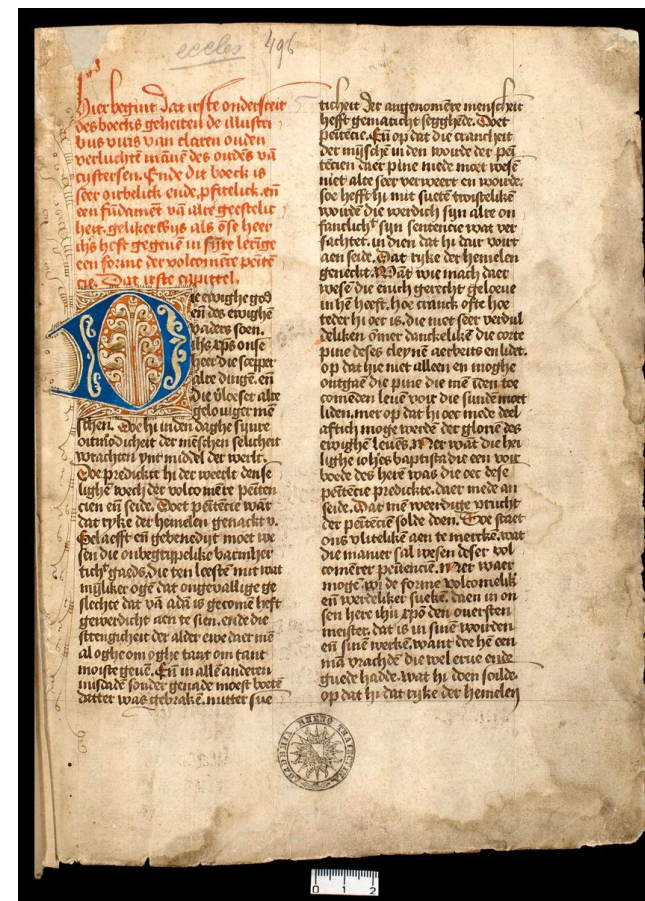
Hs. 5 E 17, f. 35r

Hs. 1016 (5 D 6)

Titel/omschrijving:	<i>Van claren ouden verluchten mannen der oirdens van cystersen, Der byen boeck, en andere teksten</i>
Datering:	1491
Origine:	Gaesdonck in Goch, nabij Nijmegen
Beschrijving:	Papier, 323 ff., 288x212 (207x150) mm., 2 kolommen, 35-38 rr.
Schrift:	Hybrida
Scribent:	Daem (Adam) Daemszn uit het klooster te Gaesdonck
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, met penwerk versierde initialen, randversiering
Inhoud:	Bevat vertalingen uit het Latijn van: - ff. 1r-189v: <i>Exordium magnum ordinis Cisterciensis</i> van Koenraad van Eberbach (†1221) - ff. 191r-295r: <i>Bonum universale de apibus</i> van Thomas van Cantimpré (†1272) - ff. 296v-307v: <i>Historia de spiritu Guidonis</i> van Johannes Gobius (†1350) - ff. 307v-316r: <i>Vita beatae Mariae Oigniacensis</i> van Jacques van Vitry (†1240) - ff. 295v-296v en 316v-323v: Exempelen
Genre:	Religieuze teksten: exempelen, hagiografie; Historische teksten: moralistische teksten
Binding:	18 ^e of 19 ^e -eeuwse binding, half perkamenten band
Provenance:	Neerbosch, Regularissen, Sint-Agnietenklooster Op die Thyrs, op verzoek van zuster Maralde van Zallant Verkregen door de UBU rond 1875
Recente literatuur:	Van der Horst 1984, p. 230, nr. 109 Stooker & Verbeij 1997, dl. I pp. 162, 213 en dl. II, p. 316, nr. 942

NB:

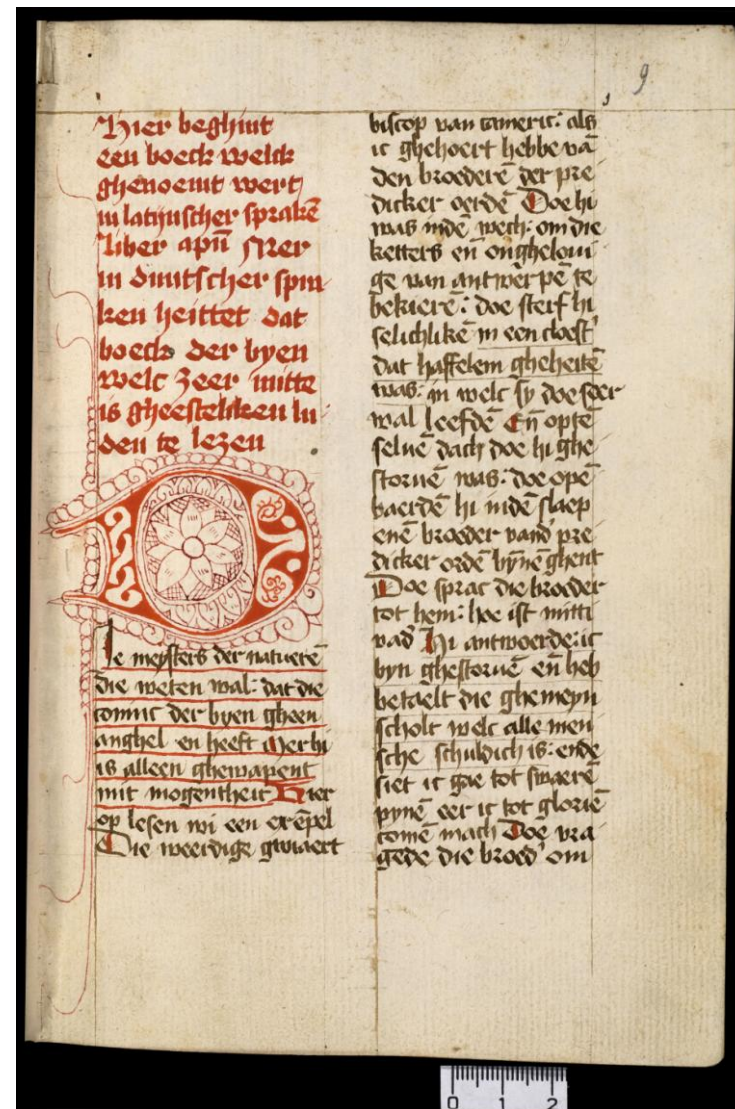
Lokalisering gebaseerd op een notitie op f. 323v
Hs. 5 D 6bis is een getypte transcriptie van dit handschrift

Hs. 5 D 6, f. 1r

Hs. 1017 (5 F 21)

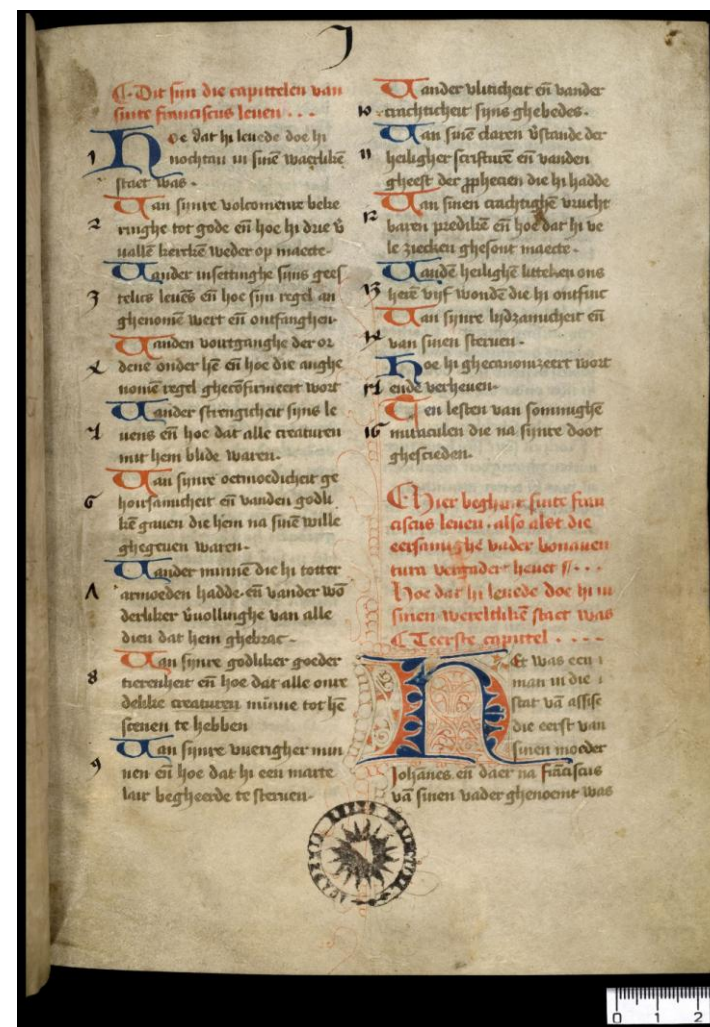
Titel/omschrijving:	<i>Dat boec der byen</i>
Datering:	1450-1500
Origine:	Zutphen (?)
Beschrijving:	Papier, 170 ff., 207x140 (149x100) mm., 2 kolommen, 30 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van: <i>Bonum universale de apibus</i> (I en II) van Thomas van Cantimpré († 1272) (Tweede Middelnederlandse vertaling)
Genre:	Religieuze teksten: exempelen; Moralistische teksten
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	Zuster Vrede Brants, die het schonk aan: Zutphen, Tertiarissen, Heer Hendrikshuis, gewijd aan Sint Catharina Verder in bezit geweest van: Balthazar Huydecoper (1695-1778) Nicolaas Hinlopen (1724-1792) Hermannus Gerardus Oosterdijk (1731-1795) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Stutvoet-Joanknecht 1990, p. 84 Stooker & Verbeij 1997, dl. II, p. 442, nr. 1338
NB	Aantekeningen van Balthazar Huydecoper en anderen

Hs. 5 F 21, f. 9r

Hs. 1018 (1 M 9)

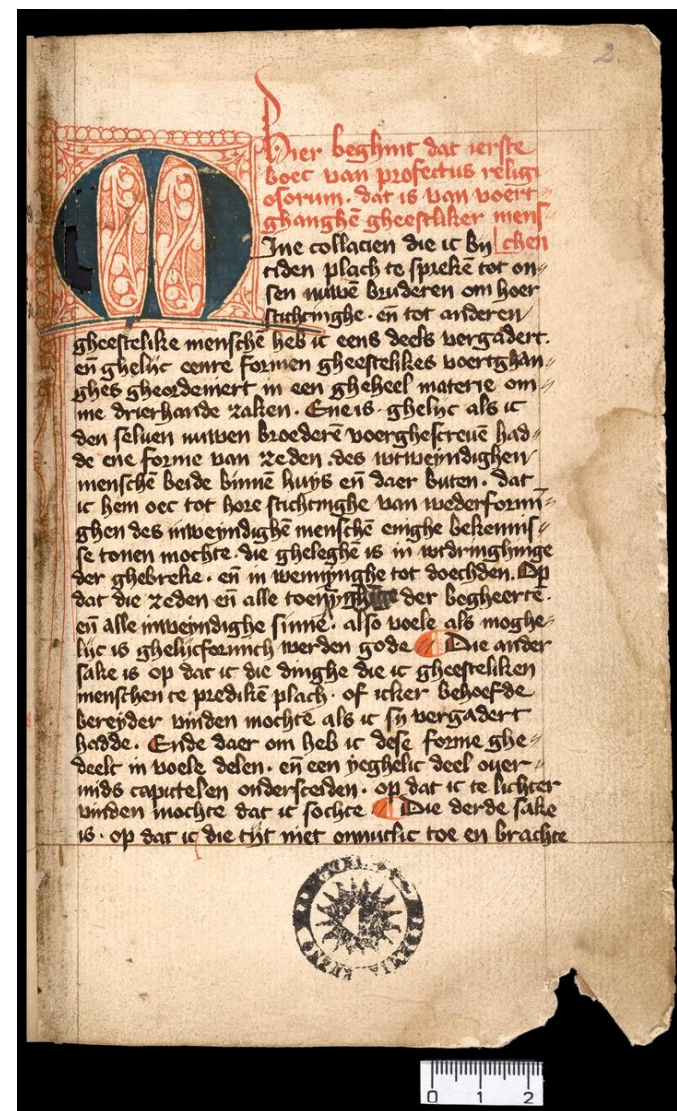
Titel/omschrijving:	Franciscaanse teksten
Datering:	1400-1500
Origine:	Delft (?)
Beschrijving:	Perkament, 140 ff., 237x170 (176x125) mm., 2 kolommen, ca. 32 rr.
Schrift:	Cursiva recentior
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van: - ff. 1r-81r en 81r-88r: <i>Legenda S. Francisci (Legenda maior en minor)</i> van Bonaventura (†1274) - ff. 86r-88r: <i>Testamentum S. Patris Francisci</i> van Frater Leo († ca. 1270) - ff. 89r-112r: <i>Speculum perfectionis</i> van Frater Leo († ca. 1270) - ff. 112r-125r, 135v-138r: <i>Actus beati Francisci et sociorum eius</i> van Frater Leo († ca. 1270) - ff. 125r-135v: <i>Dicta Beati Aegidii Assisiensis</i> van Aegidius van Assisi (†1262) - ff. 138r-140r: <i>Verba admonitionis S. Francisci</i> van Frater Leo († ca. 1270)
Genre:	Religieuze teksten: hagiografie, leefregels
Binding:	17 ^e -eeuwse binding, blind gestempeld, handverguld
Provenance:	Delft (Tertiarissen, Sint Barbaraklooster?) Vermoedelijk verkregen door de UBU voor 1887, vermoedelijk vanuit de Tertiarissen van Sint Barbara collectie uit Delft
Recente literatuur:	Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 211, 287 en dl. II, p. 106, nr. 292

Hs. 1 M 9, f. 1r

Hs. 1019 (5 E 22)

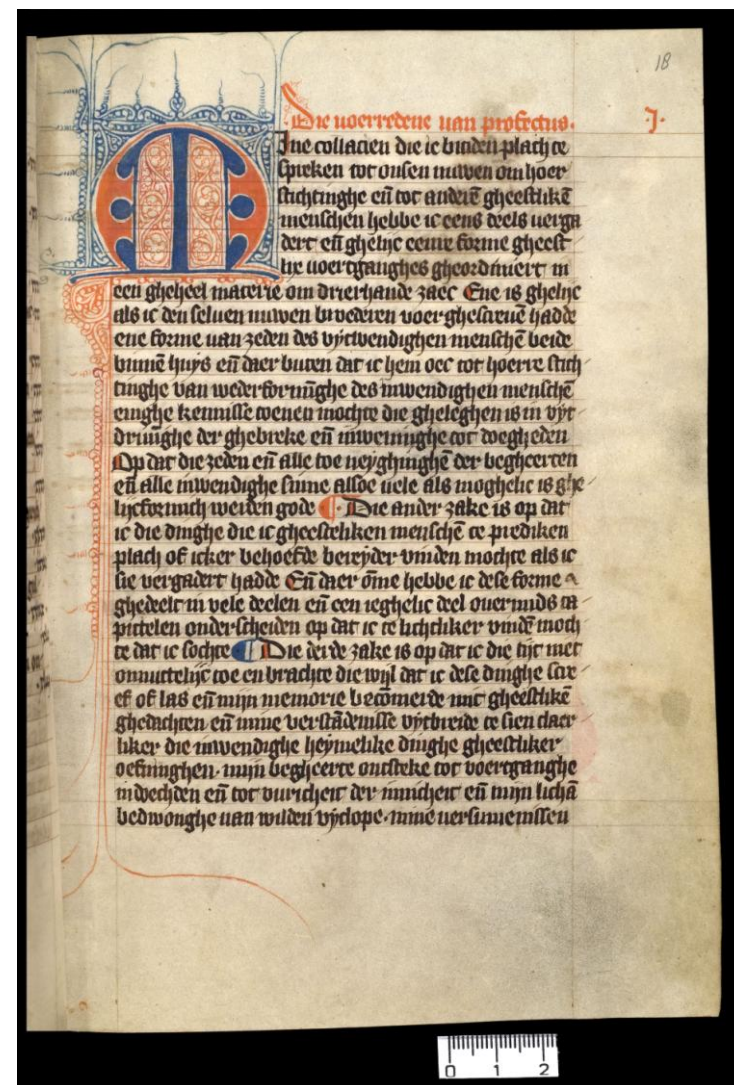
Titel/omschrijving:	<i>Profectus religiosorum</i>
Datering:	1403
Origine:	Maastricht
Beschrijving:	Papier, 201 ff., 213x140 (150x96) mm., 1 kolom, 29-30 rr.
Schrift:	Cursiva recentior
Decoratie:	Rubricering, gewone intialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van <i>De exterioris et interioris hominis compositione</i> (beter bekend als de <i>Profectus religiosorum</i>) van David van Augsburg (†1272) (Tweede Middelnederlandse vertaling van dl. II-III)
Genre:	Religieuze teksten: leefregels
Binding:	Middeleeuwse binding, blind gestempeld
Provenance:	Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794) Herontdekt te Maastricht (1839) Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
Recente literatuur:	Hermans 1987, nr. 435 Stooker & Verbeij 1993 Stooker & Verbeij 1997, dl I, pp. 157, 172, 299 en dl. II, p. 286, nr. 860
NB:	Voltooid op 6 februari 1403 (zie f. 201r) Bezitterskenmerk stamt uit 1429 (zie f. 201r) Bevat maculatuur in het Latijn

Hs. 5 E 22, f. 1r

Hs. 1020 (5 F 18)

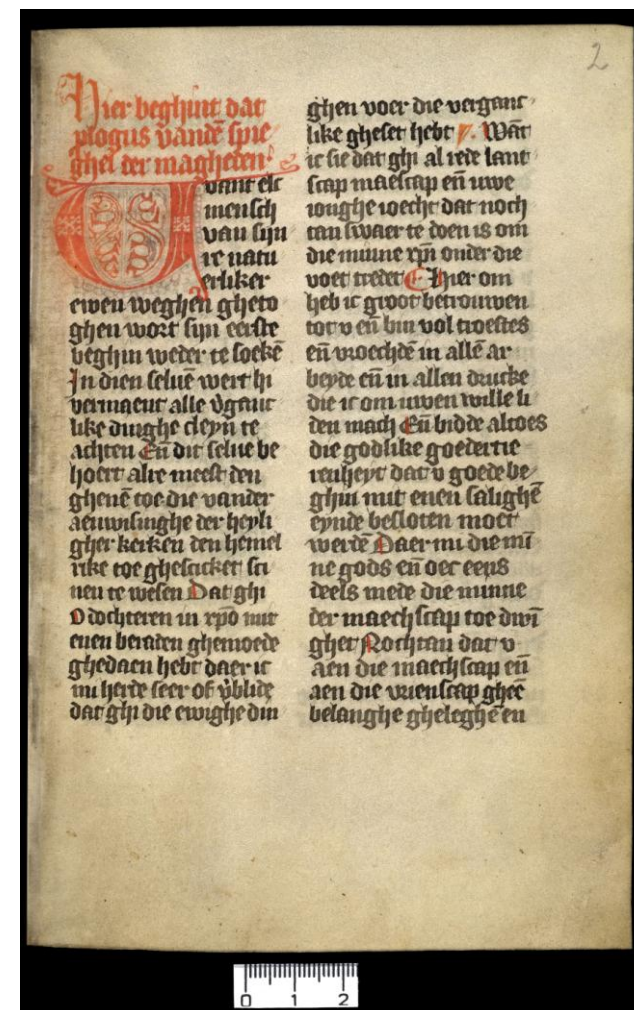
Titel/omschrijving:	<i>Profectus religiosorum (Spiegel der moniken)</i>
Datering:	1400-1450
Origine:	Groningen stad
Beschrijving:	Perkament, 171 ff., 212x145 (148x100) mm., 1 kolom, 29 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van <i>De exterioris et interioris hominis compositione</i> (beter bekend als de <i>Profectus religiosorum</i>) van David van Augsburg (†1272) (Tweede Middel nederlandse vertaling van dl. I-III)
Genre:	Religieuze teksten: leefregels
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	Groningen, Zusters van het Grote Huis bij het Martinikerkhof (bewoond 1487-1556) Verder in het bezit geweest van: Balthazar Huydecoper (1695-1778), vanaf 1731 In 1779 gekocht door Hendrik Calkoen (1742-1818) Tussen 1782 en 1792 in het bezit gekomen van Nicolaas Hinlopen (1724-1792) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Stooker & Verbeij 1993 Pansters 2007, pp. 166-167

Hs. 5 F 18, f. 18r

Hs. 1021 (2 E 17)

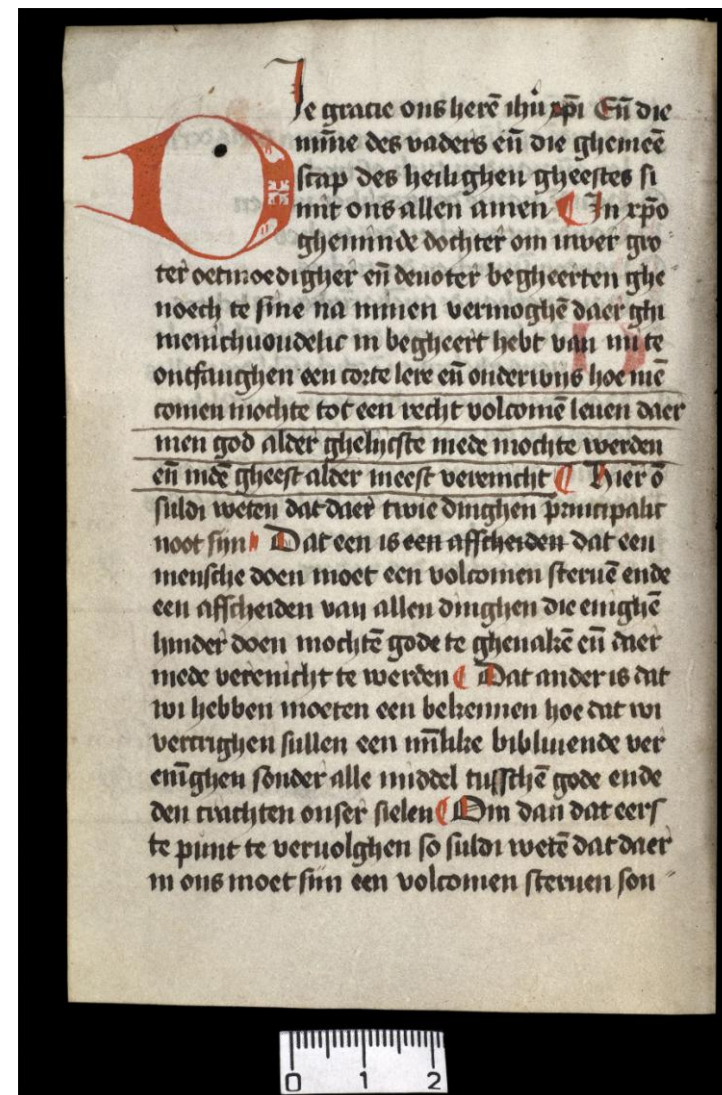
Titel/omschrijving:	<i>Spiegel der magheden</i>
Datering:	1424
Origine:	Monnikendam
Beschrijving:	Perkament, 126 ff., 187x125 (128x95) mm., 2 kolommen, 26 rr.
Schrift:	Textualis
Scribent:	Dirc Adamszoon voor de tertiarissen van Mariengaarde, Monnikendam
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van de <i>Speculum virginum</i> (Boek I-VI) uit de 12 ^e eeuw
Genre:	Religieuze teksten: leefregels
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	Monnikendam, Tertiarissen, Mariëngaarde (zie f.1r) In bezit geweest van: Hieronymus Vogel, Hasselt (zie f. 1r) Geveild door Pieter B. van Damme (1727-1806) in 1764, zie Biemans 1996 Verkregen door de UBU in 1881 als onderdeel van de collectie van J.H.E. van der Zandt, Diepenveen
Recente literatuur:	Berkenbusch 1995, p. 21 nr. 6 Biemans 1996, pp. 14-16, 17 n. 17, 26-27, 29 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 162, 221 en dl. II, p. 312 nr. 931
NB:	Datering zie f. 126v

Hs. 2 E 17, f. 2r

Hs. 1022 (5 L 7)

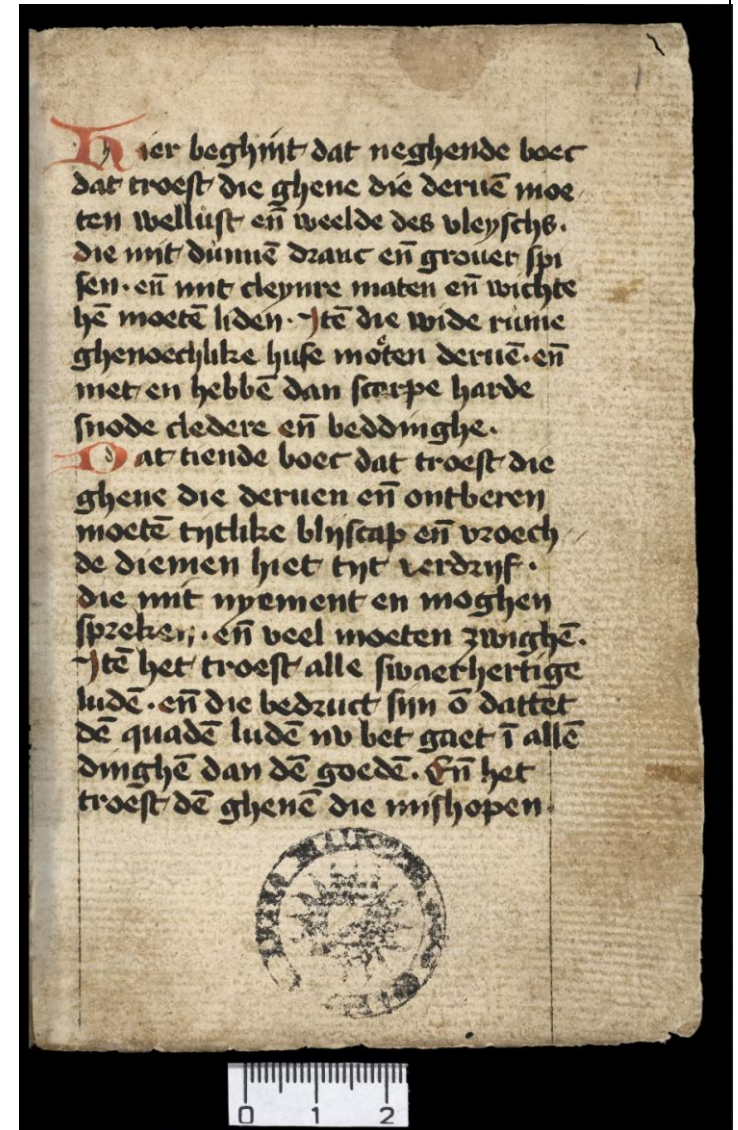
- Titel/omschrijving:** *Spiegel der volcomenheit*
- Datering:** 1475-1500
- Origine:** Onbekend
- Beschrijving:** Perkament, 173 ff., 136x93 (110x72) mm., 1 kolom, 26 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen
- Inhoud:** *Spiegel der volcomenheit* van Hendrik Herp (†1477)
- Genre:** Religieuze teksten: leefregels
- Binding:** Namiddeleeuwse binding
- Provenance:** Hoorn, Tertiarissen, Sint-Claraklooster
Verder in bezit geweest van:
Nicolaas Hinlopen (1724-1792) (zie f. 1v)
Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
- Recente literatuur:** Deschamps 1972, p. 238
Stooker & Verbeij 1997, dl. II, p. 231 nr. 701
- NB:** Op drie plaatsen in het handschrift wordt (onjuist) beweerd dat het uit 1400 komt

Hs. 5 L 7, f. 3v

Hs. 1023 (2 D 12)

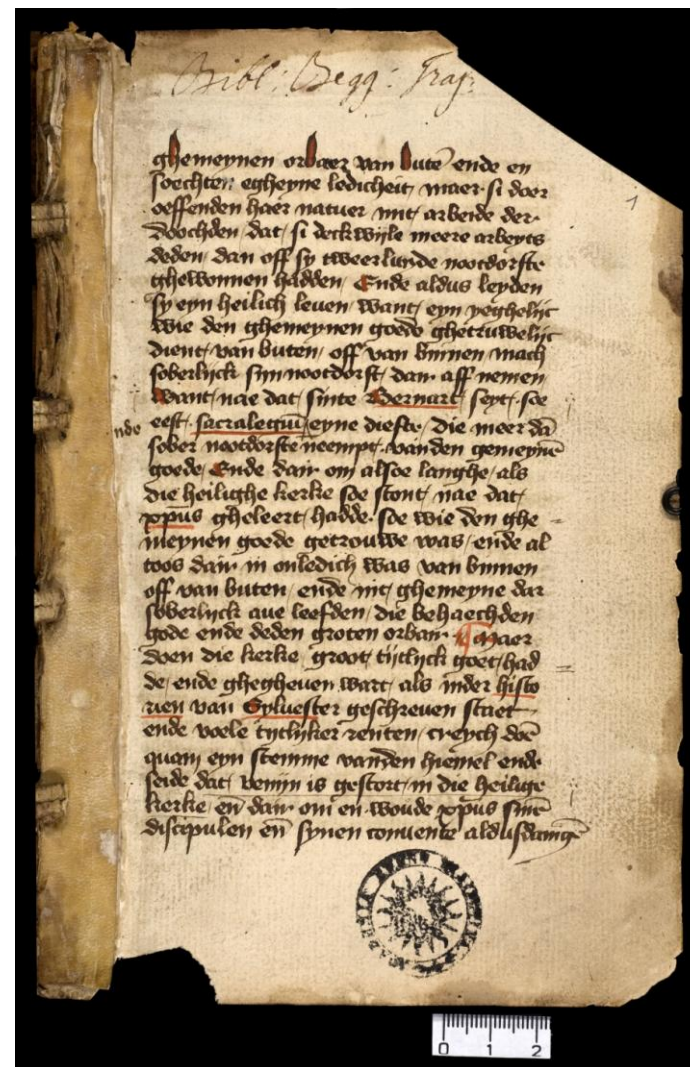
Titel/omschrijving:	<i>Boec van der troestinge</i>
Datering:	1470
Origine:	Noordelijke Nederlanden
Beschrijving:	Papier, 135 ff. 135, 144x100 (95x66) mm., 1 kolom, 20 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van <i>De consolatione theologiae</i> (Boek IX-XV) van Johannes von Dambach (†1372)
Genre:	Religieuze teksten: theologie
Binding:	Middeleeuwse binding, blind gestempeld, defect slot
Provenance:	Geschreven door een kartuizer van de vertaling die in 1439 in Utrecht door een van de Kartuziers van Nieuwlicht was vervaardigd (zie f. 135v) Verkregen door de UBU rond het midden van de 19 ^e eeuw
Recente literatuur:	Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 259 Jaski 2009, p. 37
NB:	Voor de datering, zie f. 135v

Hs. 2 D 12, f. 1r

Hs. 1024 (5 E 20)

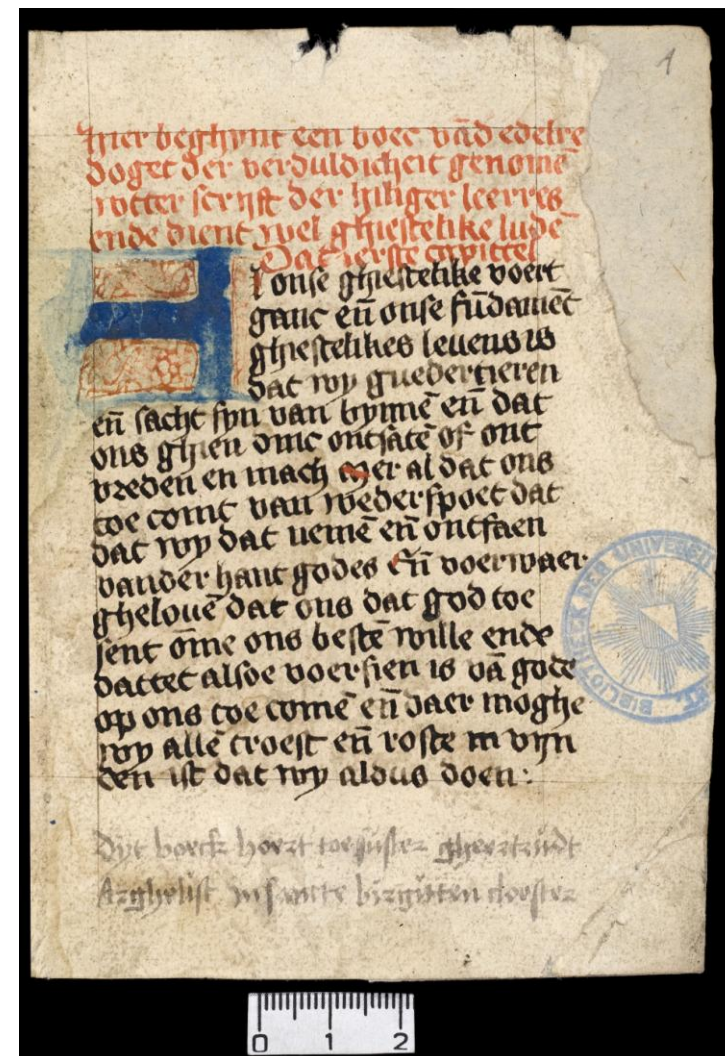
Titel/omschrijving:	<i>Van den geesteliken staet</i>
Datering:	ca. 1470
Origine:	Maastricht
Beschrijving:	Papier, 117 ff., 210x138 (146x85) mm., 1 kolom, 29 rr.
Schrift:	Cursiva recentior
Scribent:	Mogelijkerwijs Servaes kopiist
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Geestelijke voorschriften (21 hoofdstukken)
Genre:	Religieuze teksten: leefregels, moralistische teksten
Binding:	Middeleeuwse contemporaine binding, blind gestempeld, defecte sloten
Provenance:	Maastricht, Begaarden, Sint-Michaëls en Sint Bartholomeüsklooster Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794) Herontdekt te Maastricht (1839) Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
Recente literatuur:	Hermans 1987, nr. 430 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 127, 163 en dl. II, p. 294 nr. 883
NB:	Begin en slot ontbreken Bevat maculatuur in het Latijn

Hs. 5 E 20, f. 1r

Hs. 1026 (5 L 1)

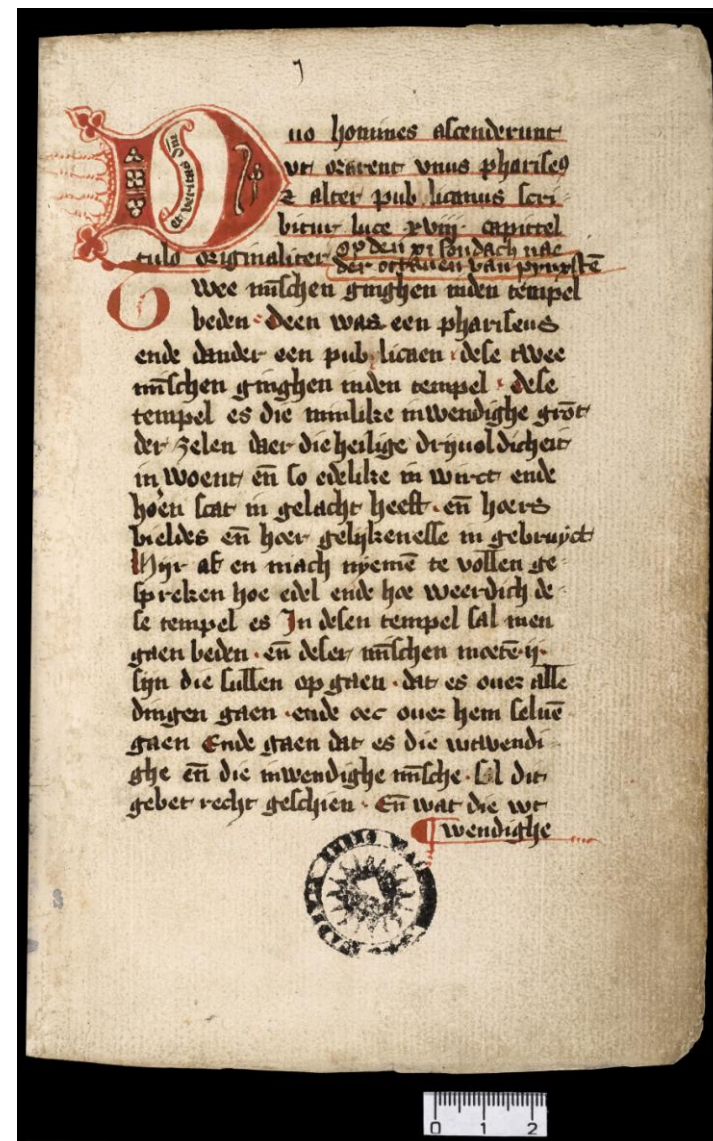
Titel/omschrijving:	<i>Boecxcken vander edelre doecht der verduldicheit</i> en andere traktaten
Datering:	1400-1500
Origine:	Utrecht (?)
Beschrijving:	Papier, 152 ff., 133x95 mm. (90x65 mm.), 1 kolom, 21 rr.
Schrift:	Hybrida en Textualis, twee handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initiaal met penwerk
Inhoud:	Prekenboek, bevat: <ul style="list-style-type: none">- ff. 1v-52r: <i>Boecxcken vander edelre doecht der verduldicheit</i>: excerpten van kerkvaders en anderen- ff. 55r-127r: Excerpten van kerkvaders en anderen- ff. 128r-132v: Excerpt van een vertaling van <i>Homilia X</i> van Caesarius van Arles (†542) over het kloosterleven- ff. 132v-136r: Excerpt van een vertaling van <i>Collationes Patrum</i> van Johannes Cassianus (†435)- ff. 136r-137r: <i>Van twaelef punten der ellende die de hemelsche vader synen sone mede gaf inder werlt te lyden</i>- ff. 137v-139r: <i>Dyt synt guede punten ende synt seer nutte giestelike menschen allen</i>- ff. 140r-154r: <i>Dit secht een monnic wtter ewangelium</i>
Genre:	Religieuze teksten: leefregels; Moralistische teksten
Binding:	19 ^e -eeuwse binding
Provenance:	Gheertruudt Arghelist, Birgittinessen, wellicht uit Mariënwijngaard te Utrecht (zie f. 1r) Verkregen door de UBU in 1881 uit de collectie van J.H.E. van der Zandt te Diepenveen
Recente literatuur:	Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 219 en dl. II, p. 400 nr. 1194
NB:	Een tiental folia aan het begin is beschadigd en gerestaureerd

Hs. 5 L 1, f. 1r

Hs. 1027 (5 E 18)

- Titel/omschrijving:** Prekenboek
- Datering:** 1442
- Origine:** Maaseik
- Beschrijving:** Papier, 159 ff., 289x142 (141x95) mm., 1 kolom, 24 rr.
- Schrift:** Textualis
- Scribent:** De eerste kopiïste van Maaseik
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
- Inhoud:** Prekenboek, bevat:
- ff. 1-112v en 116r-148v: Preken van Johannes Tauler (†1361), vertaald in het Middelnederlands
- ff. 112v-115r: Traktaat over de Serafijn met zes vleugels uit de openbaringen van Johannes
- ff. 148v-159r: Preek *Miserunt Judaei* van Henricus Suso (†1366) vertaald in het Middelnederlands
- Genre:** Religieuze teksten; Moralistische teksten
- Binding:** Middeleeuwse binding, blind gestempeld, boekmerken, sloten
- Provenance:** Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster (zie f. 159r)
Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794)
Herontdekt te Maastricht (1839)
Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
- Recente literatuur:** Hermans 1987, nr. 427
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 156, 229 en dl. II, p. 286 nr. 861
Van Dijk 2004, p. 29, 30 nt. 26, 58, 85-87, 89-91, 93, 99-100
Bevat glossen, en een tabel met de inhoud op 159v
- NB:** Voor de datering, zie f. 139r
Gerestaureerd in 1977

Hs. 5 E 18, f. 1r

Hs. 1030 (8 L 9)

Titel/omschrijving: Gebedenboek

Datering: ca. 1490

Origine: Maaseik

Beschrijving: Papier, 174 ff., 145x107 (106x80) mm., 1 kolom, 26 rr.

Schrift: Hybrida, meerdere handen

Scribent: Onder andere de vierde kopiïste van Maaseik

Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, randversiering

Inhoud: Gebedenboek, bevat:

- f. 2r-2v: Gebeden tot Maria
- ff. 5r-49v: *Onser liever vrouwen salter* (vertaling van *Meditatio de passione beate Marie Virginis*) en verwante gebeden en teksten
- ff. 50r-56v: *Ihesus voerspanne* (incompleteet)
- ff. 57r-61v: Gebeden: *Die vii getijden vander passien ons lieven heren Ihesu Christi*
- ff. 61v-65r: *Mynlike bundinginen tot alle den leden Ihesu* (ook bekend als *Jhesus croen*)
- ff. 65r-75r: *Een suete medetieringe des berchs van Calvarien van den lijden ons heren Ihesu Christi*
- ff. 75v-78v: *Eyn immlike suerlike leer vander mynnen ons lieven here*
- ff. 78v-80v: *Eyn opofferinge van onser professien*
- ff. 81r-104r: *Een devoet oefeninge vanden leven ende lijden Christi*
- ff. 104r-144v: *Voer die ontfenckenisse des heilighen sacraments* en (communie)gebeden tot verschillende heiligen (f. 105 ingevoegd blad: *Exempel*)

- ff. 145r-163v: Excerpten van gezegden en teksten van o.a. Bernard van Clairvaux, Albertus Magnus, Hadewijch, Ambrosius, Birgitta, Augustinus en Gregorius de Grote
- ff. 164r-165v: Tekst over het bloed van Christus, eindigend met *Dese voerscreven punte sijn geopenbaert enen mijnderbroeder te Mechelen*
- ff. 165v-169v: *Opghesette punten die ons seer dienlijc weren*: gebeden

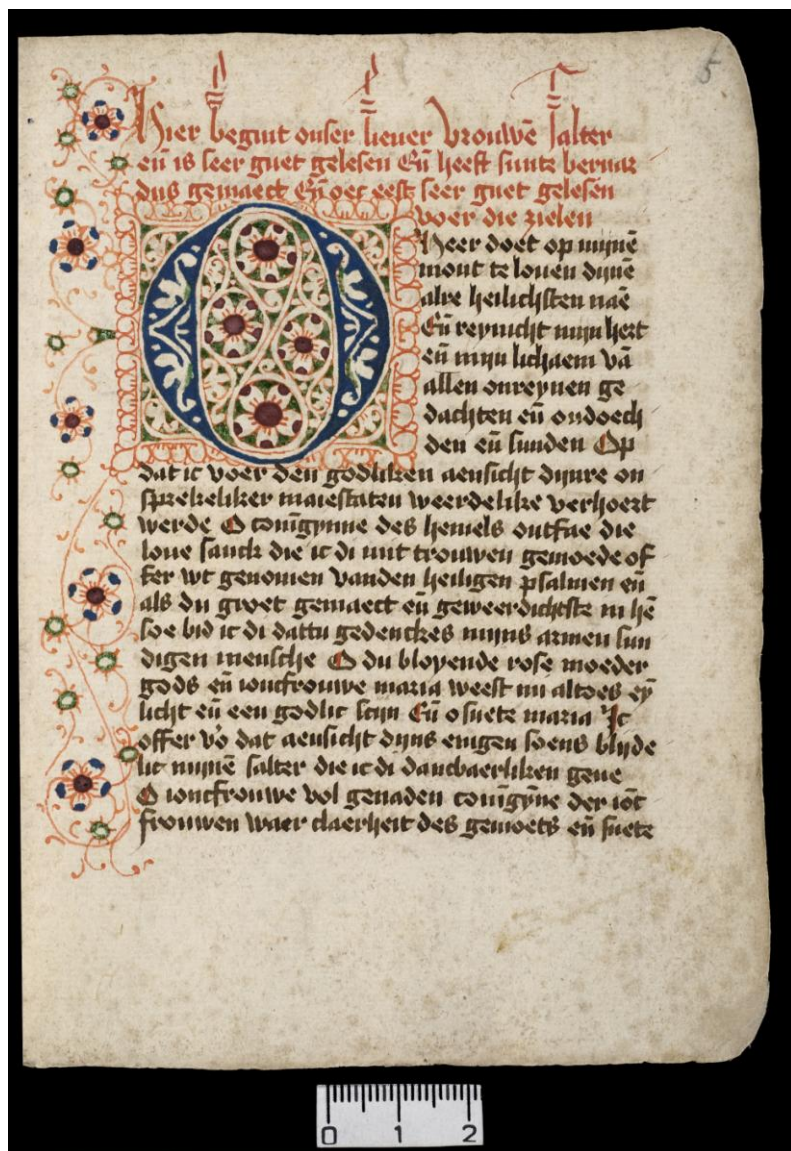
Genre: Religieuze teksten: gebeden, exempelen

Binding: 17^e-eeuwse binding, slappe en losse perkamenten band

Provenance: Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster
In het bezit geweest van:
Jehenne de Bernimoulin (zie f. 1r)
Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794)
Herontdekt te Maastricht (1839)
Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie

Recente literatuur: Hermans 1987, p. 140, nr. 449
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 157, 205 en dl. II, p. 287 nr. 862

NB: Na f. 56 is een blad weggesneden, voor f. 156 is één blad weggesneden, erna drie bladen; tussen f. 163 en 164 lijkt ook tekst te missen. Ook elders lijken bladen te missen. Lokalisering mede op basis van de decoratie, vgl. ook Hs. 1033
Op f. 170v staat een Latijns gebed, op ff.171v-172r twee Franse gebeden in twee 16e-eeuwse handen
Gerestaureerd in 2004

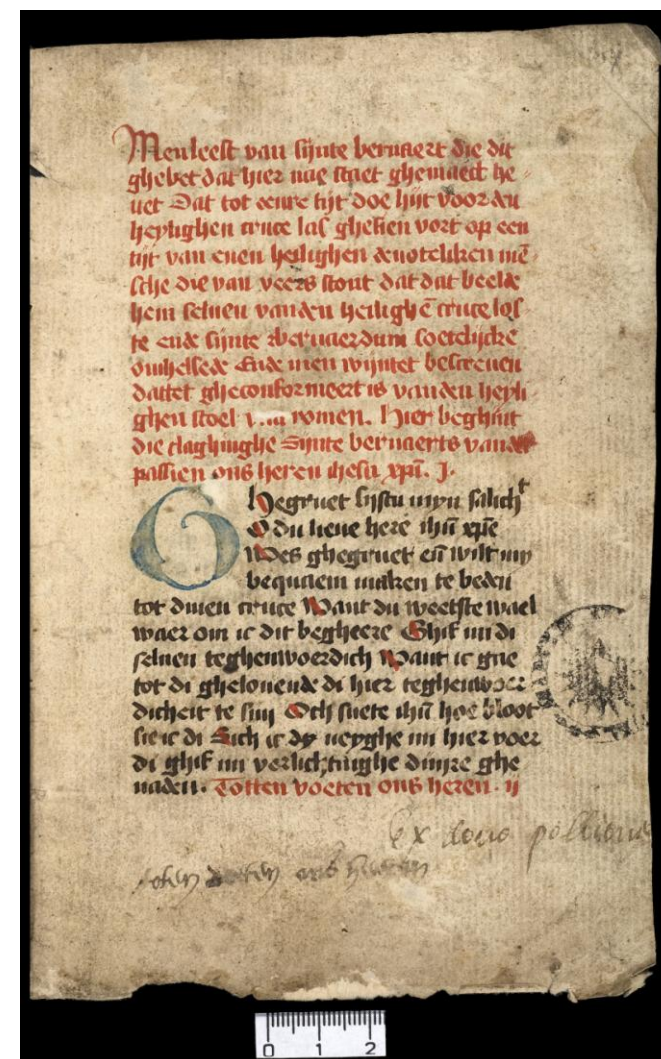
Hs. 8 L 9, f. 5r

Hs. 1031 (2 E 5)

Titel/omschrijving:	Gebedenboek
Datering:	1400-1500 (Noord Holland?)
Origine:	Noordelijke Nederlanden
Beschrijving:	Papier, 84 ff., 188x123 (127x87) mm., 1 kolom, 24-27 rr.
Schrift:	Semi-textualis en hybrida, meerdere handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Middelnederlandse vertalingen van verschillende gebeden: <ul style="list-style-type: none">- ff. 1r-12r: <i>Die claghinghe Sijnte Bernaerts</i> (vertaling van Pseudo-Bernardus, <i>Planctus de passione Domini</i>), gevolgd door een gebed- ff. 12r-14r: Vijf gebeden toegeschreven aan Franciscus van Assisi (†1226)- ff. 14r-15r: Gebed zodat men niet snel sterft- ff. 15r-19r: Twee gebeden tot Maria toegeschreven aan Bernard van Clairvaux (†1153)- f. 19r-19v: <i>Die vijf blijscappen onser vrouwen</i>- ff. 20r-74v: Gebeden aan verscheidene heiligen en voor verschillende gelegenheden; psalmen, getijden- ff. 75r-81v: Zeven psalmen gewijd aan Maria- ff. 81v-82v: Gebeden gewijd aan Jezus' wonden- ff. 83r-84v: Onze Vader met uitleg over Jezus' bloed
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Binding:	18 ^e - of 19 ^e -eeuwse binding
Provenance:	Neelken, Sinte Peters Kerckhof (zie schutblad) Verkregen door de UBU voor 1887
Recente literatuur:	Cordoliani 1954, p. 407

NB:

Lokalisering gebaseerd op het penwerk (f. 83r)

Hs. 2 E 5, f. 1r

Hs. 1032 (2 D 23)

Titel/omschrijving: Stichtelijke tractaten en getijden

Datering: ca. 1470

Origine: Maastricht

Beschrijving: Papier, 325 ff., 143x100 (114x80 en 100-105x70) mm., 1 kolom, 22-35 rr.

Schrift: Textualis en Hybrida, meerdere handen

Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk

Inhoud:

- ff. 1r-10v: Kalender
- f. 11r-11v: Gebed tot Matteüs
- ff. 13r-44r: Avondmaal en Passie van Christus.
- ff. 44r-84v: *Van xiiii punten die daer gewest hebben in onsen here.* Veertien artikelen over Christus' leven
- ff. 85r-112r: *Hoe een mensche contempleren sal in den lijden ons heren Ihesus Christum.* Vertaling uit het Latijn van Pseudo-Beda, *De meditatione passionis Christi*
- ff. 112v-143v: Vertaling uit het Latijn van (gedeelten van) het apocriefe evangelie van Nicodemus (er zijn delen van de gangbare kanonieke evangeliën ingevoegd)
- ff. 143v-171v: *Die passie ons heren die hij gheleden heeft voer allen sondige menschen.* Vertaling van het Duitse *Christi Leiden in einer Vision geschaut*
- ff. 171v-182r: *Sinte Brigitten Passien.* Vertaling van de korte versie van Christus' Passie van Pseudo-Birgitta
- ff. 182r-202v: *Hondert artikelen van der passien ons heren,* vertaling van Willem Jordaens' (†1372) Latijnse vertaling van *Betrachtungen und Begehrungen* van Henricus Suso (†1366)
- ff. 203r-224r: *Die oren der herten heft te horen,* preek over de Openbaring
- ff. 225r-232v: *Een devote te samen spreken Ihesu Christi*

ende des sondaers. Bewerking uit het Latijn van *Dialogus crucifixi et peccatoris* van Jacobus van Gruitrode (†1475)

- ff. 232v-244v: Korte kruisgetijden

- ff. 244v-247r: *Van xiiii punten die onse leve here aen den cruysaen hem had :* Veertien artikelen over Christus' passie

- ff. 247v-310v: *Dije mij nae volget* Gedeeltelijke vertaling van *De imitatione Christi* van Thomas à Kempis (†1472)

- ff. 311r-322v: *Van te wederstaen die becoringhe*

- ff. 323r-325r: Exempel van Bernardus en de vijf broeders

Genre: Religieuze teksten: gebeden, exempelen

Binding: Moderne binding (ca. 1940? vgl. de binding van Hs. 31, Zwolse Bijbel)

Provenance: Maastricht, Begaarden, Sint-Michaëls en Sint Bartholomeüsklooster
Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794)

Herontdekt te Maastricht (1839)

Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie

Recente literatuur: Hermans 1987, p. 141, nr. 454
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 10, 127, 197, 205, 207 en dl. II, p. 295 nr. 884 (met gedeeltelijk foutieve foliëring)

NB: Lokalisering gebaseerd op het ex libris op f. 2r.

KL ^{xxx} **Thomas** hat daghe xxx. die moene
in **B** **Scnidinghe** ons **heer**
b **in** **Odilonis** **abti.**
x **c** **in** **S** **wyue** **mag.**
d **n** **Juliani** **en** **celli** **m.**
xxx **e** **in** **S** **yn.** **en** **monch** **en** **of**
iiii **f** **in** **Der** **heilige** **du** **conighen.**
G **in** **Platen** **vullcom.**
xvi **H** **in** **Gurde** **mag.** **Iuana** **m.**
v **b** **in** **S** **wiln** **bul.** **en** **of**
c **in** **S** **pauids** **die** **icste** **heermit.**
xiii **d** **in** **S** **salu** **bul.** **en** **m.**
n **e** **n** **S** **lanemaer** **abt.**
f **in** **S** **conys** **en** **hylan** **bul.** **en** **of**
hermus **linc** **mathys** **thoe** **terc.**
x **G** **in** **Ponaaen** **m.** **Felix** **in** **pinas.**
rom **in** **Nachacis** **abt.**
rom **b** **in** **Nacellus** **pauis** **en** **m.**
iiii **c** **xvi** **Anthonis** **abt.**
d **xv** **in** **Pulce** **mag.** **en** **m.**
xv **e** **xiii** **Macy** **en** **mathie** **m.**

Hs. 2 D 23, f. 1r

Hs. 1033 (8 L 11)

- Titel/omschrijving:** Gebedenboek
- Datering:** 1475-1500
- Origine:** Maaseik
- Beschrijving:** Papier, 125 ff., 101x70 (59-70x41) mm, 1 kolom, 15-18 rr.
- Schrift:** Textualis en Hybrida, meerdere handen
- Scribent:** Mogelijk de vierde kopiïste van Maaseik
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, randdecoratie
- Inhoud:** Gebeden
- Genre:** Religieuze teksten: gebeden
- Binding:** Middeleeuwse contemporaine binding, blind gestempeld, defect slotje
- Provenance:** Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster
Verder in bezit geweest van:
Zuster Barbara Meerts (1634 en 1649)
Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794)
Herontdekt te Maastricht (1839)
Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
- Recente literatuur:** Hermans 1987, p. 143, nr. 468
Stooker & Verbeij 1997, dl. II, p. 287 nr. 863.
Van der Horst 1989, p. 32, nr. 117
- NB:** f. 1 is perkament
Bevat Latijnse maculatuur
Lokalisering mede gebaseerd op decoratie- en schriftstijl, vgl. Hs. 1030

Hs. 8 L 11, f. 1r

Hs. 1037 (2 E 19)

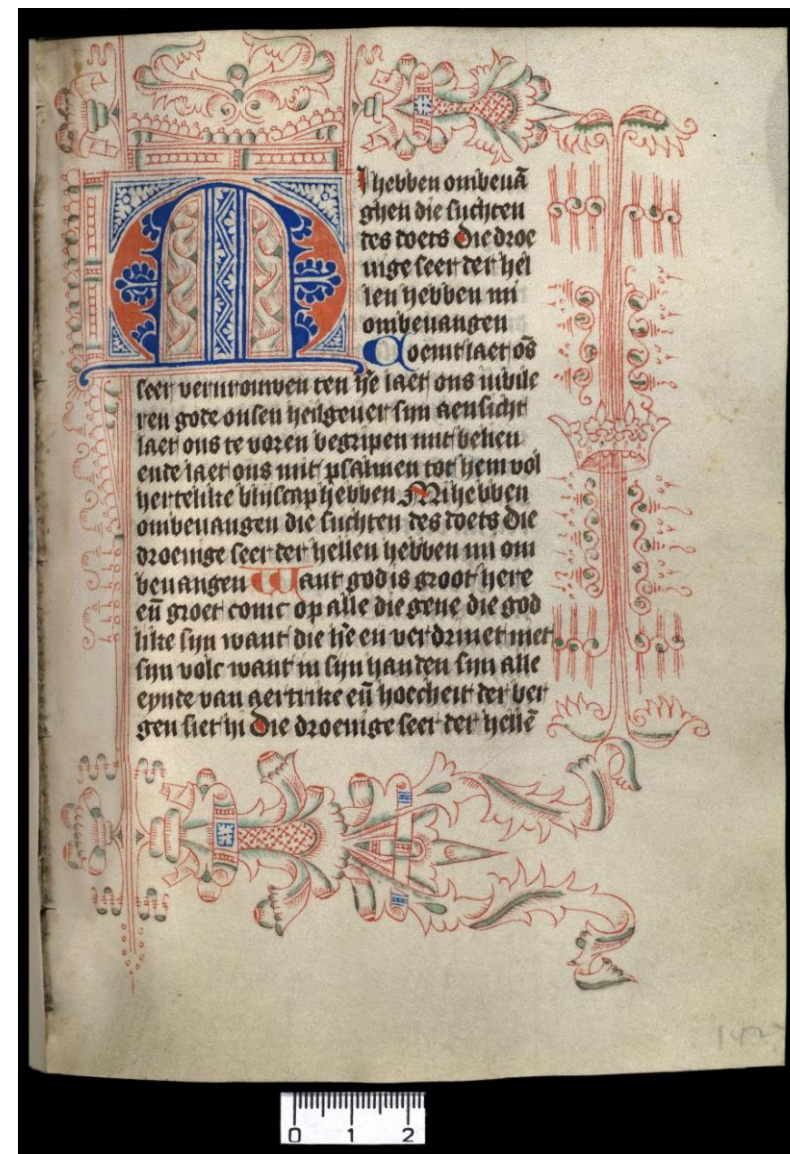
Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	ca. 1430
Origine:	Utrecht
Beschrijving:	Perkament, 117 ff., 170x120 (98x65) mm., 1 kolom, 16 rr.
Schrift:	Textualis, twee handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gedecoreerde initialen, gehistoriseerde initialen, randdecoratie
Decorator:	Meester(s) van Zweder van Culemborg (Bressanone-groep)
Inhoud:	Getijdenboek, bevat <ul style="list-style-type: none">- ff. 1r-12v: Kalender- ff. 13r-65v: Mariagetijden- ff. 66r-88r: Getijden van de Heilige Geest- ff. 89r-97r: Getijden van het Heilige Kruis- ff. 98r-102v: Gebed tot Sint Antonis- ff. 103r-104r: Zeven gebeden- ff. 104v-110v: Wijsheden van Thomas van Aquino (†1274)- ff. 110v-117r: Richtlijnen voor het bidden tot God
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding:	17 ^e - of 18 ^e -eeuwse binding, perkamenten band
Provenance:	In bezit geweest van: <ul style="list-style-type: none">Balthazar Huydecoper (1695-1778)Nicolaas Hinlopen (1724-1792) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Van der Horst 1984, p. 253, nr. 120 Van der Horst 1989, p. 11, nr. 37 Bloem 2015, pp. 472-475
NB:	Het handschrift is incompleet, na f. 88 missen er een aantal bladen.

Hs. 2 E 19, f. 66r

Hs. 1038 (2 E 14)

Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	1485-1495
Origine:	Noord Holland (Haarlem?)
Beschrijving:	Perkament, 172 ff., 183x135 (98x73) mm., 1 kolom, 20 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex
Decorator:	Kenmerkend voor de Meynaert groep
Inhoud:	Getijdenboek - ff. 1r-12v: Kalender - ff. 14r-47v: Mariagetijden - ff. 48r-66r: Getijden van de Eeuwige Wijsheid van Henricus Suso (†1366) - ff. 66v-85r: Lange Heilige Kruis getijden - ff. 86r-106v: Getijden van de Heilige Geest - ff. 107r-123v: Boete Psalmen met de litanie - ff. 124r-141r: Getijden van alle heiligen - ff. 142r-172v: Officie van de doden (lange vigilie)
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding:	17 ^e - of 18 ^e -eeuwse binding, perkament
Provenance:	In bezit geweest van: Nicolaas Hinlopen (1724-1792) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Van der Horst 1989, p. 27, nr. 96 Korteweg 1992, p. 106, nr. 80
NB	Laatste folio is weggesneden, maar gedeeltelijke randversiering van met penwerk versierd initiaal is nog zichtbaar

Hs. 2 E 14, f. 142r

Hs. 1039 (2 E 4)

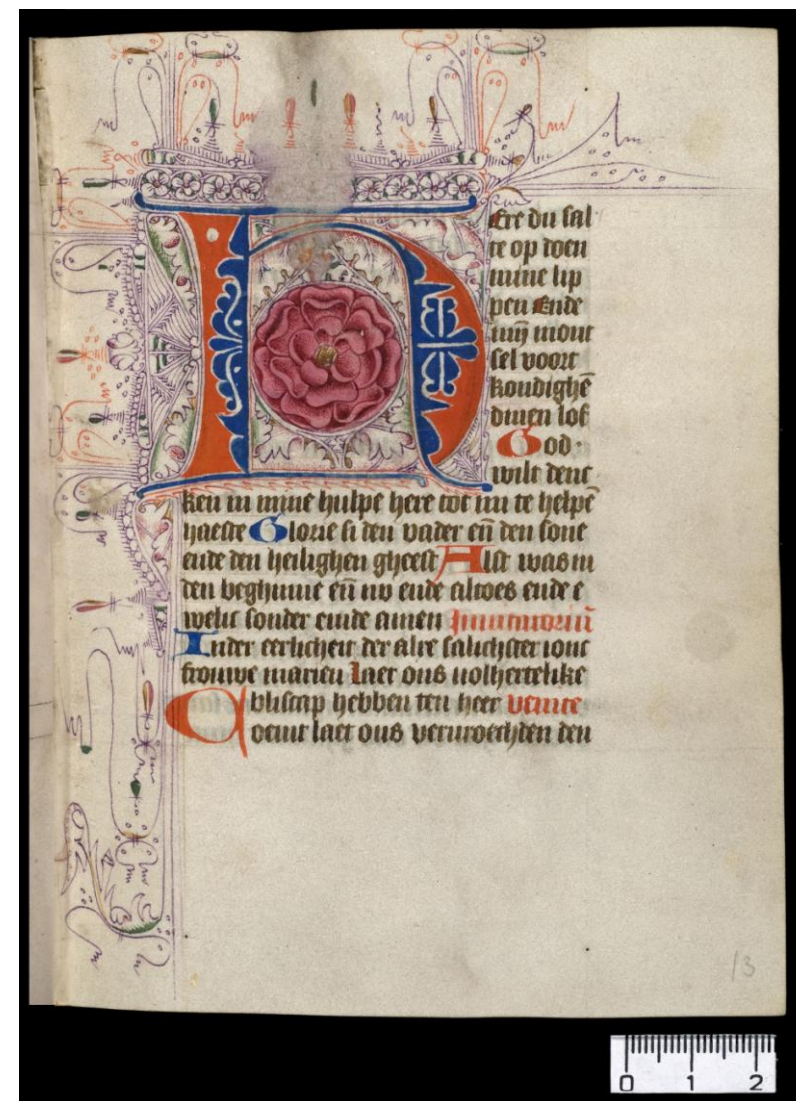
Titel/omschrijving:	Lekenbrevier
Datering:	1453
Origine:	Utrecht
Beschrijving:	Perkament, 398 ff., 185x135 (114x85) mm., 2 kolommen, 26 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gehistoriseerde initiaal, randdecoratie
Inhoud:	- ff. 1r-8r: Kalender voor het diocees Utrecht met gulden getal, zondagsletter (1453) en intervaltafel - ff. 9r-260r: Getijden (tijdeigen en feesteigen der heiligen) - ff. 261r-386r: Psalmen en gezangen in de vertaling van Geert Grote en Johannes Scutken, met bijbehorende gebeden - ff. 386r-391v: Litanie van alle heiligen en bijbehorende gebeden
Genre:	Religieuze teksten: bijbelteksten, gebeden
Binding:	Middeleeuwse binding, kalfsleer, restant van klemmen
Provenance:	Utrecht, Tertiarissen, klooster Bethlehem gewijd aan Maria, Johanna, vrouw van Jan van Walincoerd, legateerde het aan haar dochters Hildegond en Gheertruut in het Bethlehem klooster te Utrecht Cornelius Almelooven, 1668 (schutblad) In het bezit van UBU voor 1718
Recente literatuur:	Van der Horst 1989, p. 19, nr. 64 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 144, 179, 199 en dl. II, pp. 405-406 nr. 1212
NB:	Minstens twee bladen met gehistoriseerde initialen ontbreken

Hs. 2 E 4, f. 9r

Hs. 1041 (5 L 5)

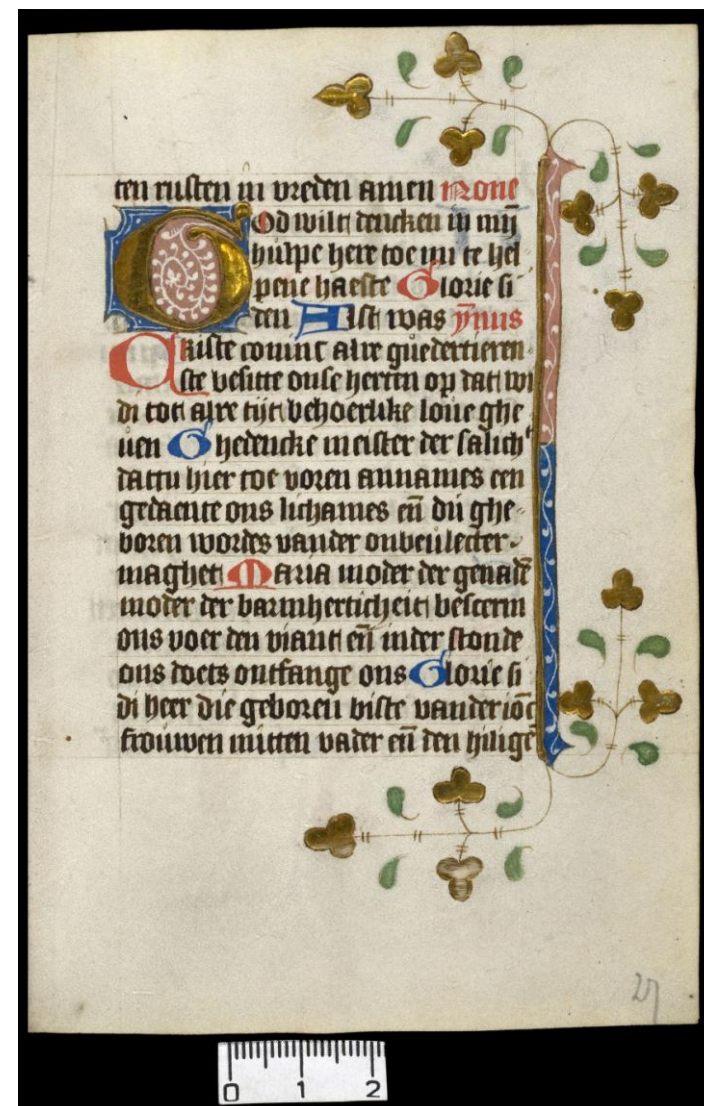
Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	1455-1465
Origine:	Haarlem
Beschrijving:	Perkament, 196 ff., 150x115 (83x63) mm., 1 kolom, 19 rr.
Schrift:	Textualis
Scribent:	Dezelfde kopiist als die van KB Hs. 133 E 20 en nog vijf andere handschriften (zie Hülsmann 2003 p. 120)
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex Voor het penwerk, vgl. KB Hs. 131 G 7
Inhoud:	Getijdenboek, bevat: <ul style="list-style-type: none">- ff. 1r-12v: Kalender- ff. 13r-46r: Mariagetijden- ff. 46v-66r: Getijden van de Eeuwige Wijsheid van Henricus Suso (†1366)- ff. 66v-87r: Getijden van het Heilige Kruis- ff. 87v-108r: Getijden van de Heilige Geest- ff. 108v-130r: Getijden van alle Heiligen- ff. 130v-162v: Boete Psalmen, litanie en gebeden- ff. 162v-195r: Officie van de doden
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding:	17 ^e - of 18 ^e -eeuwse binding, rood leer over karton, versierd met goud
Provenance:	In het bezit geweest van: Cornelis Keyser (17 ^e eeuw?) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Van der Horst 1989, p. 22, nr. 75 Hülsmann 2003, pp. 119-134
NB:	Datering gebaseerd op penwerk en randdecoratie

Hs. 5 L 5, f. 13r

Hs. 1042 (5 L 6)

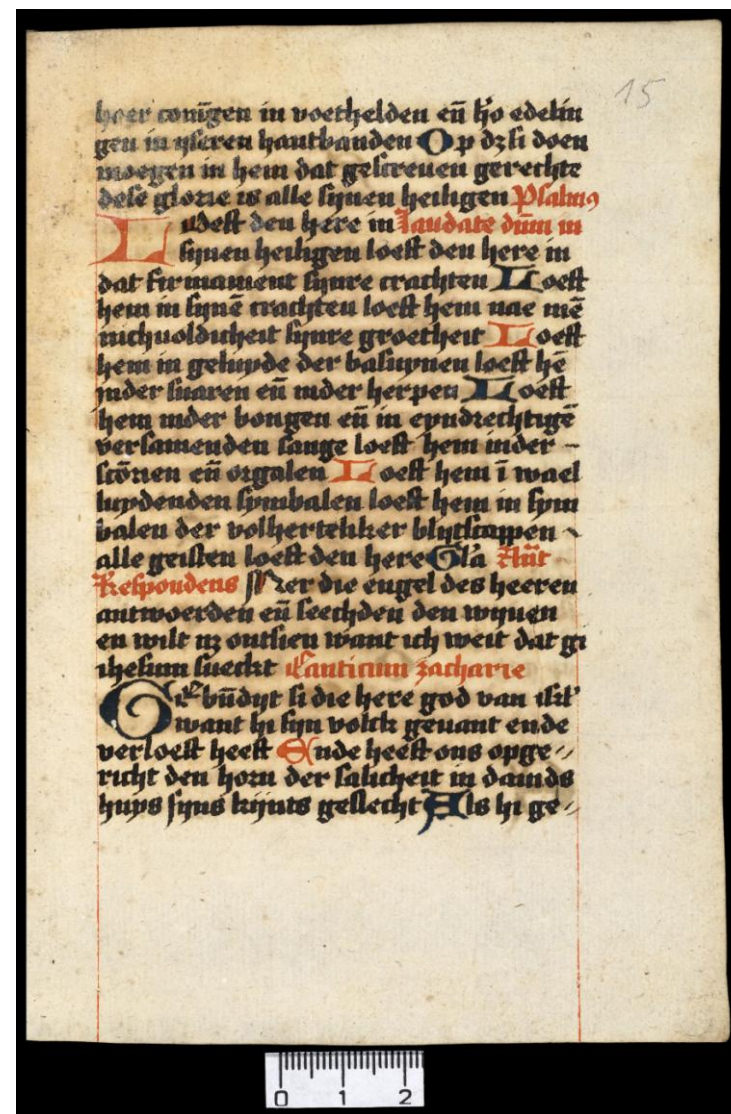
Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	1470-1490
Origine:	Zwolle
Beschrijving:	Perkament, 163 ff., 140x98 (81x56) mm., 1 kolom, 18 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gedecoreerde initialen, randversieringen
Inhoud:	Getijdenboek, bevat: <ul style="list-style-type: none">- ff. 1r-40r: Mariagetijden- ff. 41r-65: Getijden van het Heilige Kruis (lange versie)- ff. 66r-80r: Getijden van de Eeuwige Wijsheid van Henricus Suso (†1366)- ff. 81r-106r: Getijden van de Heilige Geest (korte versie)- ff. 107r-124r: Boete Psalmen en litanie- ff. 125r-163v: Officie van de doden
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding:	17 ^e -eeuwse binding, perkament over karton
Provenance:	Zwolle, Moderne Devoten, Domus Parva (tevens daar gekopieëerd) Balthazar Huydecoper (1695-1778) Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
Recente literatuur:	Van der Horst 1989, p. 15, nr. 53 Wierda 1995, nr. 57
NB:	Behoort tot de Sarijshandschriften (zie Wierda 1995) Twee gebeden van een 17 ^e -eeuwse hand op de recto-zijde van het eerste papieren schutblad achterin Bevat nauwelijks leesbare maculatuur

Hs. 5 L 6, f. 27r

Hs. 1043 (2 E 11)

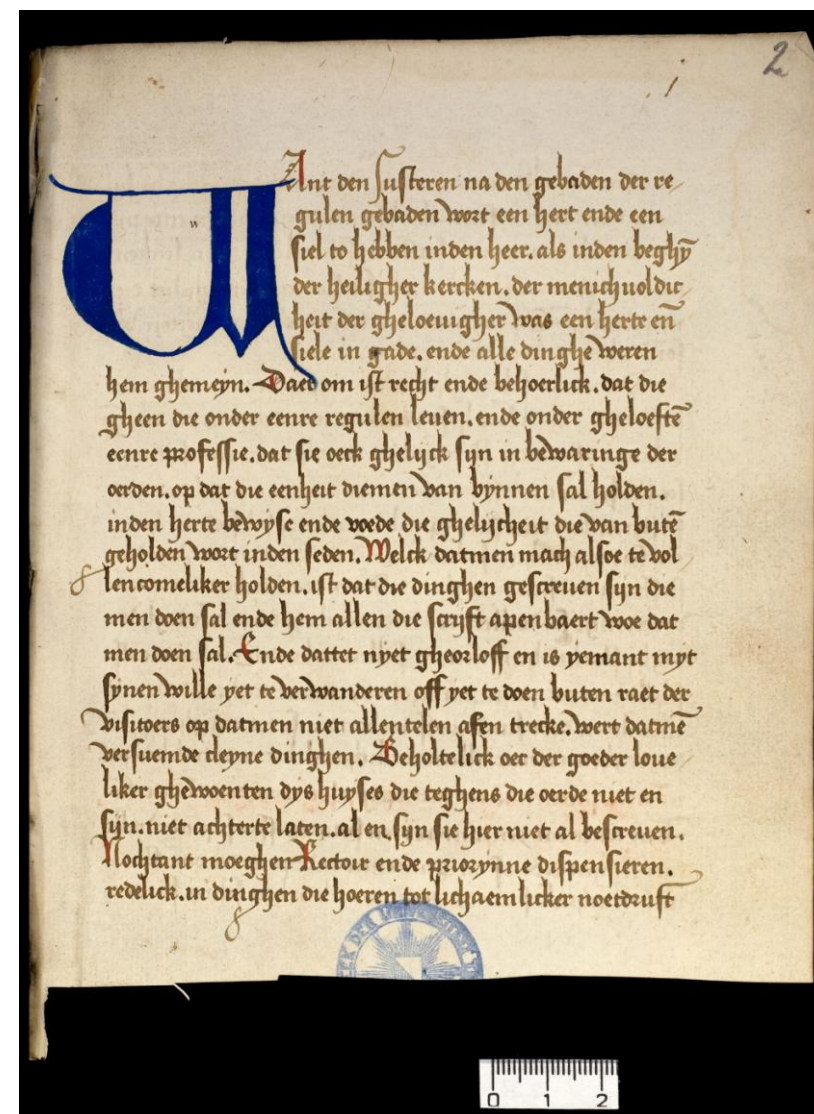
- Titel/omschrijving:** Missaal
- Datering:** ca. 1500
- Origine:** Maaseik
- Beschrijving:** Papier, 329 ff., 164x120 (115x78) mm., 1 kolom, 26 rr.
- Schrift:** Textualis en Hybrida, twee handen
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gedecoreerde initialen, randdecoratie
- Inhoud:** Missaal, bevat:
- ff. 2r-7v: Luikse kalender (Maaseik)
- ff. 8r-189r: Officies
- ff. 190r-327r: *Die epistelen ende evangelien vanden heiligen*
- ff. 328r-329v: *Een ynnige devote biecht tot Godt almachtich spreckt mit berouw van dynen sunden*
- Genre:** Religieuze teksten
- Binding:** 16^e-eeuwse binding, bruin kalfsleer over hout, blind gestempeld, restanten van sluitingen/gespen, vernieuwde rug
- Provenance:** Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster, en aldaar in het bezit geweest van Margriet van Keverberch en Catharina van Manshoven
Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794)
Herontdekt te Maastricht (1839)
Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
- Recente literatuur:** Hermans 1987, nr. 461
Van der Horst 1989, p. 33, nr. 118
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 140-141, 143, 298 en dl. II, p. 287, nr. 864

Hs. 2 E 11, f. 15r

Hs. 1044 (5 F 22)

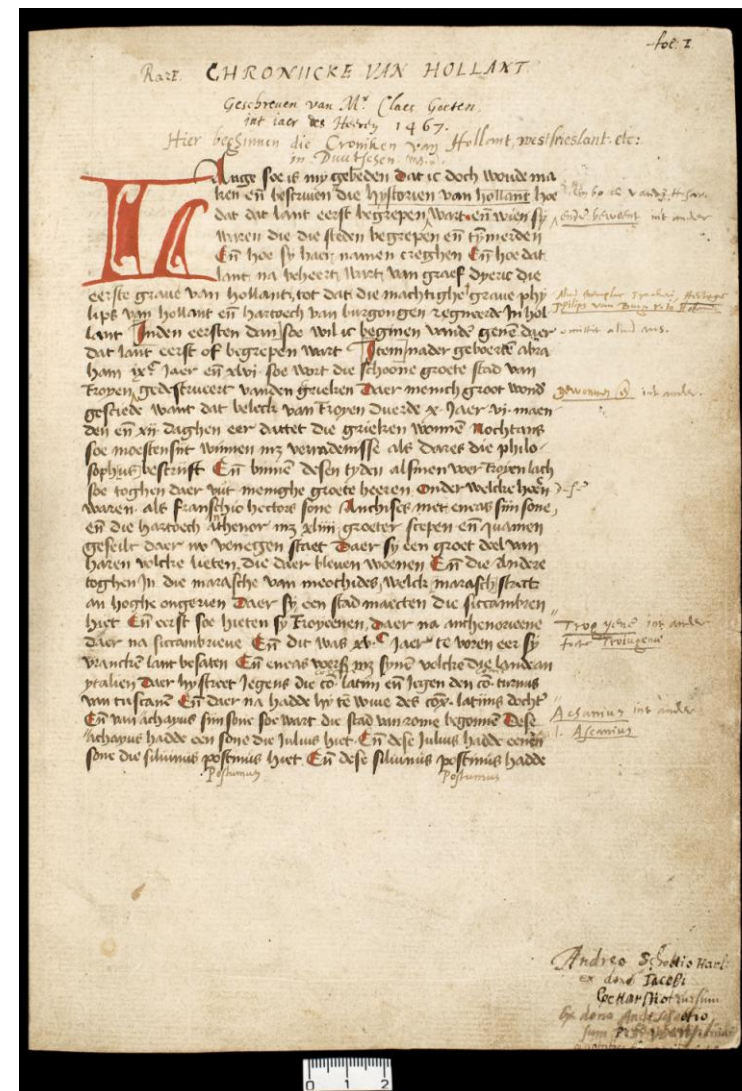
Titel/omschrijving:	Statuten van het nonnenklooster van St. Agnes
Datering:	1475-1500
Origine:	Zwolle
Beschrijving:	Papier, 65 ff., 204x145 (138x107) mm., 1 kolom, 22 rr.
Schrift:	Hybrida
Scribent:	Kopiist: Broeder Herman van Doesborch (?)
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van <i>Expositio in regulam S. Augustini</i> van Hugo van Sint Victor (†1141)
Genre:	Statuten
Binding:	Middeleeuwse binding, perkament
Provenance:	Zwolle, Regularissen, Maatklooster, Sint Agnes Verder in bezit geweest van: Hoorn (Blokker), Regularissen, Bethlehemklooster gewijd aan Sint Agnes (zie f. 1v) Verkregen door de UBU in 1886 op een veiling van M. Nijhoff, Den Haag
Recente literatuur:	Van Dijk 1986, pp. 111-119, 166-167 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 162, 166 en dl. II, pp. 227-228 nr. 686 en p. 445 nr. 1346
NB:	Bevat maculatuur met muzieknnotatie Lokalisering op basis van dialect en de kopiist

Hs. 5 F 22, f. 2r

Hs. 1179 (HG 21)

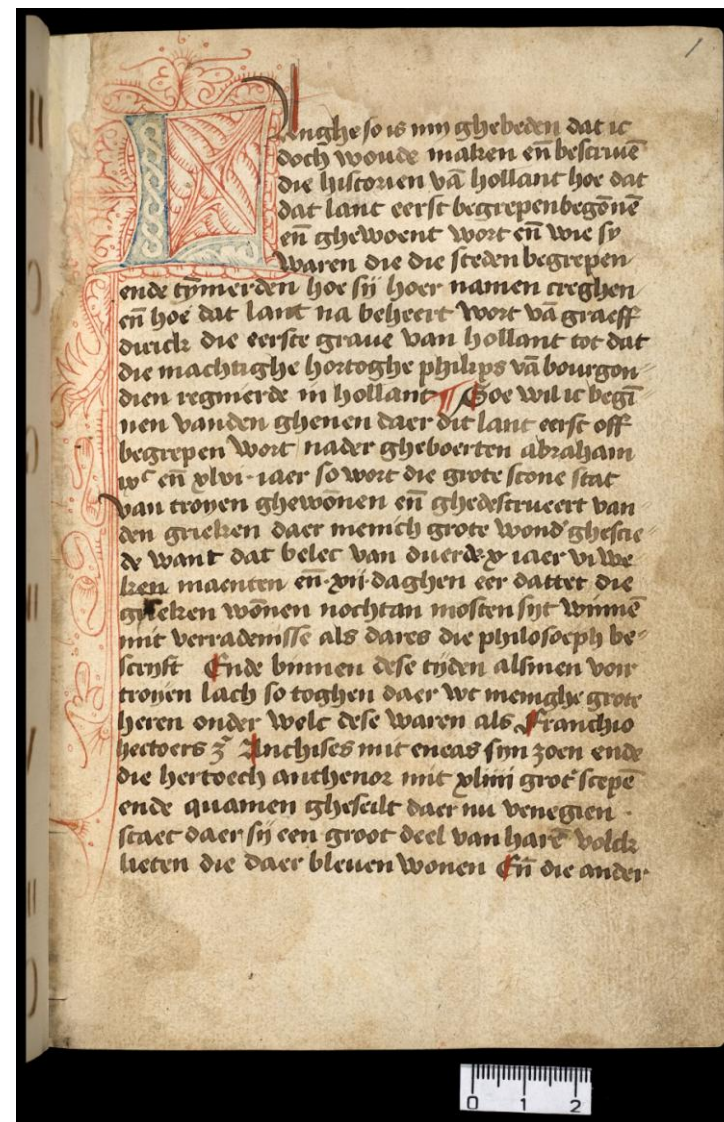
Titel/omschrijving:	Gouds kroniekje (tot 1437) en Wereldkroniek ('Heraut Beieren')
Datering:	1467
Origine:	Haamstede
Beschrijving:	Papier, 103 ff., 273x196 (160x120) mm., 1 kolom, 32 rr.
Schrift:	Hybrida
Scribent	Clais Goetensone van Haemstede
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Kroniek, bevat: - ff. 1r-34r: Kroniek van Holland, Zeeland, Friesland en Utrecht (Gouds kroniekje) tot 1437 - ff. 39r-134v: Wereldkroniek van Claes Heynenszoon ('Heraut Beieren') tot 1348 (gefolieerd 1r-96v)
Genre:	Historische teksten
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	In bezit geweest van: Jacob Simon Danckaertsz, een schipper in Westerschouwen (zie f. 96v van deel 2), de opdrachtgever; Jacobus Lochorst en Andreus Schot (zie f. 1r) Frederik Adriaensz Westphalen (1582-1653) Gerard van Loon (1683-1758) Nicolaas Carbasius (1722-1782) C. Seyn (begin 19 ^e eeuw) Hendrik Willem Tydeman, van wie de UBU het op 16 mei 1848 verkreeg
Recente literatuur:	Carasso-Kok 1981, p. 179, nr. 152 en p. 219, nr. 200 Habets 1985, pp. 16-18 Gumbert 1990, p. 80
NB:	Lokalisering en datering gebaseerd op een notitie op f. 96v van deel 2

Hs. HG 21, f. 1r

Hs. 1180 (H G 22)

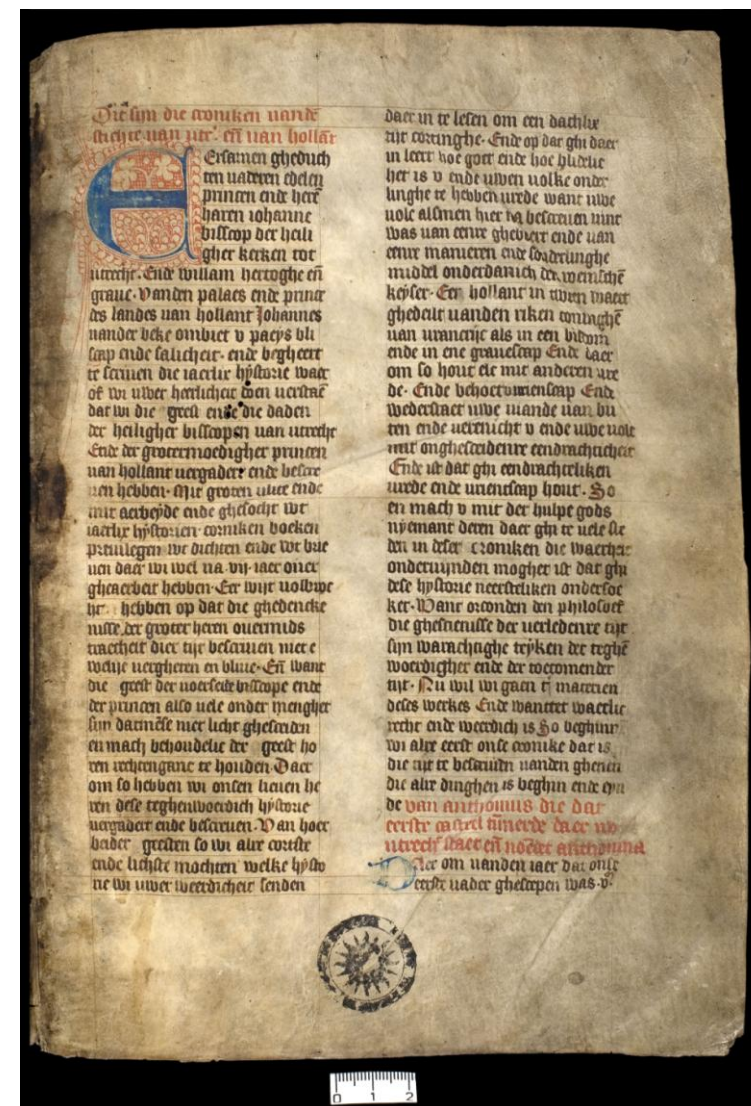
- Titel/omschrijving:** Gouds kroniekje (tot 1477); teksten over Haarlem en Dordrecht
- Datering:** 13 december 1483
- Origine:** Haarlem
- Beschrijving:** Papier, 96 ff., 199x135 (150x98) mm., 1 kolom, 29 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex, geschilderde wapentekens van de graven van Holland, Zeeland, Brabant, Friesland, Oost-Friesland, Vlaanderen en Hainault, en van de hertogen van Beieren en Bourgondië
- Inhoud:** Kroniek, bevat:
- ff. 1r-90v: Kroniek van Holland, Zeeland, Friesland en Utrecht (Gouds kroniekje) tot 1477
- ff. 91r-93v: Een ode aan Haarlem van Dirc Mathijsz
- ff. 93v-95r: Verhaal over de bezetting van Dordrecht in 1481
- f. 95r: Lied over de rellen in Haarlem in 1482
- Genre:** Historische teksten
- Binding:** 17^e- of 18^e-eeuwse binding, perkament over karton, blind gestempeld
- Provenance:** Bibliotheek van het Historisch Genootschap Utrecht
Verkregen door de UBU voor 1887
- Recente literatuur:** Carasso-Kok 1981, p. 179, nr. 152; p. 250, nr. 223; p. 269, nr. 245; p. 275, nr. 253
Van der Horst 1989, p. 31, nr. 108
- NB:** Datering gebaseerd op een notitie op f. 90v. De oorspronkelijke versie van het Gouds kroniekje is rond 1440 geschreven, de vervolgen min of meer gelijktijdig met de beschreven gebeurtenissen
Lokalisering mede gebaseerd op de decoratiestijl

Hs. H G 22, f. 1r

Hs. 1182 (5 D 9)

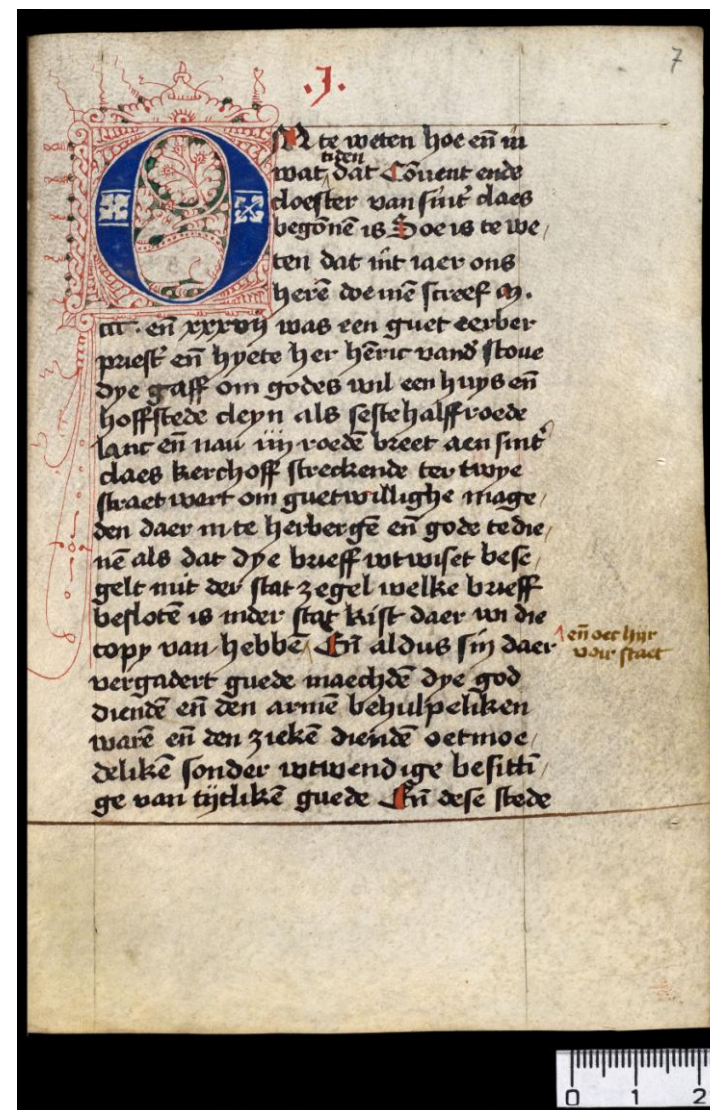
Titel/omschrijving:	<i>Croniken van den Stichte van Utrecht ende van Hollant</i> ('Nederlandse Beke')
Datering:	1393-1409 met latere vervolgen
Origine:	Salland, Oversticht (Overijssel en Drenthe), Zwolle
Beschrijving:	Perkament, 115 ff., 280x195 (213x145) mm., 2 kolommen, 40 rr.
Schrift:	Textualis (tot f. 103vb) in verschillende handen. Verschillende 16 ^e -eeuwse handen (103vb-116v)
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van <i>Chronicon sive gesta pontificum Traiectensium et principum Hollandiae</i> van Jan Beke (tot 1346), met toevoegingen tot 1393 en later
Genre:	Historische teksten
Binding:	Namiddeleeuwse binding, vermoedelijk 16 ^e eeuw
Provenance:	In het bezit geweest van: Anthonis van Nijkercken (Utrecht †1629?) in 1595 Verkregen door de UBU van Gilbertus Junius, vice-decaan van kapittel van Sint Marie (fl. 1660-1680)
Recente literatuur:	Carasso-Kok 1981, p. 318, nr. 298 Bruch 1982, p. XLV, nr. 1
NB:	Bevat deels verborgen fragment in het Nederlands (16 ^e eeuw?) als schutblad Bevat maculatuur in het Latijn ff. 33-40 horen achter f. 48 ingebonden te zijn

Hs. 5 D 9, f. 1r

Hs. 1260 (5 L 9)

- Titel/omschrijving:** *Kroniek van de Tertiariissen van St. Nicolaus, Utrecht (1337-1477)*
- Datering:** ca. 1470-1477
- Origine:** Utrecht
- Beschrijving:** Perkament, 31 ff., 156x109 (109x67) mm., 1 kolom, 23 rr.
- Schrift:** Semi-hybrida en Hybrida, meerdere handen
- Scribent:** Zuster van het Nicolaasklooster
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
- Inhoud:** Kroniek van het klooster van 1337 tot 1466, door dezelfde hand doorgeschreven tot 1477. Daarna enkele lege pagina's voor een vervolg.
- Genre:** Historische teksten
- Binding:** Middeleeuwse binding, omslag van perkament
- Provenance:** Utrecht, Tertiariissen, Sint Nicolaasklooster
Aangekocht door de UBU in 1744 op de veiling van de bibliotheek van Isaac le Long (1683-1762)
- Recente literatuur:** Carasso-Kok 1981, p. 214, nr. 195
Van der Horst 1984, pp. 117-118, nr. 45
Stooker & Verbeij 1997, dl. II, pp. 406-407 nr. 1215

Hs. 5 L 9, f. 7r

Hs. 1328 (5 F 5)

Titel/omschrijving: Natuurkundige en geneeskundige teksten

Datering: 1375-1400

Origine: Utrecht

Beschrijving: Perkamant, 127 ff., 212x147 (160x75 en 160x115) mm., 1 kolom, 31-32 en 28 rr.

Schrift: Textualis (Natuurkunde, Proza-Natuurkunde, Boec van medicinen)
Hybrida (medisch recept)

Decoratie: Rubricering, gewone initialen, ronde tabellen met de hemelsferen

Inhoud: Vier teksten:
- ff. 1v-34v: Natuurkunde van het Geheel (1768 verzen)
- ff. 35r-70v: Proza-Natuurkunde van broeder Thomas
- f. 71v: Medisch recept voor voetbalsem
- ff. 72r-127v: Boec van medicinen in Dietsche Artesliteratuur

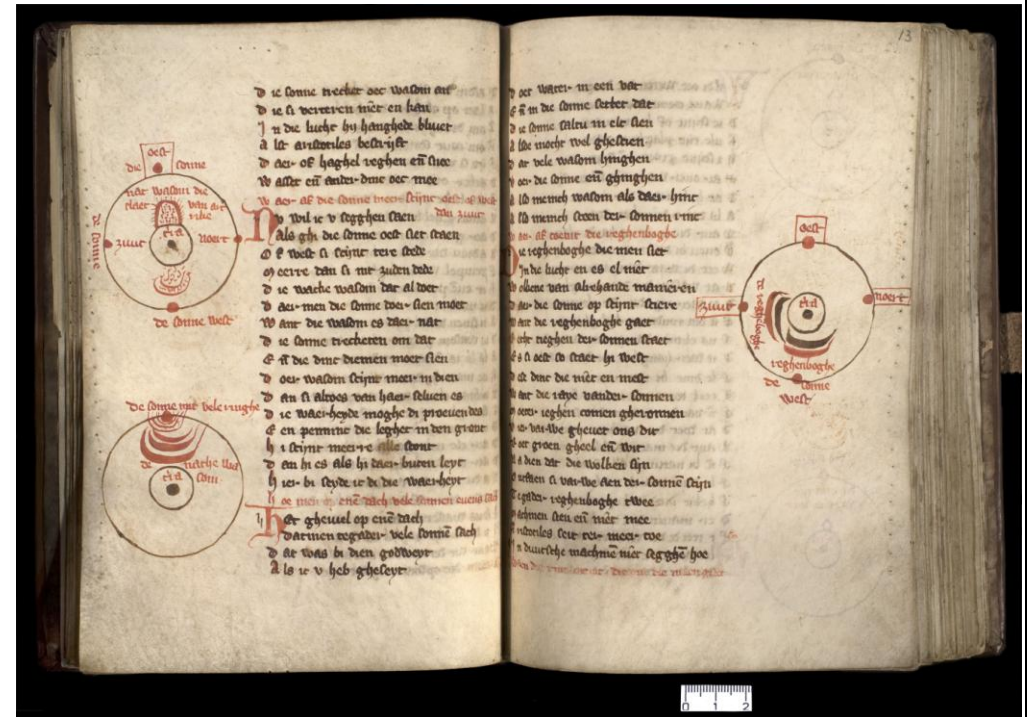
Genre: Artesliteratuur

Binding: Namiddeleeuwse binding, gladde schapenleren band over houten platten, slot

Provenance: Utrecht, Fransicaners, Minderbroederklooster (?)
Tussen 1320 en 1344 is de oorspronkelijke tekst bewerkt door broeder Aernt, leesmeester van dat klooster (f. 35v)
Verkregen door de UBU voor 1887

Recente literatuur: Van der Horst 1984, pp. 216-219, nr. 102
Jansen-Sieben 1989, pp. 466-467, nr. U280
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 165 en dl. II, p. 402, nr. 1200
Lie 2009, pp. 218-220, 222

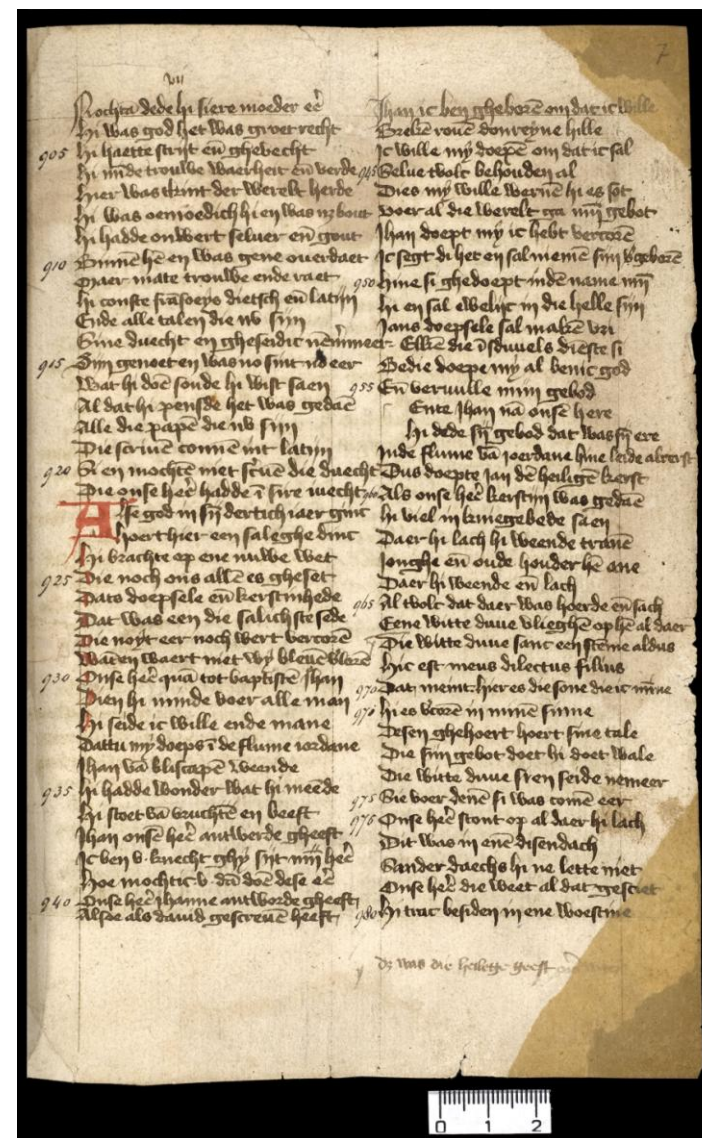
NB: Gerestaureerd in 1989

Hs. 5 F 5, ff. 12v-13r

Hs. 1329 (5 F 12)

- Titel/omschrijving:** Hagiografische teksten
- Datering:** 1438-1439
- Origine:** Oetingen, nabij Gooik, ten westen van Brussel
- Beschrijving:** Papier, 66 ff., 220x145 (165x120 en 175x117) mm., 2 kolommen en 1 kolom, 37-41 en 34-40 rr.
- Schrift:** Cursiva recentior
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen
- Inhoud:** Het eerste deel bevat twee rijmteksten:
- ff. 1r-33v: *Vanden Levene Ons Heren*, de geschiedenis en het lijden van Christus op basis van de evangeliën en het apocriefe Evangelie van Nicodemus
- ff. 34r-37v: Fragment (567 van de 850 verzen) van *Dat boec vanden houte*, over het Heilig Kruis.
Het tweede deel bevat prosa:
- ff. 39r-66v: Proloog en 12 legenden van de *Gulden legende*, de *Legende Aurea* van Jacobus de Voragine (†1298) in de Zuid-Nederlandse vertaling van Petrus Naghel, ca. 1360
- Genre:** Religieuze teksten: hagiografie
- Binding:** 18^e- of 19^e-eeuws half perkament over kartonnen platten
- Provenance:** Eerste deel gekopieerd in Oetingen in 1438 (zie f. 33v)
In bezit geweest van Cornelis Booth (†1678)
In 1882 verkregen door de UBU van het Utrechts Archief, die het in 1840 had aangekocht
- Recente literatuur:** Beuken 1968
Van der Horst 1984, pp. 235-237, nr. 112
Williams-Krapp 1986, p. 83
- NB:** Vele bladen hersteld

Hs. 5 F 12, f. 7r

Hs. 1335 (2 C 15)

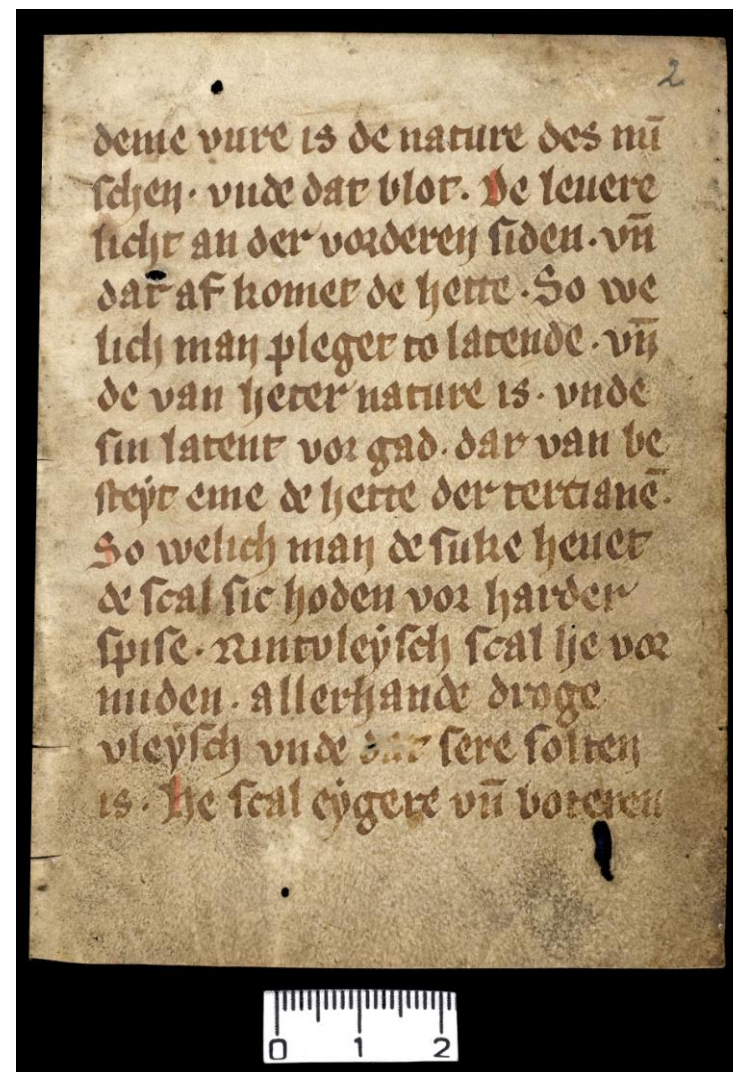
- Titel/omschrijving:** *De consolatione philosophiae*
- Datering:** 1470
- Origine:** Brugge
- Beschrijving:** Perkamert en papier, 204 ff., 285x208 (157x94) mm., 1 kolom, 26-29 rr.
- Schrift:** Cursiva recentior
- Scribent:** A. Drubbel (zie f. 204r)
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex, randversiering, miniatures
- Decorator:** Opvolger van Loyset Liédet
- Inhoud:** Vertaling uit het Latijn van *De consolatione philosophiae* van Boethius (†524) door Jacob Vilt, goudsmit te Brugge, in de periode 1462-1466. Bevat glossen
- Genre:** Filosofie
- Binding:** Twintigste eeuwse binding, half varkenshuid over houten platten met sloten en plastic steunen
- Provenance:** In bezit geweest van:
Balthazar Huydecoper (1695-1778)
Nicolaas Hinlopen (1724-1792)
Hermannus Gerardus Oosterdijk (1731-1795)
Verkregen door de UBU van het Utrechts Archief in 1882
- Recente literatuur:** Van der Horst 1984, pp. 238-240, nr. 113
Van der Horst 1989, pp. 40-41, nr. 143
Wackers 2009
- NB:** De drie paginagrote miniatures staan op ingevoegde losse vellen, die van Boek II en Boek IV ontbreken

Hs. 2 C 15, f. 14v-15r

Hs. 1355 (6 H 23)

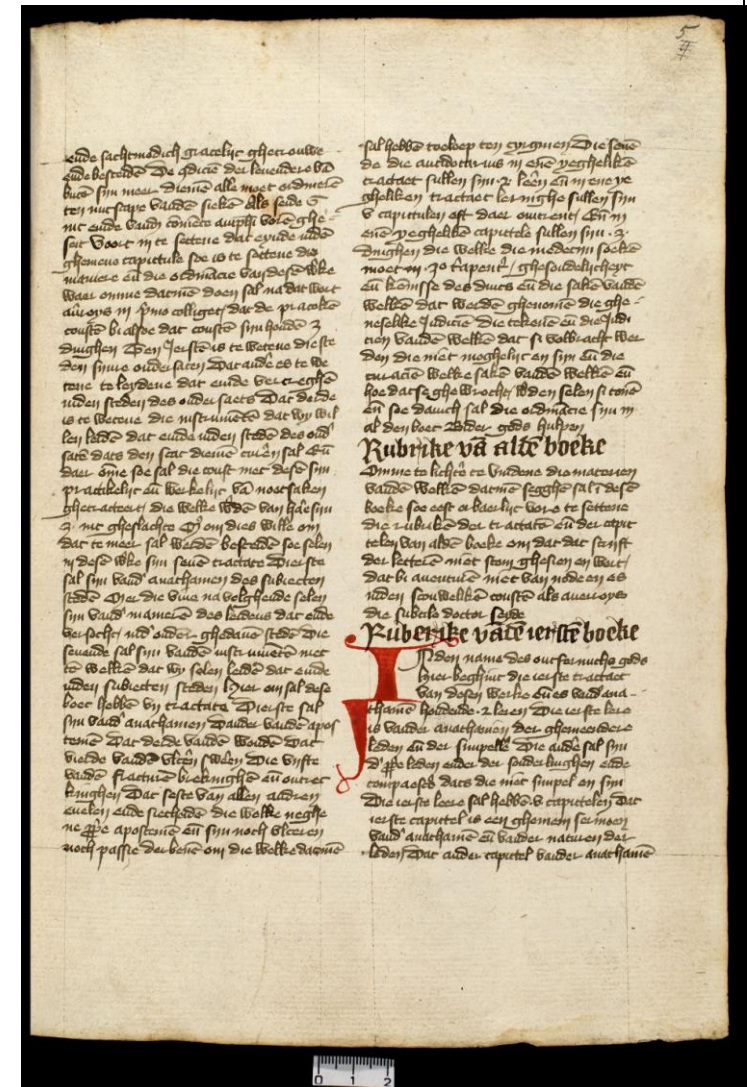
Titel/omschrijving:	Doktersboek
Datering:	1300-1350
Origine:	Kleef
Beschrijving:	Perkament, 124 ff., 113x85 (87x70) mm., 1 kolom, 14 rr.
Schrift:	Textualis, Cursiva recentior en Hybrida, minstens vier handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Geneeskundig boek, bevat: - ff. 1r-123v: Geneeskundige voorschriften - ff. 124r-124v: Leefregels
Genre:	Artesliteratuur, geneeskunde
Binding:	Namiddeleeuwse binding, blind gestempeld
Provenance:	In het bezit geweest van: Martinus Cluverus (tot 1607) Joachim Morsus (1607, verkregen van Martinus Cluverus. Studeerde samen met een Joachim Cluverus, mogelijk zoon van Martinus Cluverus) Johan Hendrik Gallée (1884, gekocht bij boekverkoper H.G. van Huffel) Verkregen door UBU in 1884 van J.H. Gallée
Recente literatuur:	Janssen-Sieben 1989, p. 467, nr. U290
NB	Het handschrift is geschreven in een Nedersaksisch dialect

Hs. 6 H 23, f. 2r

Hs. 1356 (5 C 14)

Titel/omschrijving: *Cyrgie van Guy de Chauliac*
Datering: ca. 1420-1430
Origine: Maaseik
Beschrijving: Papier, 278 ff., 293x211 (202x159) mm., 2 kolommen, 40 rr.
Schrift: Cursiva recentior, drie handen
Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, tekeningen van chirurgische instrumenten
Inhoud: Vertaling uit het Latijn van *Chirurgia Magna* van Guy de Chauliac (1300-1368) in zeven boeken. Het begin en einde ontbreken. Met glossen
Genre: Artesliteratuur, geneeskunde
Binding: 19^e-eeuwse binding, half schapehuid over houten platten
Provenance: Maaseik, Regularissen, Sint-Agnesklooster (zie f. 175r.) Geconfisqueerd tijdens de Franse bezetting van Limburg (1794) Herontdekt te Maastricht (1839) Verkregen door de UBU in 1841 als onderdeel van de Maastrichtse Collectie
Recente literatuur: Janssen-Sieben 1974, p. 46 Hermans 1987, nr. 398 Janssen-Sieben 1989, p. 467, nr. U300 Van der Horst 1989, pp. 38-39, p. 38, nr. 139 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 272 en dl. II, pp. 287-288, nr. 865
NB: Lokalisering gebaseerd op de decoratiestijl Het handschrift bevat een ex libris in het Latijn, wat ongebruikelijk is voor manuscripten uit Maaseik

Hs. 5 C 14, f. 5r

Hs. 1688 (8 L 1)

- Titel/omschrijving:** *Die enighe sprake ende verenighinge die Sunte Augustinus hadde mit God (Eenliker sprake)*
- Datering:** ca. 1470-1490
- Origine:** Groningen (Selwerd ?)
- Beschrijving:** Perkamant, 38 ff., 126x92 (80x60) mm., 1 kolom, 21 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Decoratie:** Rubricering, initialen met penwerk, randdecoratie, Decoratie als in Hs. 1695 (8 L 2)
- Inhoud:** Middelnederlandse vertaling van *Soliloquia animae ad Deum*, onterecht toegeschreven aan Augustinus van Hippo (354-430)
De tekst breekt af bij het begin van hoofdstuk 19
- Genre:** Religieuze teksten: theologie; Filosofie
- Binding:** 17^e- of 18^e-eeuwse binding, kalfsleer over karton
- Provenance:** In het bezit geweest van:
Cornelis Catharinus Nicolaas Krom (1855-1885)
Henri Ernest Moltzer (1836-1895)
Verkregen door de UBU in 1895 van diens zoon Marius Nicolaas Jakob Moltzer te Alkmaar
- Recente literatuur:** Heel 1948, pp. 165-166
Van der Horst 1989, p. 28, nr. 98
- NB:** Lokalisering gebaseerd op de decoratiestijl

Hs. 8 L 1, f. 1r

Hs. 1690 (8 I 33)

Titel/omschrijving: Heiligenlevens
Datering: ca. 1450-1500
Origine: Kleef
Beschrijving: Papier, 227 ff., 190x128 (15x90) mm., 2 kolommen, 27 rr.
Schrift: Hybrida
Decoratie: Rubricering, gewone initialen
Inhoud: Bevat de vitae of passies van:
- ff. 1r-28v: Panthalioen
- ff. 31r-67v: Brandanus
- ff. 67v-70v: Gregorius
- ff. 71r-77r: Albijn
- ff. 77v-80r : Eliphius
- ff. 80r-96r: Severinus
- ff. 96r-124r: Elsearius
- ff. 124r-139v: Thomas van Aquinen
- ff. 140r-171r: Marcialis
- ff. 171v-177v: Columba
- ff. 179r-189r: Jost
- ff. 189r-194r: Eusebius, Vyncentius, Peregrinus, Poncianus en Julius
- ff. 194r-200v: *Die legende der vier gecroender martelaers*
- ff. 200v-207v: Eustachius
- ff. 207v-214r: Basilius
- ff. 214r-218r: Eucharius, Valerius en Maternus
- ff. 218r-223v: Johannes den Almoesener
- ff. 224r-227v: Brigida
Genre: Religieuze teksten: hagiografie
Binding: Namiddeleeuwse binding, leer over houten platten,

Provenance: slotjes.
Verkregen door de UBU tussen 1887 en 1895 van J.D. Pasteur na bemiddeling van Henri Ernest Moltzer
Recente literatuur: Moltzer 1891, pp. 1-67
Deschamps 1972, pp. 201, 203
Alblas, ongepubliceerd afschrift
NB: ff. 29, 30 en 178 zijn onbeschreven
Mogelijk geproduceerd in Selwerd, Groningen (gebaseerd op de decoratiestijl)
Gerestaureerd in 2003

Nieu begint die legē
de van saime pan
thalioen des heilige
merrelars rote latū
gescreue alffuen sere
roelen heuet

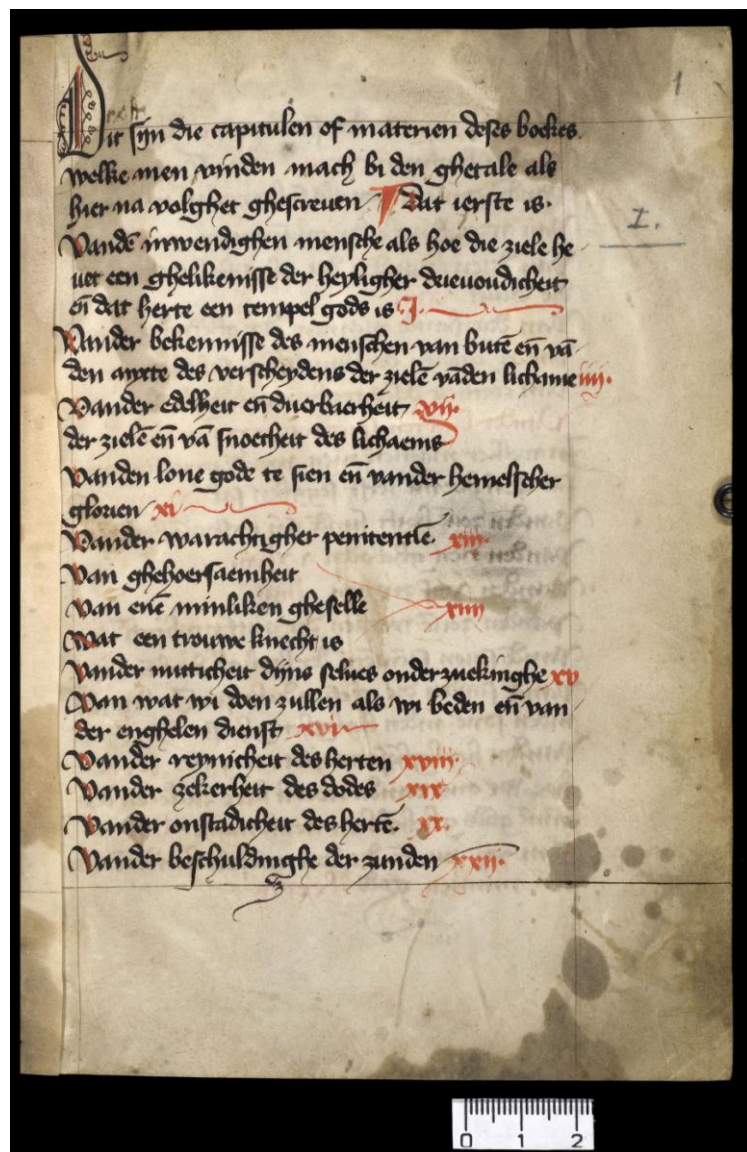
Nder tijt nder
stat Pycome
du nder den
hepser marimianus
Soe leden voele her
sen mensche buolgi
ge om dat vnscl gods
Icū om den geloeue
ons here ihu xpi voe
le mensche blozgen
sich in halen en in
cuelen Icū mit voel
pnen uain hoer leue
een eynde. Die ande
ren woenden in sere
blozgen Icū senato
er mit namen Iusto
vius was nder sel
uev stat woenachtich
Die had euen sere
panthalioen en was

uuel geleert nde vrie
housten Desen heuul
sijn vader den oisten
meyster in ayedycue
die eufrosimus die wa
el ontfangen was in
des hepsero palaes
In uain desen tongen
en leerden hem in al
len housten der medi
cynen Icū leyden he
soddelich in dat palaes
mit hem Die lude in
den palase vrachden
desen meyster Iusto
simus wede is dese ion
gelinch sijn soen Icū
si siwoeren bride gude
salicheit du heues eue
gosten schonen dysa
pil. Panthaliou wo
te mael schone en sui
hek. Alse dat men sij
re gelicke met vanden
en conde op eertrick
Icū eufrosimus antwo
den In is Iustorgius

Hs. 1691 (5 G 33)

Titel/omschrijving: Religieuze teksten
Datering: ca. 1400-1450
Origine: Utrecht
Beschrijving: Perkament, 130 ff., 190x138 (140x94) mm., 1 kolom, 22-25 rr.
Schrift: Cursiva recentior
Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk en randversiering
Inhoud: Bevat:
- ff. 3r-34r: *Sente Bernaerts ghedachten van des menschen onsalicheit*. Vertaling uit het Latijn van *Meditationes de cognitione humanae conditionis*.
- ff. 34r-68v: *Spieghel der biechten*
- ff. 68v-93v: *Van den heylighen sacramente te ontfaen* en andere stichtelijke tractaten
- ff. 93v-97r: brief aan een broer die geestesziek is
- ff. 97v-101r: brief aan een kluizenares van Geert Grote
- ff. 101r-118r *Een goede lere* en andere tractaten
- ff. 118r-128r: *Vanden vier becoringhen* van Jan van Ruusbroec
- ff. 128r-130v: Gebeden (onvolledig)
Genre: Religieuze teksten: brieven, theologie
Binding: Namiddeleeuwse binding, perkamenten band
Provenance: Utrecht, Regularissen, Abraham Dole klooster, gewijd aan Sint Ursula en de Elfduizend Maagden
In bezit geweest van:
Isaac Le Long (18e eeuw, in ieder geval rond 1744)
Familie Enschedé te Haarlem (tot 1867)
Willem Moll (1867-1879)
Universiteit van Amsterdam (1879-1908)
Verkregen door de UBU in 1908 van de Universiteit

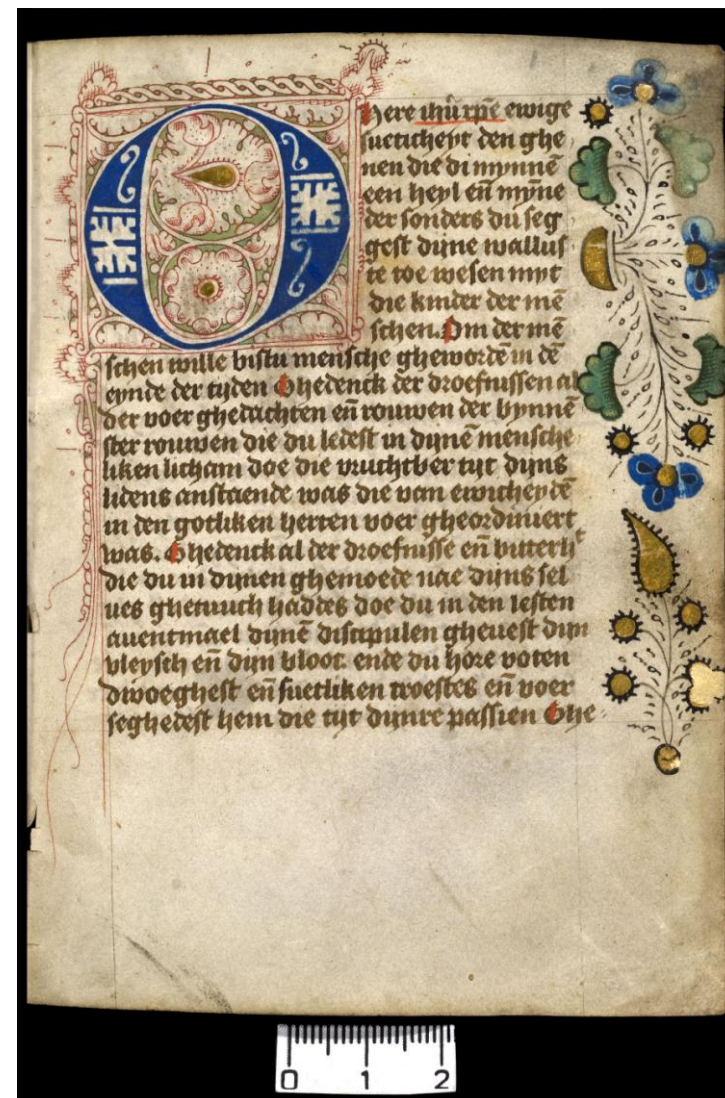
van Amsterdam
Recente literatuur: Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 193, 238, 242 en dl. 2, p. 403, nr. 1204
NB: Bovenaan f. 3r heeft wellicht een gehistorieerde 'V' gestaan, deze is uitgesneden, de doorlopende randversiering bevat bladgoud
Bevat aantekeningen van W. Moll

Hs. 5 G 33, f. 1r

Hs. 1695 (8 L 2)

Titel/omschrijving:	Gebedenboek
Datering:	ca. 1470-1490
Origine:	Groningen, (Selwerd ?)
Beschrijving:	Perkament, 85 ff., 125x92 (80x60) mm., 1 kolom, 23 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex, randdecoratie Decoratie als in Hs. 1688 (8 L 1)
Inhoud:	Gebeden en oefeningen Veel van de gebeden zijn becommentarieerd door de kopiist betreffende origine of auteur en betreffende de pauselijke aflaten
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Binding:	19 ^e -eeuwse binding, kalfsleer over karton
Provenance:	Henri Ernest Moltzer (1836-1895) Verkregen door de UBU in 1895 van diens zoon Marius Nicolaas Jakob Moltzer te Alkmaar
Recente literatuur:	Van der Horst 1989, p. 28, nr. 99
NB:	Lokalisering gebaseerd op de decoratiestijl

Hs. 8 L 2, f. 1r

Hs. 1696 (8 L 7)

Titel/omschrijving:	Gebedenboek
Datering:	1400-1500
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Papier, 153 ff., 100x74 (70x50) mm., 1 kolom, 13 rr.
Schrift:	Hybrida, twee handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, versierde initiaal (blauw met groen) met randdecoratie
Inhoud:	<p>Gebedenboek, bevat:</p> <ul style="list-style-type: none">- ff. 1r-6v: Latijnse gebeden (begin ontbreekt)Vertalingen uit het Latijn:- ff. 7r-62v: Oefeningen voor iedere dag van de week (twee reeksen), voornamelijk bestaande uit overdenkingen over het leven van Christus- ff. 63r-100v: <i>Passie ons heren</i> (verdeeld over zes weekdays)- ff. 100v-104r: <i>Soeven bloetstortingens ons heren</i>- ff. 104r-109r: <i>VII woerden die onse here sprac inden cruce</i>- ff. 109r-112r: <i>Totten wonden ons heren</i>- ff. 112r-130r: Gebeden onder de mis en voor en na de communie- ff. 130r-136v: <i>Sertum B. Maria V.</i> (Latijn)- ff. 136v-141v: <i>Soven vrouwen onser liever vrouwen</i> en enkele korte gebeden- ff. 141v-146v: <i>XXIIII uren vander passien ons heren</i>- ff. 147r-153v: Gebeden
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Binding:	Middeleeuwse contemporaine binding, wikkel van perkament met overslag, slot
Provenance:	Zuster Henrica ten Myluus (zie f. 4r)

Recente literatuur:

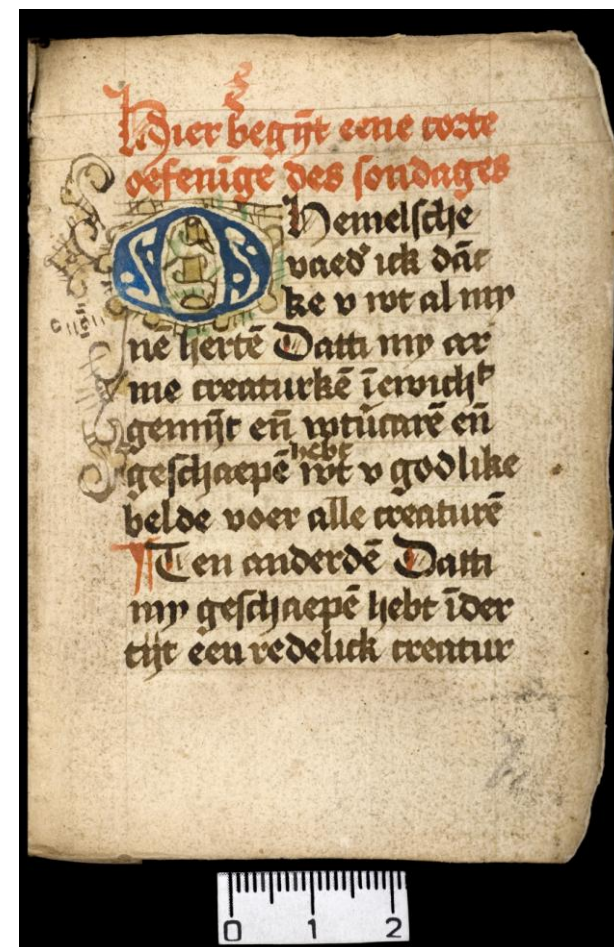
Aangekocht door de UBU in 1908 van C.A. de Kruyff te Utrecht

Tiele & Hulshof 1887-1909, dl. II, pp. 133-134, nr. 1696

NB:

Bevat maculatuur

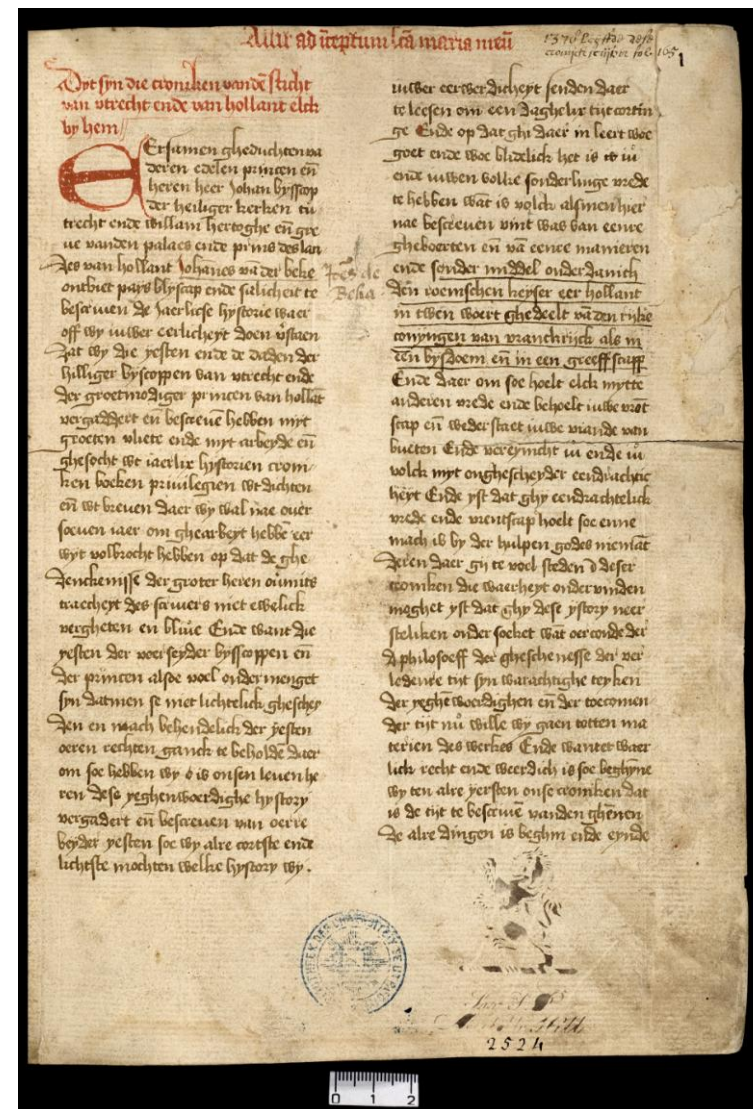
Bevat 153 folia, maar de telling begint bij 4r

Hs. 8 L 7, f. 6r

Hs. 1802 (8 K 7)

- Titel/omschrijving:** *Croniken van den Stichte van Utrecht ende van Hollant (Chronographia)*
- Datering:** 1432-1500
- Origine:** Oversticht (Overijssel en Drenthe)
- Beschrijving:** Papier, 334 pp., 271x201 (211x157) mm., 2 kolommen, 37 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen
- Inhoud:** Vertaling uit het Latijn van Johannes de Bekes' *Chronicon sive gesta pontificum Traiectensium et principum Hollandiae* (tot 1346), met vervolgwerken tot 1432
- Genre:** Historische teksten
- Binding:** Middeleeuwse binding, perkamenten band
- Provenance:** Verkregen door de UBU voor 1909 uit de bibliotheek van Sir Thomas Phillipps (1792-1872), nr. 2524
- Recente literatuur:** Carasso-Kok 1981, p. 319, nr. 298
Bruch 1982, p. 43
- NB:** Geschreven in een Overijssels dialect
Achterin enkele aantekeningen uit de 17^e eeuw

Hs. 8 K 7, f. 1r

Hs. 1803 (8 C 33)

Titel/omschrijving: *Croniken van den Stichte van Utrecht ende van Hollant (Chronographia)*

Datering: 1400-1500

Origine: Onbekend

Beschrijving: Papier, 47 ff., 385x269 (275x175) mm., 2 kolommen, 52 rr.

Schrift: Hybrida

Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk

Inhoud: Vertaling uit het Latijn van Johannes de Bekes' *Chronicon sive gesta pontificum Traiectensium et principum Hollandiae* (tot 1346), met vervolgwerken tot 1393

Glossen in de marge (rood omlijst)

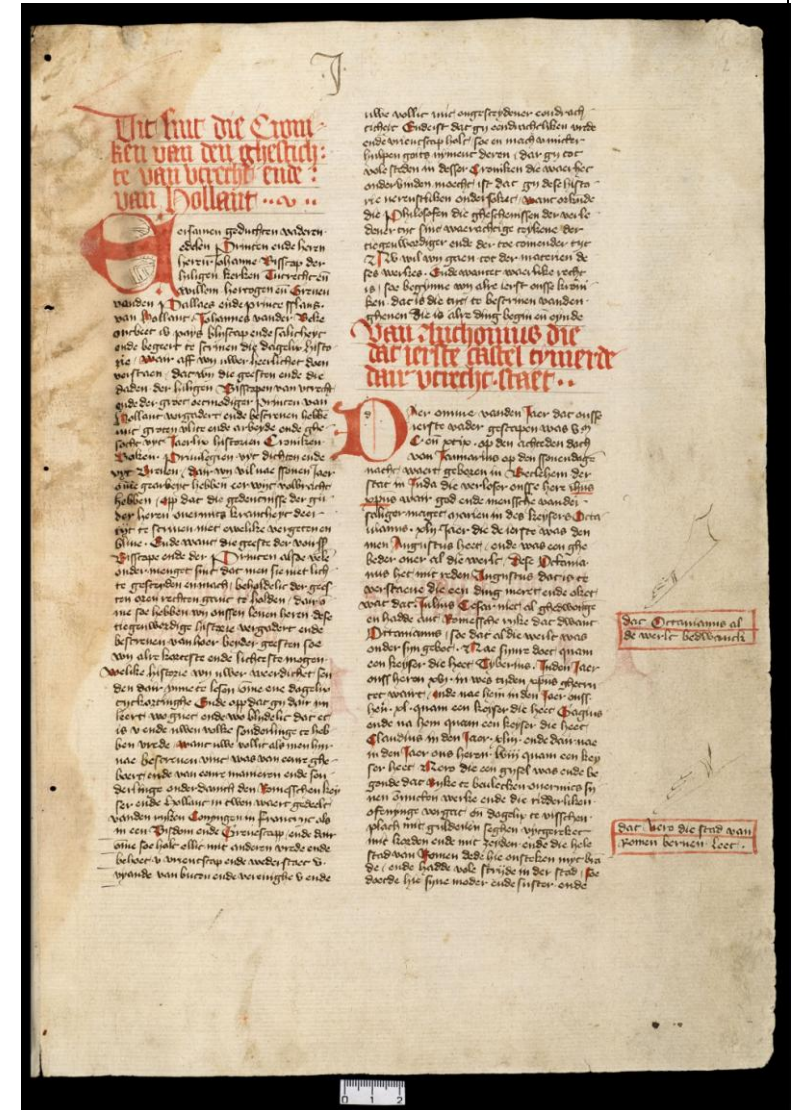
Genre: Historische teksten

Binding: Namiddeleeuwse binding

Provenance: Aangekocht door de UBU in 1899 bij veiling van de collectie van Willem Jan Royaards van den Ham (1829-1897), nr. 2316

Recente literatuur: Carasso-Kok 1981, p. 318, nr. 298
Bruch 1982, p. XLVII & passim (= Hs. 06 in de editie)

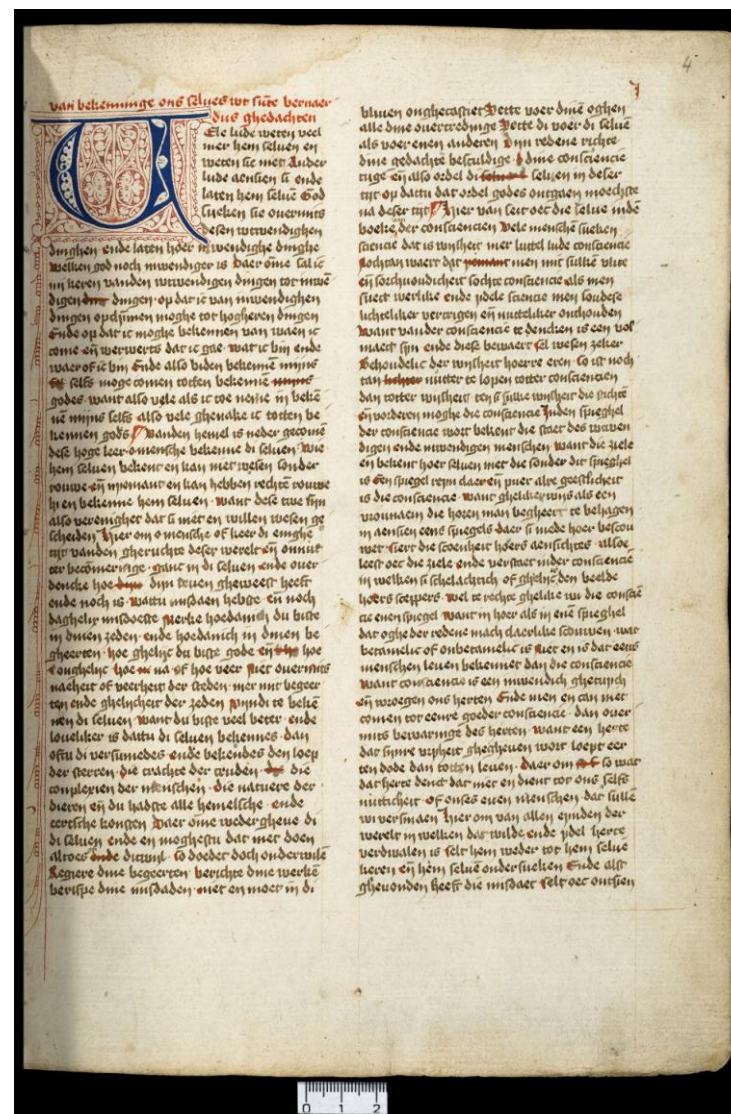
NB: Doorschoten met witte bladen, waarop aantekeningen in een 18^e-eeuwse hand
Bewaard samen met een 19^e-eeuws afschrift

Hs. 8 C 33, f. 2r

Hs. 3 L 6

- Titel/omschrijving:** Eerste Dietse Collatieboek
- Datering:** 1445
- Origine:** Amersfoort
- Beschrijving:** Papier en perkament, 197 ff., 298x210 (220x157) mm., 2 kolommen, 45 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
- Inhoud:** Eerste boek van de *Collationes* van Dirc van Herxen (1384-1457)
- Genre:** Religieuze teksten: theologie
- Binding:** Middeleeuwse contemporaine binding, kalfsleren band met ruitpatroon van driedubbele filetlijnen, met dunne koperen strips langs de rug
Band gerestaureerd in mei 1970
- Provenance:** Amersfoort, reguliere kanunnikessen, Sint Agathaklooster
Aangekocht door de UBU in 1911 van J.L.G. Gregory, assistent theologie te Utrecht in 1909.
- Recente literatuur:** Van der Horst 1984, pp. 221-222, nr. 104
Gumbert 1988, pp. 217-218, nr. 733, pl. 873
Stooker & Verbeij 1997, dl. I, p. 246 en dl. II, p. 14, nr. 15
Warnar 2008, pp. 319-329
- NB:** Datering en lokalisering gebaseerd op een notitie op f. 195v
Bevat maculatuur in het Latijn

Hs. 3 L 6, f. 4r

Hs. 5 J 26

Titel/omschrijving: Getijdenboek van Kunera van Leefdael
Datering: ca. 1415
Origine: Utrecht en Gelre (?)
Beschrijving: Perkamant, 316 ff., 114x75 (56x38) mm., 1 kolom, 12 rr.
Schrift: Textualis
Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gehistoriseerde initialen, gedecoreerde initialen, randdecoratie, marginale illustraties, miniatures
Decoraties door twee verschillende kunstenaars
Inhoud: Getijdenboek, bevat:
- ff. 1r-12v: Kalender voor het diocees Utrecht
- ff. 13v-109v: Mariagetijden
- ff. 110v-192v: Boete Psalmen en litanie
- ff. 193r-250v: Getijden van de Eeuwige Wijsheid
- ff. 251r-316v: Doden officie
Genre: Religieuze teksten: getijdenboek
Binding: 17^e-eeuwse binding, perkament over karton, versierd met goud
Provenance: In bezit geweest van:
Kunera van Leefdael, ca. 1500 (zie f. 316v)
Lt.-Col. John Kaye Kendall te Scarborough (19^e eeuw)
Geveild door Sotheby's in 1923, nr. 459
Sydney C. Cockerell te Oxford (1867-1962)
Major J.R. Abbey te Redlynch (tot 1970)
Geveild door Sotheby's in 1970, nr. 2873
Aangekocht door de UBU in 1973 via antiquair Nico Israel te Amsterdam van antiquair H.P. Kraus te New York.
Recente literatuur: Van der Horst 1984, pp. 251-253

NB:

Proske 1985

Defoer et al. 1989, pp. 64-65, afb. 15a-b

Van der Horst 1989, pp. 7-9, nr. 25

As-Vijvers 2009, pp. 68, 71, 139-140, afb. 61

De twee paginagrote miniatures op folio 14r en 110v staan op ingevoegde bladen

Hs. 5 J 26, f. 14r

Hs. 5 J 27

- Titel/omschrijving:** Getijdenboek
- Datering:** 1465-1470
- Origine:** Utrecht
- Beschrijving:** Perkament, 214 ff., 161x116 (92x61) mm., 1 kolom, 15 rr.
- Schrift:** Textualis
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk in Utrechtse stijl, gehistoriseerde initialen, randdecoratie, ingestoken miniaturen
- Decorator:** Geillumineerd door een van de Meesters van de Bostonse Stad Gods (Anthonis Rogierszoon Uten Broec)
- Inhoud:** Getijdenboek, bevat:
- ff. 3r-14r: Kalender
 - ff. 15v-28v: Mariagetijden
 - ff. 29r-41v: Boete Psalmen en litanie
 - ff. 42v-49v: Vigilie
 - ff. 50v-55v: Gebeden
 - ff. 56v-84v: Getijden van de passie
 - ff. 85v-118v: Boete Psalmen
 - ff. 119v-177r: Vigilie
 - ff. 178r-197v: Gebeden
 - ff. 198v-212v: Zeven getijden van het lijden van Christus
- Genre:** Religieuze teksten: getijdenboek
- Binding:** 19e-eeuwse binding, bruin leer over karton, blind gestempeld
- Provenance:** L.F. Boekenooogen, Amsterdam, 1940, uit veiling Mensing & Fils op 9 april 1940, nr. 932
Ulco Proost (1885-1966), Amsterdam
Aangekocht door de UBU in 1967 van Beijers te Utrecht, nr. 1281

- Recente literatuur:** Van der Horst 1984, p. 260, nr. 123
Van der Horst 1989, pp. 17-18, nr. 59
- NB:** Minstens twee miniaturen ontbreken, één van deze miniaturen is geveild bij Sotheby's op 13 juni 1983 aan een onbekende koper.

Hs. 5 J 27, ff. 15v-16r

Hs. 6 H 31

- Titel/omschrijving:** Getijdenboek
- Datering:** ca. 1425-1450
- Origine:** IJsselregio (Zwolle, wellicht het Domus Parva klooster)
- Beschrijving:** Perkamant, 181 ff., 139x100 (80x58) mm., 1 kolom, 18 rr.
- Schrift:** Textualis
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gehistoriseerde initialen met randdecoratie in stijl van de IJsselregio, ingevoegde miniatuur met randdecoratie in Arnhemse stijl, ca. 1460-1480
- Inhoud:** Getijdenboek, bevat:
- ff. 5r-16v: Kalender voor diocees Utrecht
 - ff. 18v-56v: Mariagetijden
 - ff. 57r-80r: Getijden van het Heilige Kruis
 - ff. 81r-98r: Getijden van de Heilige Geest
 - ff. 99r-119v: Getijden van de Eeuwige Wijsheid
 - ff. 120r-138v: Boete Psalmen en litanie
 - ff. 139r-176v: Vigilie
- Genre:** Religieuze teksten: getijdenboek
- Binding:** 17e-eeuwse binding, perkament over karton, rood geverfde snee, losliggende rug
- Provenance:** George H. Warren, 19^e eeuw
J.K. Riggs, 1872
Aangekocht door de UBU in 1965 van antiquair Dawson, Londen, nr. 150
- Recente literatuur:** Engelbregt 1965, pp. 65-68.
Van der Horst 1984, p. 257, nr. 122
Van der Horst 1989, pp. 12-13, nr. 43
Wierda 1995, pp. 28, 32, 55, 57, 61, 68, 72, 88, 104, 126, 128, 134, 137, 142, 145, 146, 147, 148
- NB:** Voor de stijl van de decoratie zie Wierda 1995, p. 88 nt. 339, p. 104, p. 134 nt. 404, p. 137 nt. 410 en 412, p. 142
Bevat maculatuur in Latijn, meegenomen in de foliëring

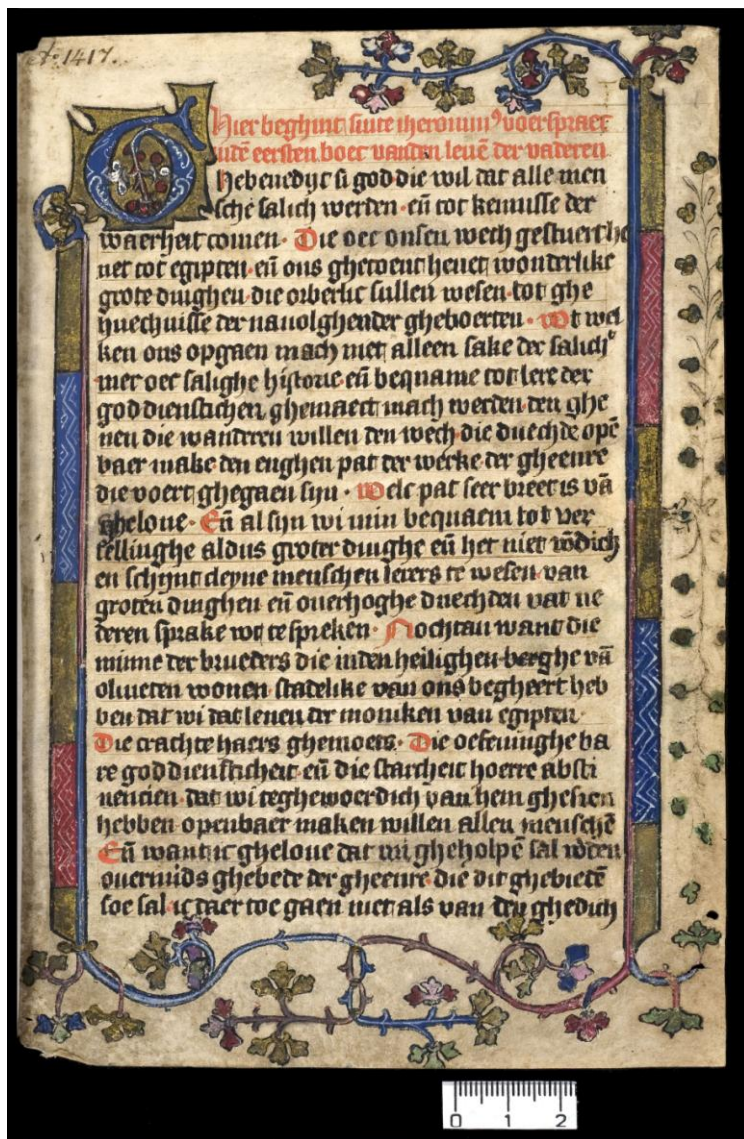
Hs. 6 H 31, f. 90v

Hs. 7 N 25

Titel/omschrijving: *Vaderboec*
Datering: 1417
Origine: Utrecht
Beschrijving: Perkament, 123 ff., 199x139 (155x95 en 158x100) mm., 1 en 2 kolommen, 29 rr.
Schrift: Textualis
Scribent: De kanunniken van het reguliere Sint Augustinusklooster, Vredendaal (Utrecht)
Decoratie: Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gedecoreerde initialen met randdecoratie
Inhoud: Vertaling uit het Latijn van twee boeken, toegeschreven aan Hiëronymus:
- ff. 1r-72v: De tweede Nederlandse vertaling van de *Historia monachorum in Aegypto (Vitae Patrum II)* door Timotheüs van Alexandrië
- ff. 73r-123r: De Nederlandse vertaling van *Historia Lausiaca (Vitae Patrum VIII)* door Palladius van Helenopolis (363/364-420/430)
Genre: Religieuze teksten: hagiografie
Binding: Binding uit 1987, door Lucie Gimbrère te Oosterhout, kalfshuid om houten planken, sloten
Provenance: Utrecht, Regulieren, Vredendaal, gewijd aan Sint Augustinus
Verder in het bezit geweest van:
Gouda, Regularissen, Sint-Maria Magdalenaklooster, (15e of 16e eeuw)
Cornelis Cornelissen, 1e helft 18e eeuw
Joannes Jansen, 1786
Antiquariaat C.L. van Langenhuysen, Amsterdam,

tot 1876

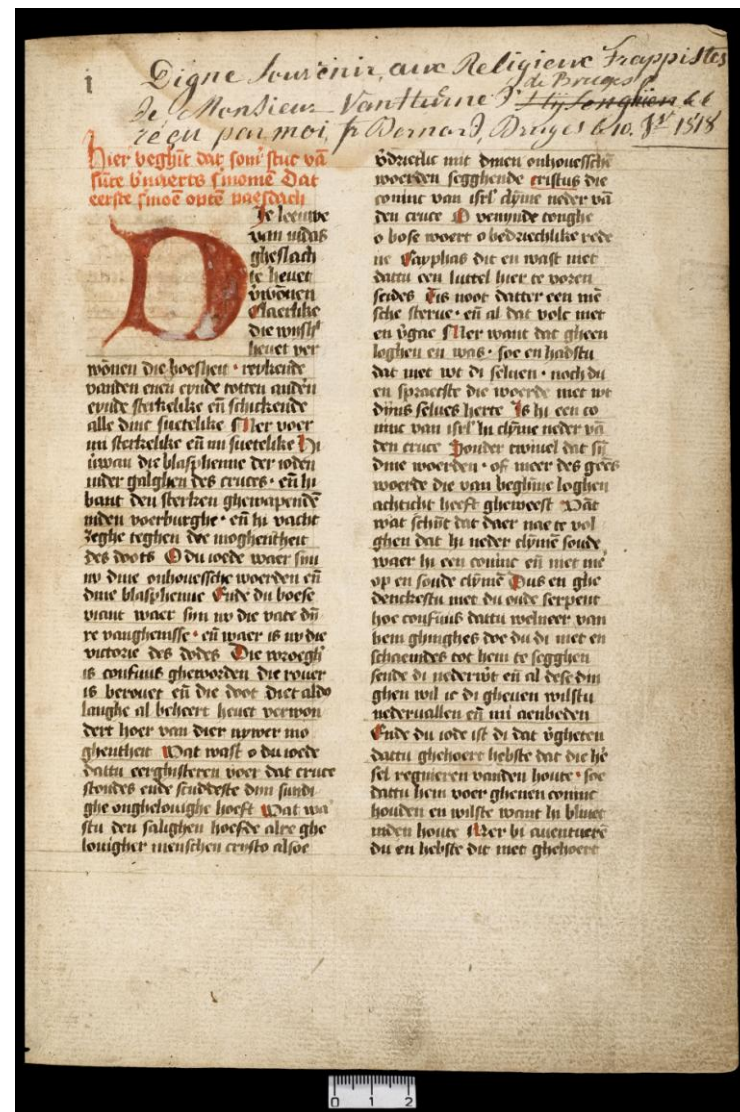
J.A.J.W. van Hall, Breda , 1876
Aangekocht door de UBU in 1912 bij veilinghuis Van Stockum, Den Haag
Recente literatuur: Deschamps 1972, p. 173-174, nr. 57
Gumbert 1988, p. 218, nr. 734
Van der Horst 1989, p. 9, nr. 26
Bertrand 1997, p. 89-96
Stooker & Verbeij 1997, dl I, p. 166 en dl. II, p. 165, nr. 487
NB: Datering en lokalisering op basis van colofon (f. 123r)

Hs. 7 N 25, f. 1r

Hs. 8 K 26

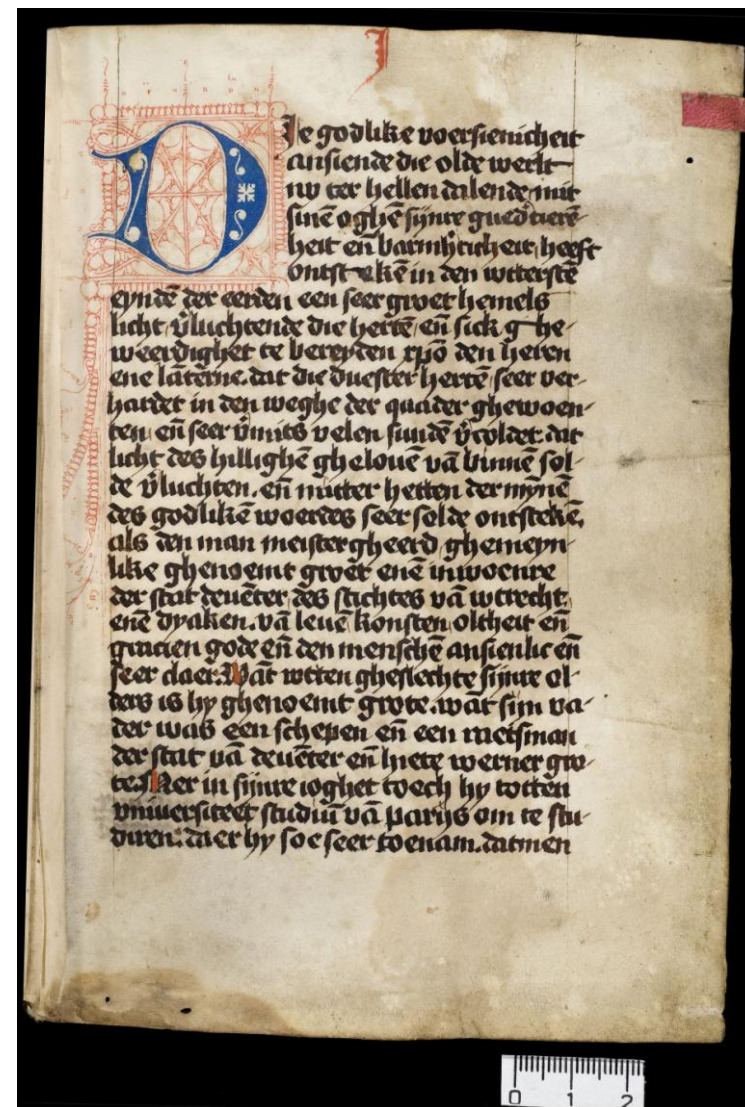
Titel/omschrijving:	Preken van Bernard van Clairvaux
Datering:	1477
Origine:	Oostbroek (Utrecht)
Beschrijving:	Papier, 441 pp., 277x203 (194-198x136) mm., 2 kolommen, 34-38 rr.
Schrift:	Hybrida
Scribent:	Victor die Snyer
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Nederlandse vertaling uit het Latijn van 54 preken en 4 homilieën
Genre:	Religieuze teksten: theologie
Binding:	Namiddeleeuwse binding
Provenance:	Benedictijnen van Sint Maria & Sint Laurens, dubbelklooster, Oostbroek, Utrecht
	In bezit geweest van: Jan Willem Six de Vromade (1874-1936) Door de UBU in 1925 van hem verkregen
Recente literatuur:	Van der Horst 1984, pp. 118-121 Gumbert 1988, p. 218, nr. 735 Stooker & Verbeij 1997, dl. I, pp. 165, 169, 227, dl. II, p. 399, nr. 1191
NB:	De datum en scribent worden vermeld in de colofon van het handschrift

Hs. 8 K 26, f. 1r

Hs. 8 L 16

Titel/omschrijving:	Verhandelingen over het broederschap van Geert Grote
Datering:	1483-1500
Origine:	Frenswegen (nabij Nordhorn)
Beschrijving:	Perkament, 191 ff., 182x125 (130x83) mm., 1 kolom, 26-34 rr.
Schrift:	Hybrida, twee handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk
Inhoud:	Verhandelingen over het broederschap van Geert Grote en verschillende fraterhuizen van de Moderne Devotie
Genre:	Religieuze teksten: theologie
Binding:	Middeleeuwse contemporaine binding, blind gestempeld, sloten
Provenance:	Kanunniken van het reguliere Sint Mariaklooster (Mariënwolde) te Frenswegen, in de buurt van Nordhorn Verkregen door de UBU in 1920 van de echtgenoot van de kleindochter van ds. W.F. Visch (1773-1860), predikant te Wilsum
Recente literatuur:	Alberts & Hulshoff 1958 Carasso-Kok 1981, p. 154, nr. 127 en p. 204-205, nr. 183 Van der Horst 1984, p. 227-230 nr. 108 Stahl 1992, pp. 9-26 Stahl 1994, p. 205, nr. 99
NB:	Datering gebaseerd op het jaar van overlijden van de meest recent prominente figuur beschreven in het manuscript (Reynerus van Texel, overleden in 1483)

Hs. 8 L 16, f. 1r

Hs. 8 L 18

- Titel/omschrijving:** Getijdenboek
- Datering:** ca. 1450-1480
- Origine:** Noord-Holland (Enkhuizen?)
- Beschrijving:** Perkament, 174 ff., 160x110 (94x60) mm., 1 kolom, 18 rr.
- Schrift:** Textualis
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk in Noord-Hollandse stijl (Enkhuizen), littera duplex, decoratie in Noord-Hollandse stijl, tekeningen, miniatures
- Decorator:** De miniatures door de Leidse Suffragiënmeester, zijn van latere datum (ca. 1510-1520)
- Inhoud:** Getijdenboek bevat:
- ff. 1r-13v: Kalender
- ff. 14r-55v: Mariagetijden
- ff. 56v-80v: Getijden van de Eeuwige Wijsheid
- ff. 81v-106v: Getijden van alle Heiligen
- ff. 107v-129v: Boete Psalmen en Litanie
- ff. 130v-174v : Vigilie
- Genre:** Religieuze teksten: getijdenboek
- Binding:** Middeleeuwse binding, laatste kwart 15^e eeuw, blind gestempeld met stempels uit 1500-1525, sloten
- Provenance:** Noord-Holland, mogelijk Enkhuizen. Mogelijk gebonden door Dirck Claesz. Jean-Baptise Verdussen III (1698-1773) P.J. de Mat (overleden 1828) Sir Thomas Phillipps (1837), in zijn bibliotheekcatalogus opgenomen onder nr. 4072 Geveild door Sotheby's op 30 november 1971, nr. 52 Verkregen door de UBU in 1972 van antiquair Nico

Israel te Amsterdam

Recente literatuur: Van der Horst 1989, p. 36, nr. 133

NB: Er mist ten minste één paginagrote miniatuur

Hs. 8 L 18, ff. 130v-131r

Hs. 8 L 20

Titel/omschrijving: Cunliffe Getijdenboek
Datering: ca. 1475
Origine: Zuidelijke Nederlanden of Utrecht
Beschrijving: Perkament, 218 ff., 178x129 (95x61) mm., 1 kolom, 15 rr.
Schrift: Textualis
Decoratie: Rubricering, initialen met penwerk, gehistoriseerde initialen, miniaturen, randdecoratie
Decorator: Drie decoratoren
De eerste is de decorator van de wereldse portretten, de randversiering in de Getijden van de Heilige Geest en de Getijden van de Eeuwige Wijsheid, de gehistoriseerde initialen, en negen miniaturen ter grootte van de gehistoriseerde initialen. Dit is dezelfde decorator als Brussel, KB, Hs. 10761
De tweede is de decorator van de portretten op ff. 70r, 75r, 77r, 80r, 84r, 98v, 102v, 105r, 108v, 110v en 113r
De derde is de decorator van de portretten op ff. 32r, 33r en 115r (Van der Horst 1989, p. 30)

Inhoud: Getijdenboek, bevat:
- ff. 1r-12v: Kalender voor het diocees Utrecht
- ff. 13r-22v : Getijden van het Heilige Kruis (korte versie)
- ff. 23r-46r: Gebeden tot Christus en Maria
- ff. 47r-64v: Gebeden tot heiligen
- ff. 65r-86v: Getijden van de Heilige Geest (korte versie)
- ff. 87r-118v: Getijden van de Eeuwige Wijsheid van Henricus Suso (†1366)
- ff. 120r-168r: Mariagetijden
- ff. 169r-188r: Boete Psalmen, litanie van alle heiligen en gebeden
- ff. 189r-216r: Dodenvigilies
Vanaf de Mariagetijden zijn de teksten in het Latijn

Genre: Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding: 19^e-eeuwse band
Provenance: Manuscript gemaakt voor een lid van de familie Van Lantscroon en Van Raephorst, Utrecht (1475)
In bezit geweest van:
Familie Hanibalse (omstreeks 1696 en 1718, zie f.217r-v)
Henry Cunliffe (1826-1894)
Aangekocht door de UBU in 1946 van antiquair Francis Edwards, die het had gekocht op de veiling van Sotheby's, 27-28 mei 1946, nr. 683

Recente literatuur: Van der Horst 1984, p. 262-265, nr. 125
Van der Horst 1989, p. 29, nr. 104
Broekhuijsen 2009, p. 35 nt. 131

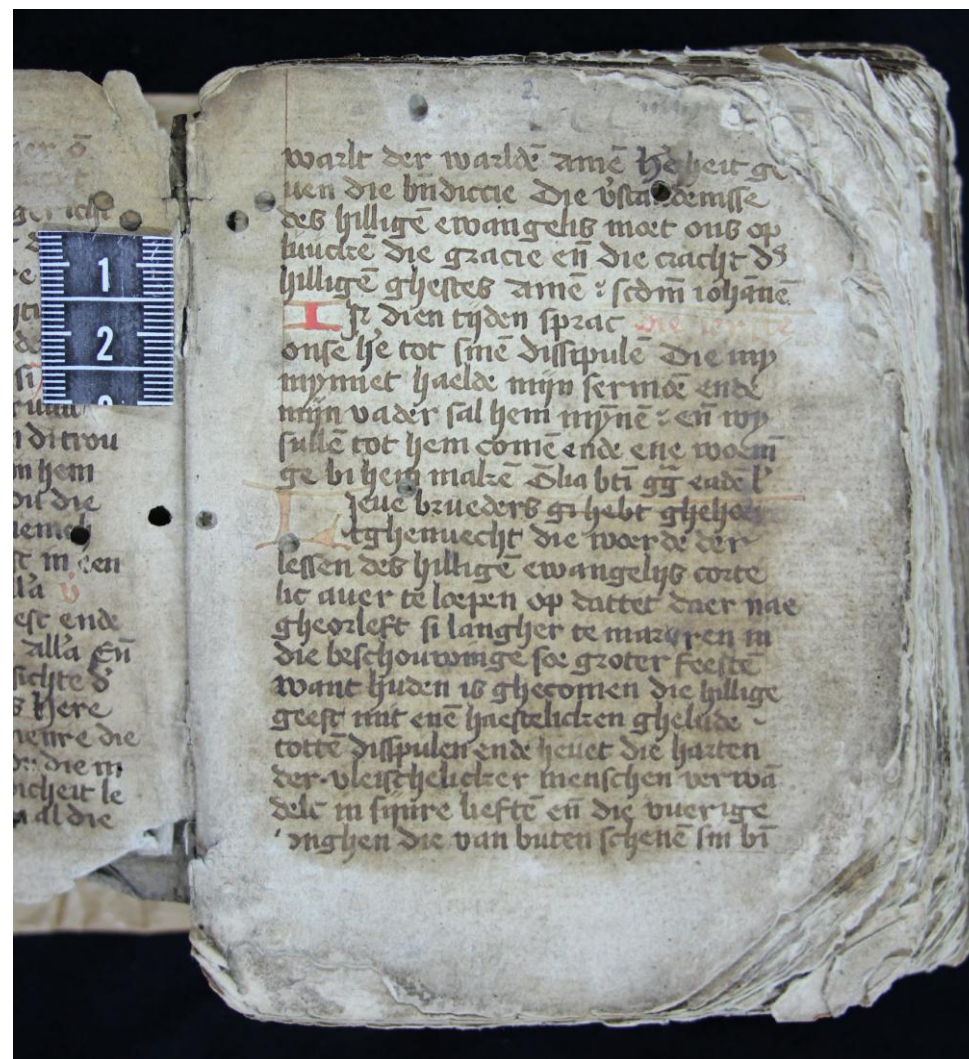
NB: Verschillende folia ontbreken
Manuscript vernoemd naar Rev. Henry Cunliffe (1826-1894), wiens collectie gedeeltelijk werd geveild door Sotheby's op 21 mei 1897

Hs. 8 L 20, f. 14v

Hs. 10 B 18

Titel/omschrijving:	Gebeden en meditaties
Datering:	Eind 15 ^e eeuw
Origine:	Oostelijke Nederlanden?
Beschrijving:	Papier, 182 ff., 140x108 (102x72) mm., 1 kolom, 16-24 rr.
Schrift:	Hybrida, Textualis en Cursiva recentior, meerdere handen
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Gebeden en meditaties
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Binding:	Katernen ingebonden met twee lederen stroken
Provenance:	Aangekocht door de UBU ca. 1950 uit de inboedel van Baerke te Doesburg
NB:	Locatie gebaseerd op het schijnbaar Oost-Nederlandse dialect Voor de Middelnederlandse maculatuur, zie Hs. 10 B 18 Maculatuur

Hs. 10 B 18, f. 2r

Hs. 15 C 6

Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	ca. 1480-1490
Origine:	Noord-Holland (Haarlem?)
Beschrijving:	Perkament, 183 ff., 185x125 (100x65) mm., 1 kolom, 21 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, toegevoegde miniaturen uit Vlaanderen (Gent of Brugge), iets ouder dan de tekst
Decorator:	Randdecoratie als in Amsterdam, UB, 1 A 7 (84) Miniaturist is dezelfde als in Utrecht, Catharijneconvent, OKM h1
Inhoud:	Getijdenboek, bevat: <ul style="list-style-type: none">- ff.1r-10r: Kalender voor het diocees Utrecht- ff. 11v-47v: Mariagetijden- ff. 48r-65r: Getijden van de Eeuwige Wijsheid van Henricus Suso (†1366)- ff. 66r-84v: Getijden van het Heilige Kruis (lange versie)- ff. 86r-106r: Getijden van de Heilige Geest- ff. 107v-121r: Boete Psalmen en litanie van alle heiligen en gebeden- ff. 122r-149r: Lange vigilie- ff. 149v-152v: Communie gebeden- ff. 153r-173v: Honderd artikelen van het lijden van Christus- ff. 174r-180r: De tien geboden- ff. 181r-183v: Diverse gebeden
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding:	19 ^e eeuwse band
Provenance:	In bezit geweest van: Lithograaf Mattheus Henricus Blommers (19 ^e

eeuw), in 1877 van hem gekocht door Marinus F. A. G. Campbell, bibliothecaris van de KB, maar door hem waarschijnlijk weer verkocht
Verkregen door de UBU in 1970 van antiquair Meijer Elte, Den Haag, die het in Parijs had gekocht
Van der Horst 1989, p. 39, nr. 141
Korteweg 1992, p. 114, nr. 97

Recente literatuur:

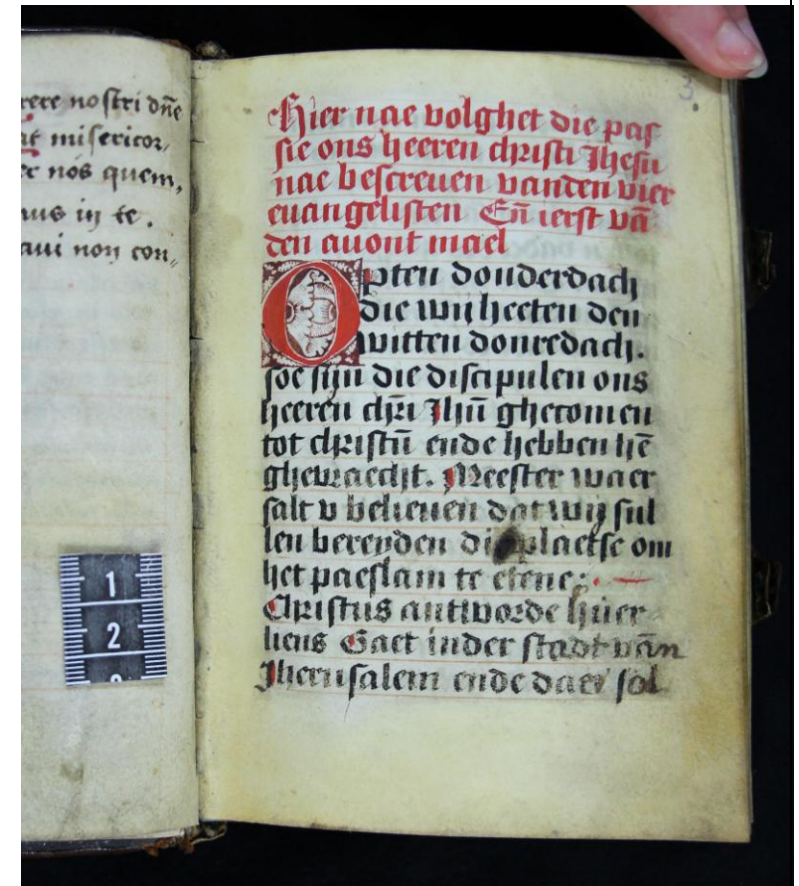
Hs. 15 C 6, ff. 107v-108r

Hs. 15 C 8

Titel/omschrijving:	Passieverhaal, gebeden en andere religieuze teksten
Datering:	1450-1500 en later
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 73 ff., 154x110 (113x80) mm., ca. 18 rr.
Schrift:	Cursiva recentior, Hybrida en Semi-Hybrida, meerdere handen; tevens modern schrift
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initiaal met penwerk
Inhoud:	Religieus werk, bevat: <ul style="list-style-type: none">- ff. 1v-2v en 52v, r. 10-66r, 68v, r.13-70r in het Latijn, het overige in het Nederlands. Enkele teksten komen tweemaal voor- ff. 1v-2v: <i>Te deum</i>- ff. 3r-28v: Verhaal van het lijden en sterven van Christus en de daarop volgende gebeurtenissen- ff. 48v-51v: Verhaal van de boodschap van de engel aan Maria, het bezoek van Maria aan Elizabeth, de geboorte van Christus- ff. 52v: De zeven doodzonden. De twaalf artikelen van het geloof- ff. 52v-59v: <i>Magnificat</i> en andere gezangen in het Latijn- ff. 60r-66r: Latijnse gebeden 'voor den eten', later toegevoegd- ff. 68r: Tien geboden- ff. 68v: Belofte/eed en Latijnse gebeden- ff. 70v-72v: Aanwijzing welke gebeden in welke tijden van het jaar zijn te verrichten
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Binding:	16 ^e eeuwse binding, leren stempelband op houten platten, defecte sloten

Provenance:

Onbekend Augustinessenklooster uit het Antwerpse diocees
In bezit geweest van:
Kerkelijke Bibliotheek voor Hoger Onderwijs aan de
Rijksuniversiteit te Utrecht
Verkregen door de UBU in 1968

Hs. 15 C 8, f. 3r

Hs. 15 C 9

Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	ca. 1440-1460
Origine:	Zuid-Holland (Gouda?)
Beschrijving:	Perkament, 181 ff., 177x118 (92x60) mm., 1 kolom, 18 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, gedecoreerde initialen, randdecoratie als in KB, Hs. 74.G.35 en Hs. 76.G.24
Inhoud:	Getijdenboek, bevat: <ul style="list-style-type: none">- ff. 9r -20v: Kalender voor het diocees Utrecht- ff. 21r-60v: Mariagetijden- ff. 61r-83v: Getijden van de Eeuwige Wijsheid- ff. 84r-90v: Gebeden- ff. 91r-96v: Korte Kruisgetijden- ff. 97r-106v: Zeven Boete Psalmen- ff. 106v-120v: Litanie- ff. 121r-126v: Gebeden
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding:	Middeleeuwse contemporaine binding, blind gestempeld
Provenance:	Aangekocht door de UBU in 1970 van antiquair Nico Israel te Amsterdam
Recente literatuur:	Van der Horst 1989, pp. 15-16, nr. 55, afb. 241-248 Korteweg 1992, p. 76, nr. 40
NB:	Datering en lokalisering gebaseerd op penwerk en randdecoratie

Hs. 15 C 9, f. 91r

Hs. 16 B 8

- Titel/omschrijving:** Getijdenboek
- Datering:** 1425-1430
- Origine:** Utrecht
- Beschrijving:** Perkament, 193 ff., 132x93 (73x50) mm., 1 kolom, 17 rr.
- Schrift:** Textualis
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen, gedecoreerde en gehistoriseerde initialen, randdecoratie, miniaturen
- Decorator:** Meester(s) van Zweder van Culemborg (Bressanone-groep)
- Inhoud:** Getijdenboek, bevat:
- ff. 1-12: Kalender voor het diocees Utrecht
 - ff. 14-61: Mariagetijden
 - ff. 63-90: Getijden van de Eeuwige Wijsheid van Henricus Suso (†1366)
 - ff. 92-145: Getijden van het Heilige Kruis; enkele missen en gebeden zijn toegevoegd
 - ff. 145-165: Boete Psalmen en litanie
 - ff. 166-193: Vigilie
- Genre:** Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
- Binding:** Middeleeuwse binding, eind 15^e of begin 16^e eeuw, kalfsleren band over houten platten, blind gestempeld, omgeven door kader van parallel lopende lijnen (misschien Zuid-Duits?)
- Provenance:** Amsterdam, Regularissen, St. Maria of Mariënveld (zie achterkant voorplat)
Jacobus Richardus Callenbach (1862-1945)
Door de UBU verkregen op de veiling van Sotheby's te Londen, 29 nov. 1990, nr. 148
- Recente literatuur:** Gerritsen-Geywitz 2003, pp. 104-105
Van Klingeren & Oudesluijs 2011, pp. 6-7, nr. 1
Bloem 2015, pp. 465-467

Hs. 16 B 8, f. 63r

Hs. 17 A 22

Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	1460-1480
Origine:	Utrecht
Beschrijving:	Perkament, 196 ff., 141x102 (89x62) mm., 1 kolom, 20 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen, initialen met penwerk, littera duplex, randversiering
Inhoud:	Getijdenboek, bevat: <ul style="list-style-type: none">- ff. 1r-11v: Kalender voor het diocees Utrecht- ff. 12r-54v: Mariagetijden- ff. 54r-68v: Getijden van de Heilige Geest- ff. 68v-91v: Getijden van de Eeuwige Wijsheid van Henricus Suso (†1366)- ff. 92r-115v: Boete Psalmen- ff. 116r-153v: De honderd artikelen van de passie- ff. 153v-196r: Vigilie
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, getijdenboek
Binding:	Middeleeuwse contemporaine binding, sloten
Provenance:	In bezit geweest van: <ul style="list-style-type: none">Berntgen VerborchAnneken Willems (na 1630)De orde van Sint Clara in MegenH. Kitselaar te Naarden, die het in 1946 gaf aan Prof. Willibrord Lampen (1888-1966)Provinciaal Archief der Minderbroeders te Weert (tot 1971)Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie
Recente literatuur:	Bigus & Jaski 2009, pp. 38-39 Van Klingeren & Oudesluijs 2011, pp. 8-9, nr. 4
NB:	Van een aantal folia is een stuk afgesneden

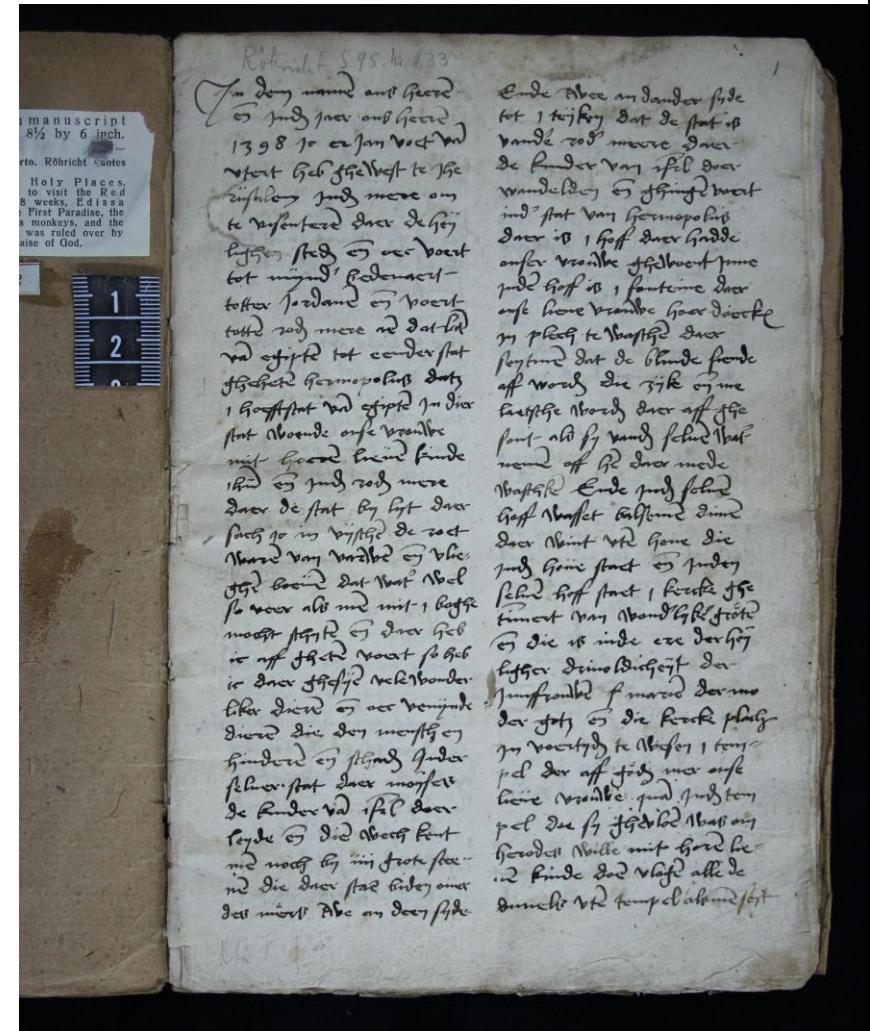
Achter in het handschrift zijn 44 folia papier ingebonden, die niet tot losse folia is losgesneden. Dit gedeelte bevat enkel een ex libris en is wellicht ingebonden ter versteviging van de band

Hs. 17 A 22, f. 12r

Hs. 17 A 28

Titel/omschrijving:	Reisverslag van een pelgrimstocht naar het Heilige Land ca. 1500
Datering:	ca. 1500
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Papier, 12 ff., ca. 216x146 (186x124) mm., 2 kolommen, 23 rr.
Schrift:	Cursiva recentior
Decoratie:	Niet aanwezig
Inhoud:	Vertaling en bewerking uit het Latijn van <i>Itinerarius a Iherusalem per diversas mundi partes</i> van Johannes de Hese (14 ^e eeuw), door Jan Voet
Genre:	Reisverhalen
Binding:	Katern genaaid in papieren omslag, 19 ^e eeuw
Provenance:	In bezit geweest van: Antiquariaat Gilhofer en Ranschburg, Wenen (1926) Johannes Franciscus Maria Sterck (1859-1941) Op 12 november 1936 geveild door antiquariaat en veilinghuis Menno Hertzberger, Amsterdam, nr. 1356 J.A. Henneman te Nijmegen (tot 1966) Aangekocht door de UBU in 2002 van antiquariaat Proskovan Heerdt te Amsterdam
Recente literatuur:	Vgl. De Vries 1845, pp. 5-32 Jansen-Sieben 1989, p. 442, nr. P640
NB:	Ongepubliceerd, scriptie: Setten 2013, p. 87 Ongepubliceerd materiaal, ingevoegd bij handschrift

Hs. 17 A 28, f. 1r

Hs. Hattem C5

Titel/omschrijving: Verzamelhandschrift met onder andere een prozavertaling van *Secreta Secretorum*

Datering: ca. 1450

Origine: Noordelijke Nederlanden

Beschrijving: Papier, 572 pp., 206x143 (160x87) mm., 2 kolommen, 38-41 rr.

Schrift: Hybrida en cursiva

Inhoud: Het handschrift bevat Middelnederlandse, Middelfranse en Latijnse medische teksten, o.a.:

- pp. 3-68: prozavertaling *Secreta Secretorum*
- pp. 69-188: velerlei teksten en recepten uit medische en chirurgische handboeken
- pp. 189-300: uitvoerige *Herbarijs*
- pp. 301-342: 14 capittels van het *Liber Magistri Avicenne* in het Middelnederlands
- pp. 343-394: medicinale waters
- pp 396-434: medisch handboek, recepten, oliën, kruiden, cosmetica en metrologie
- pp. 435-504: reeks diverse Franse teksten
- pp. 505-571: medische recepten

Genre: Artesliteratuur

Binding: Harde 19^e-eeuwse band, met leer bekleed in twee kleuren.

Provenance: J.H. Sypkens Smit (zoon van M. Sypkens Smit) heeft het handschrift met twee andere handschriften (Universiteitsbibliotheek Utrecht hss. Hattem C3 en C4) ontdekt in februari 1983. Het was in bezit van het museum van Stichting Oud-Hattem, nu het Voerman Museum, opgericht door M. Sypkens Smit. De drie handschriften zijn in langdurig bruikleen door de UBU vanaf november 2012.

Recente literatuur: Braekman 1983
Braekman 1987a

NB:

Jansen-Sieben 1987, H220 pp. 348-350

Lie 1992

Lie 1996

Lie 2005

Jaski 2013

Ongepubliceerd, scriptie: Van den Assem 2013

Het handschrift bestaat uit elf codicologische eenheden die ooit los van elkaar tot stand zijn gekomen. Het buitenste dubbelblad van het vijfde katern is verkeerd ingebonden, dus de tekst op pp. 77 en 78 komt voor p. 65. Het handschrift bevat drie handen van waarschijnlijk dezelfde scribe.

Hier te veruuen meden lareatiff
 te pley wilt men meden lareatiff
 dat zulk den alle de man en in
 van talle pleyheit Geozpio libra off
 pofel Ware vange dat de man Gaten
 ing mit en pleyheit wat den zoud el
 hummer en die meden te fame int
 byff vangeit An ha de man vande
 re van Gating vangeit ho die me
 drem lere pleyheit

Dand vntue en vangeit va ruit
 en plantie heb er tande tyel in
 and g bakte wale pleyheit ruit
 vor mul vande pleyheit **W**orghme
 zal er vort opt roze vande plantie en
 pleyheit en vangeit vangeit **A**lzo
 de pleyheit vort dat pleyheit mul yel
 te zyn durselge en meden pleyheit
 natur en vangeit **A**lzo er in de pleyheit
 ten meden pleyheit en durselge na
 tur en vangeit en pleyheit durselge
 poer de te pleyheit en er **V**an zom
 mple pleyheit

Der vrom vande **A**om ghe vord
 mette durbare vordlike pleyheit
 vangeit **D**er pleyheit vande
 pleyheit er lere om zyn tpe pleyheit
 vort dan by vangeit de moet vlyt
 dan of **D**er vort vort dan mul v
 gort **D**er vort vande pleyheit v
 de vort vort **D**er vort v
 meden pleyheit de pleyheit in
 gure meden om vort vort mul
 te pleyheit **V**de vortlike vort
 hebbe de plantie en die pleyheit **M**ar
 zy zy de m pleyheit al vort **A**nd g
 by de in bar vande plantie en pleyheit
 heb de dan of pleyheit pleyheit

Der vort zom pleyheit vortlike pleyheit
 vort **D**er er en vort in gure
 vort opt vort al vort vort **D**er
 vort er in de pleyheit vortlike

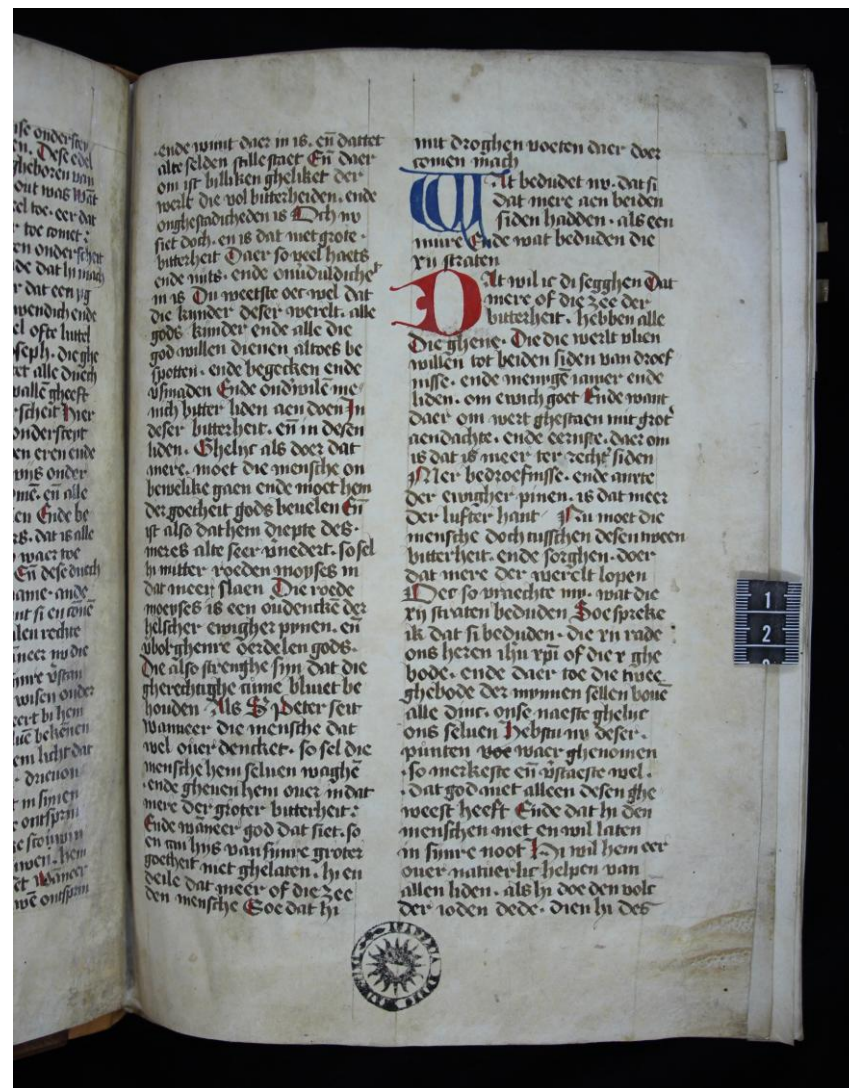

Hs. Hattem C5, p. 39

Fragmenten en maculatuur

Hs. 733 (4 C 6) Maculatuur

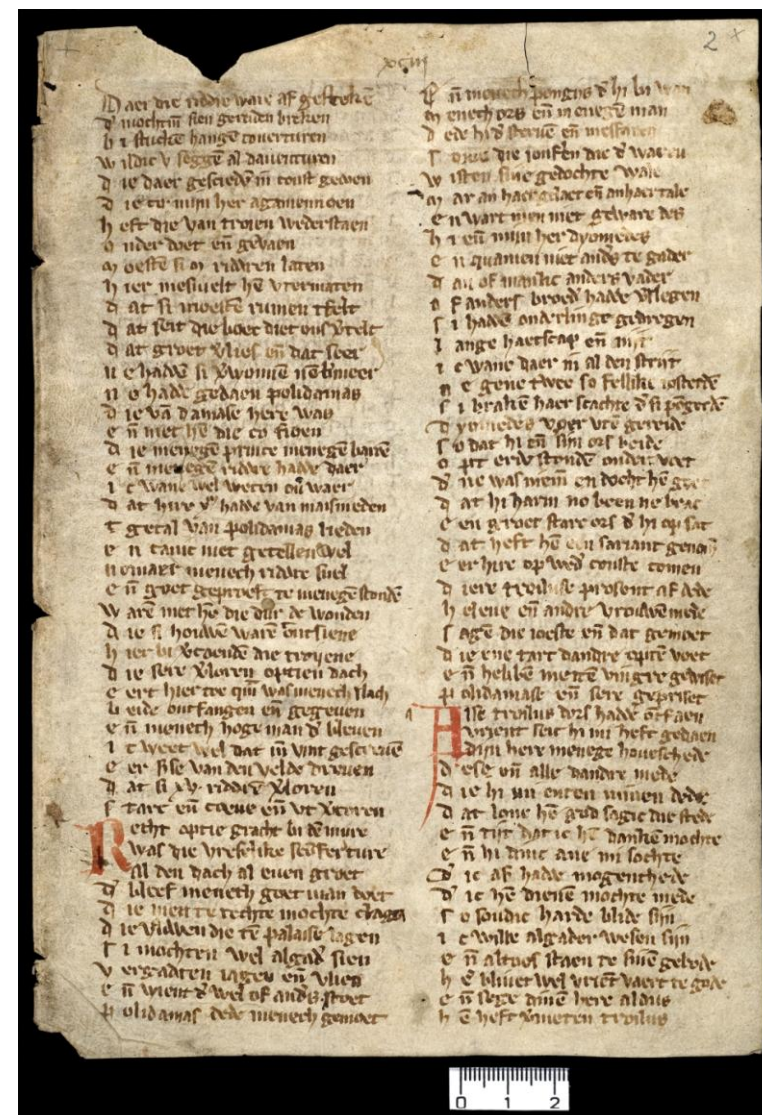
Titel/omschrijving:	Bijbelinterpretatie
Datering:	15 ^e eeuw
Origine:	Utrecht
Beschrijving:	Perkament, 2 ff., afmetingen in 293x210 (230x155) mm., 2 kolommen, 38 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	De fragmenten bevatten bijbelpassages uit Genesis en Exodus waarbij door de auteur een allegorische interpretatie van de beschreven gebeurtenissen en personen wordt gegeven.
Genre:	Religieuze teksten: theologie
Binding:	Meegebonden als maculatuur in handschrift 733 (4 C 6), in een editie van <i>Historia ecclesiastica</i> van Cassiodorus (485-580)
Provenance:	Binding uit ca. 1510, Kartuizer stempelband Utrecht, Kartuizers, Nova Lux (Nieuwlicht), gewijd aan Sint Salvator Verkregen door Stadsbibliotheek Utrecht (later UBU) uit de in 1584 geconfisqueerde boeken van Nieuwlicht
Recente literatuur:	Ongepubliceerd, opdracht Het Handgeschreven Boek: Bigus, Brassier, Maarschalkerweerd, Peters, Tukkers & Witjens 2008 Jaski 2009, pp. 37-39

Maculatuur in Hs. 4 C 6

Hs. 1330 (4 F 18) Fragment

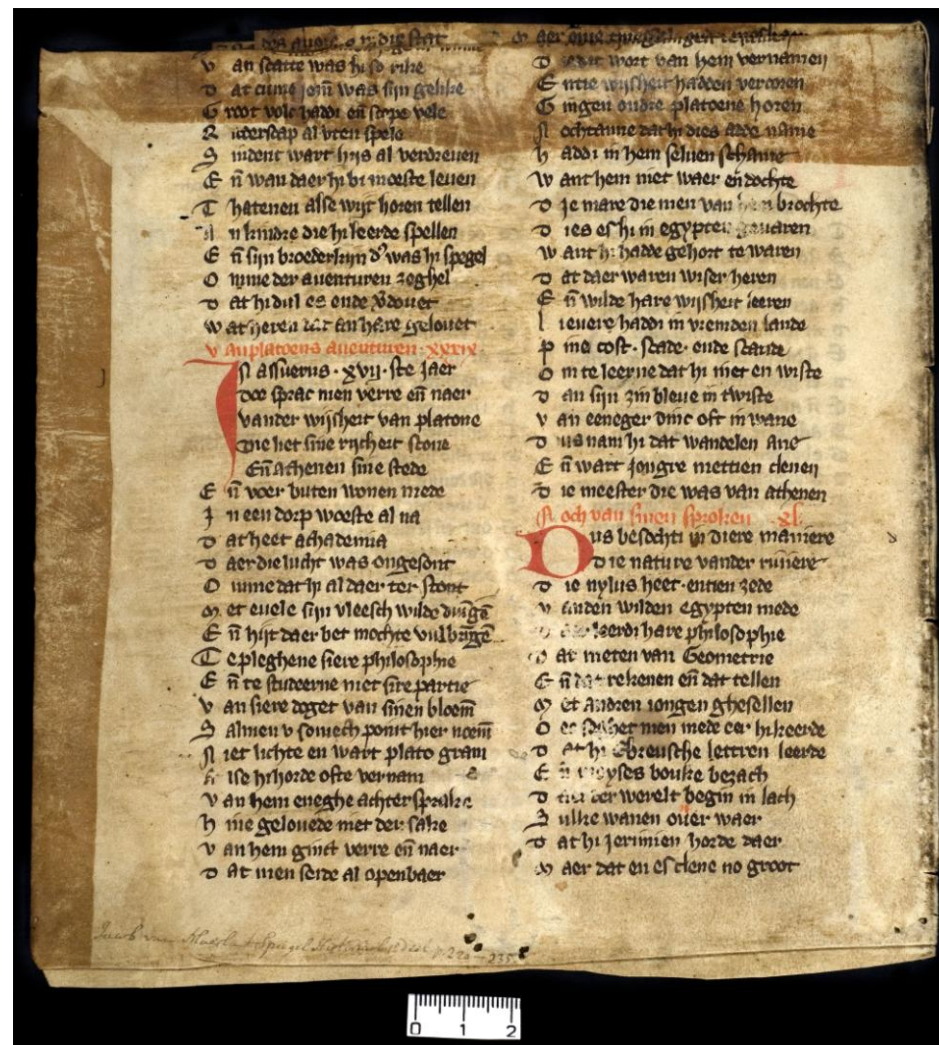
- Titel/omschrijving:** *Historie van Troyen*
- Datering:** ca. 1300
- Origine:** Vlaanderen of Brabant?
- Beschrijving:** Perkament, 4 ff., 240-245x170 (198-203xc.129) mm.,
2 kolommen, 46 rr.
- Schrift:** Textualis
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen
- Inhoud:** Fragment van de *Historie van Troyen* van Jacob van Maerlant, een vertaling uit het Latijn van de *Roman de Troye* van Benoît de Sainte-Maure (?-1173)
- Genre:** Historische teksten
- Provenance:** Aangekocht door Provinciaal Archief Utrecht op
veiling Konink & Zn. in 1866
Verkregen door de UBU op 19 mei 1881
- Recente literatuur:** Ackersdijck 1824, pp. 201-286
Kienhorst 1988, pp. 197-198
Klein 1995, p. 13
- NB:** Taalgebruik is Westmiddelnederlands, licht Brabants
gekleurd (Vlaams-Brabants?)

Hs. 4 F 18 (1330), f. 2r

Hs. 1331 (4 F 18) Fragment

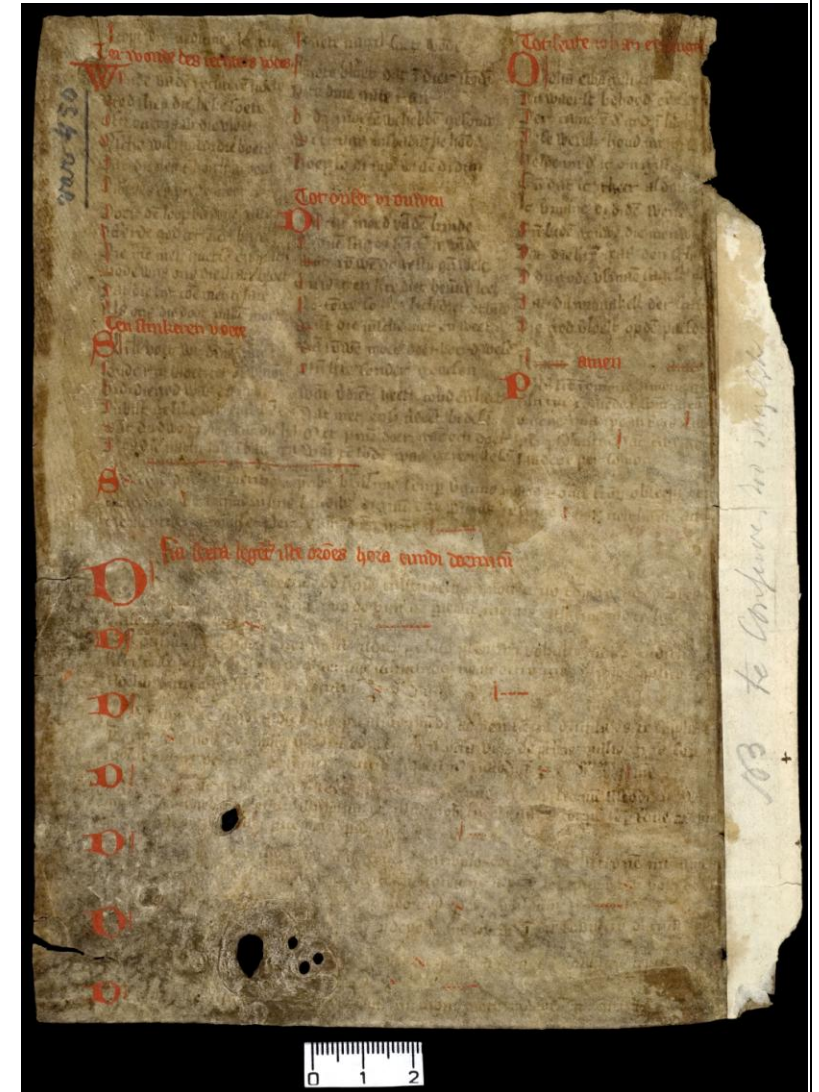
Titel/omschrijving:	<i>Spiegel historiael</i>
Datering:	1300-1325
Origine:	Oost Vlaanderen, omgeving Gent
Beschrijving:	Perkament, 4 ff., 180-193x280-285 (ca.260x185-190 en ca.19-87x140) mm., 2 kolommen, 38 rr.
Schrift:	Textualis
Scribent:	Dezelfde kopiist als Den Haag KB: Hs. KNAW XX
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Fragment van de Spiegel historiael van Jacob van Maerlant (ca. 1230 – ca. 1300): Eerste deel, Boek II, hoofdstuk 29, vers 47 tot en met hoofdstuk 40, vers 15
Genre:	Historische teksten
Provenance:	Aangekocht door Provinciaal Archief Utrecht op veiling Konink & Zn. in 1866 Verkregen door de UBU op 19 mei 1881
Recente literatuur:	Biemans 1997, pp. 65-66
NB:	Andere fragmenten van dit manuscript zijn Leiden, UB hss. Ltk. 2075 en Ltk 1527 (17), en voorheen Rostock, RA (geen planknummer bekend)

Hs. 4 F 18 (1331), f. 4v

Hs. 1332 (4 F 18) Fragment

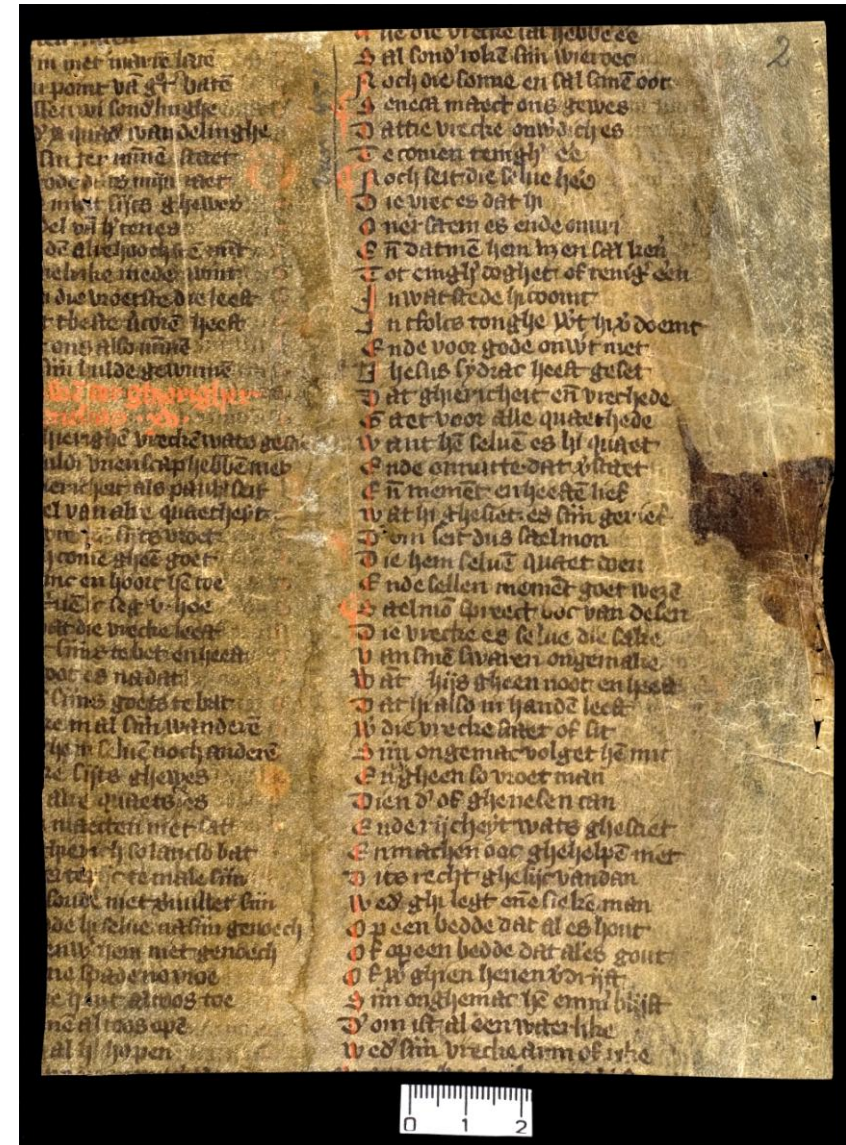
- Titel/omschrijving:** *Van ons Heren wonden*
- Datering:** 1300-1400
- Origine:** Onbekend
- Beschrijving:** Perkaument, 1 f., 200x136 mm, variërend 1 tot 3 kolommen, 50 rr.
- Schrift:** Textualis
- Decoratie:** Gewone initialen, rubricering
- Inhoud:** Versie van strofisch gedicht dat wordt toegeschreven aan Jacob van Maerlant (ca. 1230- ca. 1300). Bovenaan 19 regels doorlopende tekst in Latijn. Vervolgens 19 strofen Middelnederlands met rode opschriften.
- Genre:** Religieuze teksten
- Provenance:** Aangekocht door Provinciaal Archief Utrecht op veiling Konink & Zn. in 1866
Verkregen door de UBU op 19 mei 1881
- Recente literatuur:** Moltzer 1888, pp. 1-6
Deschamps 1972, pp. 89, 219
- NB:** Fragment in slechte staat, slecht leesbaar

Hs. 4 F 18 (1332), f. 1v

Hs. 1333 (4 F 18) Fragment

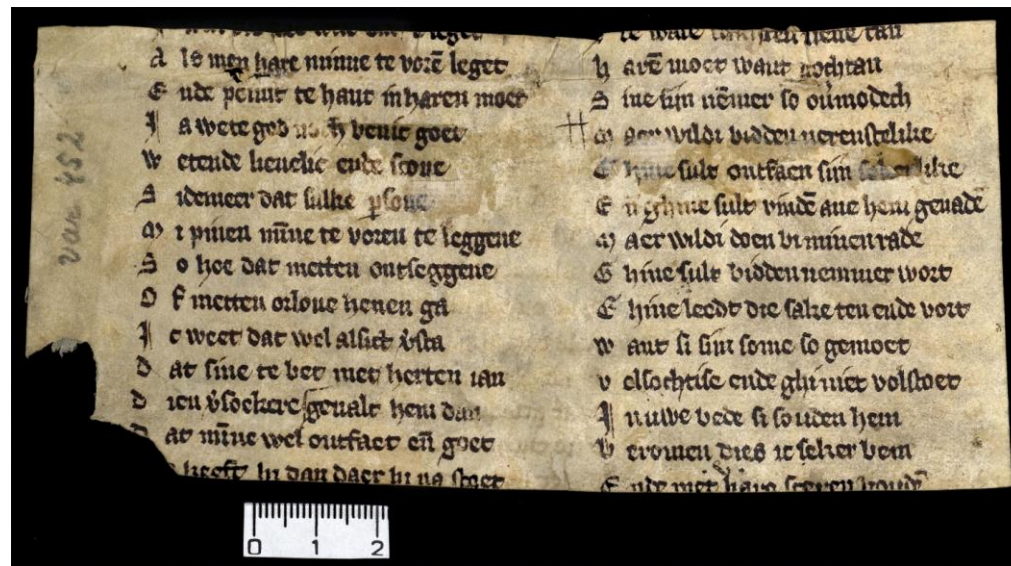
- Titel/omschrijving:** *Die Dietsche doctrinale*
- Datering:** 1350-1400
- Origine:** Nederland
- Beschrijving:** Perkament, 2 ff., 186x140 mm., 2 kolommen, 42-43 rr.
- Schrift:** Textualis
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen
- Inhoud:** Fragmenten van een manuscript, de regels zijn gedeeltelijk afgesneden. F. 1 bevat een deel van de proloog en delen van de hoofdstukken 'Van leeringhe' en 'Van spraken ende tongen te dwingen'. F. 2 bevat een deel van het tweede boek van *Dietsche doctrinale*, verzen 401-583. Oorspronkelijke auteur is Jan van Boendale (1279 – ca. 1350)
- Genre:** Moralistische teksten
- Provenance:** Aangekocht door Provinciaal Archief Utrecht op veiling Konink & Zn. in 1866
Verkregen door de UBU op 19 mei 1881
- Recente literatuur:** Deschamps 1972, p. 45, 71
Biemans 1986, p. 73
Ongepubliceerd, scriptie: Bigus 2009

Hs. 4 F 18 (1333), f. 2r

Hs. 1334 (4 F 18) Fragment

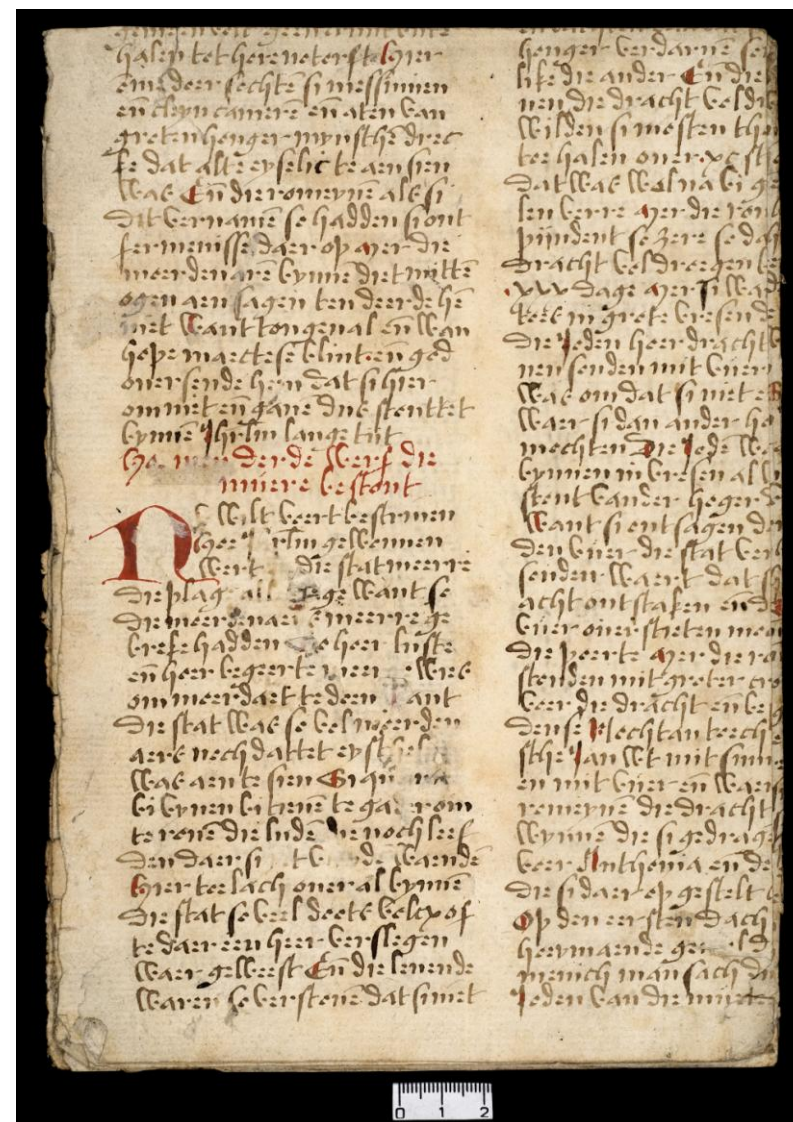
Titel/omschrijving:	<i>De tweede rose</i>
Datering:	1300-1400
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 2 ff., ca. 75x153 en ca. 45x152 mm., 2 kolommen, a: 13 rr. en b.: 4 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie	Niet aanwezig
Inhoud:	Tweede vertaling uit het Frans van de <i>Roman de la Rose</i> (voltooid ca. 1280) van Guillaume de Lorris (1200-1238) en Jean de Meun (1240-1305)
Genre:	Hoofse literatuur
Binding	Meegebonden als maculatuur in een editie van <i>De Magistratibus Liber Atheniensium Historiae Remensis Ecclesiae IIII</i> van Guillaume Postel uit 1543, Basel, signatuur U oct 16
Provenance:	Aangekocht door Provinciaal Archief Utrecht op veiling Konink & Zn. in 1866 Verkregen door de UBU op 19 mei 1881
Recente literatuur:	Heeroma 1958
NB	De tekst is niet in de gangbare vertaling van Hein van Aken

Hs. 4 F 18 (1334), f. 1r

Hs. 1847 (6 D 29) fragment

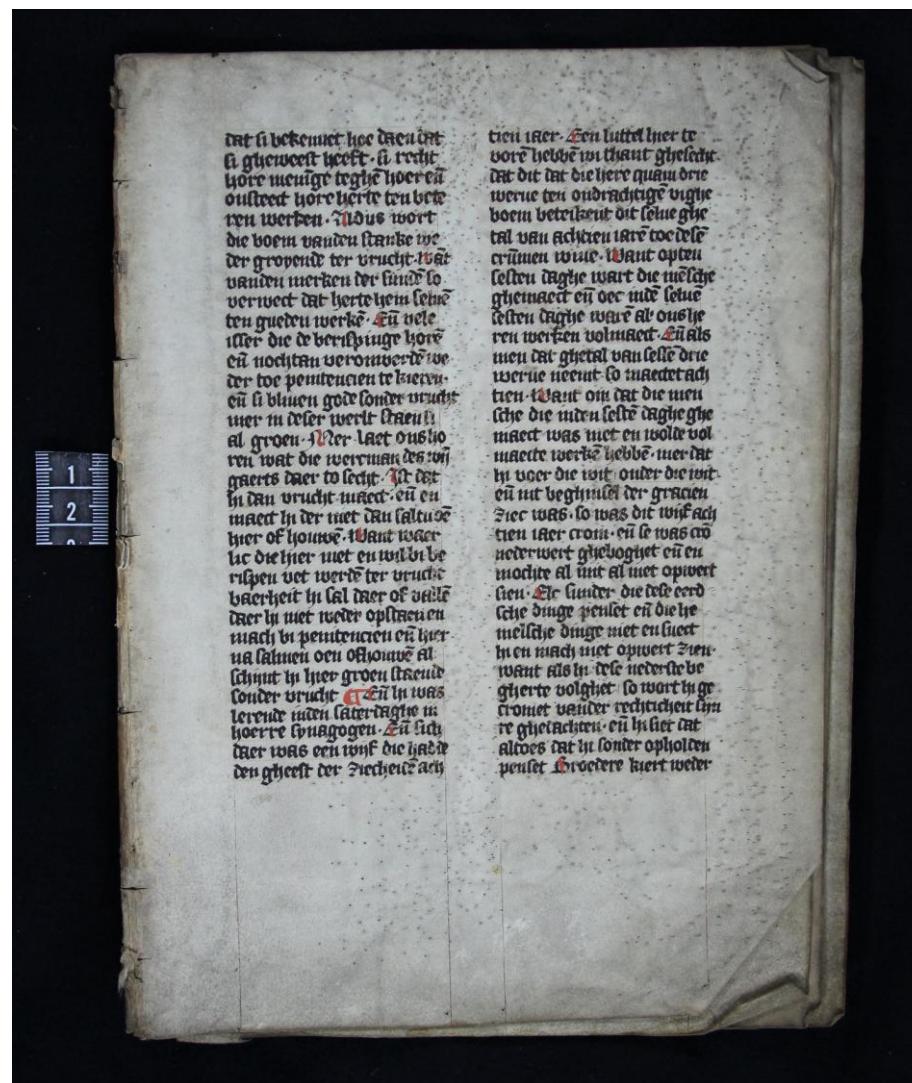
- Titel/omschrijving:** *Die destructie van der stat van jherusalem ende van alden lande van judeen*
- Datering:** 1450-1500
- Origine:** Onbekend
- Beschrijving:** Papier, 10 ff., 241x170 mm., 2 kolommen, 36 rr.
- Schrift:** Hybrida
- Decoratie:** Rubricering, gewone initialen
- Inhoud:** Vertaling uit het Latijn van *De bello judaico* van Flavius Josephus (ca. 37-ca. 100)
- Genre:** Historische teksten
- Provenance:** Aangekocht door de UBU in 1902 van antiquair H. Leysen te Stötterich-Leipzig
- Recente literatuur:** Tiele & Hulshof 1887-1909 dl. II, p. 235, nr. 1847
- NB:** Aan de boven-en binnenzijkant door afsnijden beschadigd

Hs. 6 D 29, f. 8r

Hs. 10 A 13 Fragment

Titel/omschrijving:	<i>Homiliae in evangelia</i>
Datering:	1479
Origine:	Oostelijke Nederlanden?
Beschrijving:	Perkament, 8 ff. 260x185 (170x130) mm., 2 kolommen, 33 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Vertaling uit het Latijn van De <i>Homiliae in evangelia</i> van Gregorius de Grote (540-604) door Petrus Naghel, ca. 1360
Genre:	Religieuze teksten
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1931 van Ds. Willem Frederik Hendrik ter Braak te Lobith
Recente literatuur:	Deschamps 1972, p. 253
NB:	Taal is niet typisch Oostelijk Nederlands over de hele linie, maar heeft wel duidelijk Oostelijke kenmerken

Hs. 10 A 13, f. 1r

Hs. 10 B 18 Maculatuur

Titel/omschrijving:

Datering: 1400-1500

Origine: Onbekend

Beschrijving: Perkament, maculatuur, ca. 117x100 mm, 2 kolommen, 20rr.

Schrift: Hybrida

Decoratie: Niet aanwezig

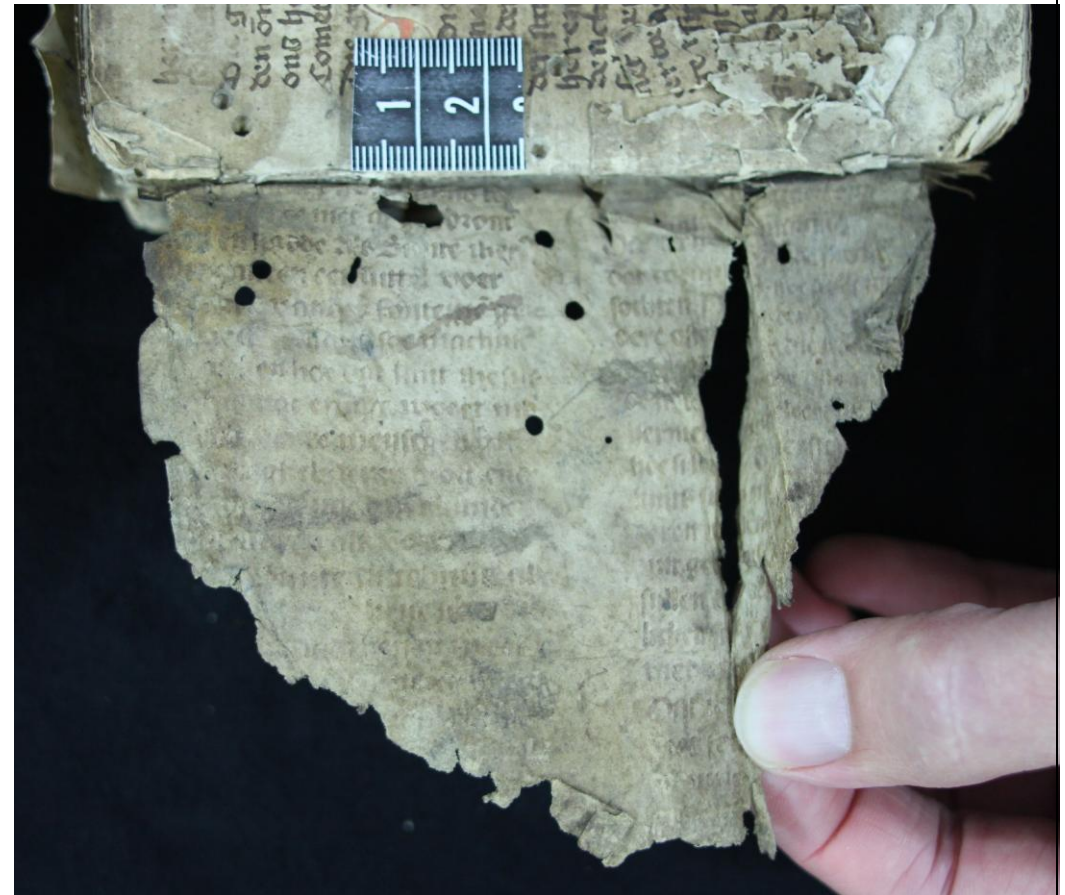
Inhoud: Onbekende tekst

Genre: Onbekend

Binding Meegebonden als maculatuur in Hs. 10 B 18, een 15^e eeuws handschrift met gebeden en meditaties

Provenance Aangekocht door de UBU ca. 1950 uit de inboedel van Baerke te Doesburg

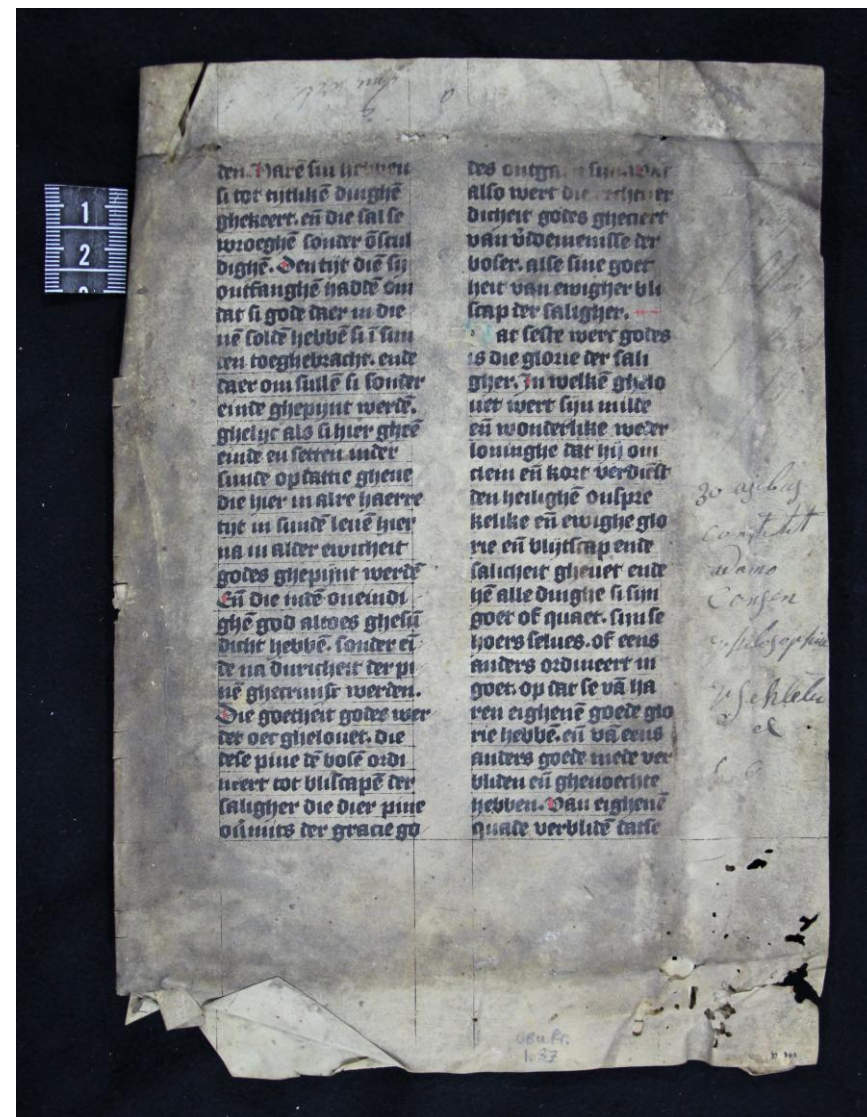
NB: De maculatuur is in zeer slechte staat

Hs. 10 B 18, maculatuur

1.37 Fragment

Titel/omschrijving:	Religieus werk
Datering:	1300-1400
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 1 bifolium, 235x165 (157x104) mm., 2 kolommen, 29 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Vooralsnog onbekend religieus werk met bijbelcitaten, de macht van het gebed en passages over zondaren. "In welken ghelouet wert sijn milde ende wonderlike weder loninghe dat hij om klein ende kort verdienst den heilighen onsprekelike ende ewighe glorie ende blijtschap ende salicheit gheuet ende hen alle dinghe si sijn goet of quaet."
Genre:	Religieuze teksten
Provenance:	Onbekend
Recente literatuur:	Ongepubliceerd, opdracht Het Handgeschreven Boek: Van Deursen, Van Hest, Juffer, Lanting, Uiterlinden & Vermijn 2008

Fr. 1.37

3.40 Fragment

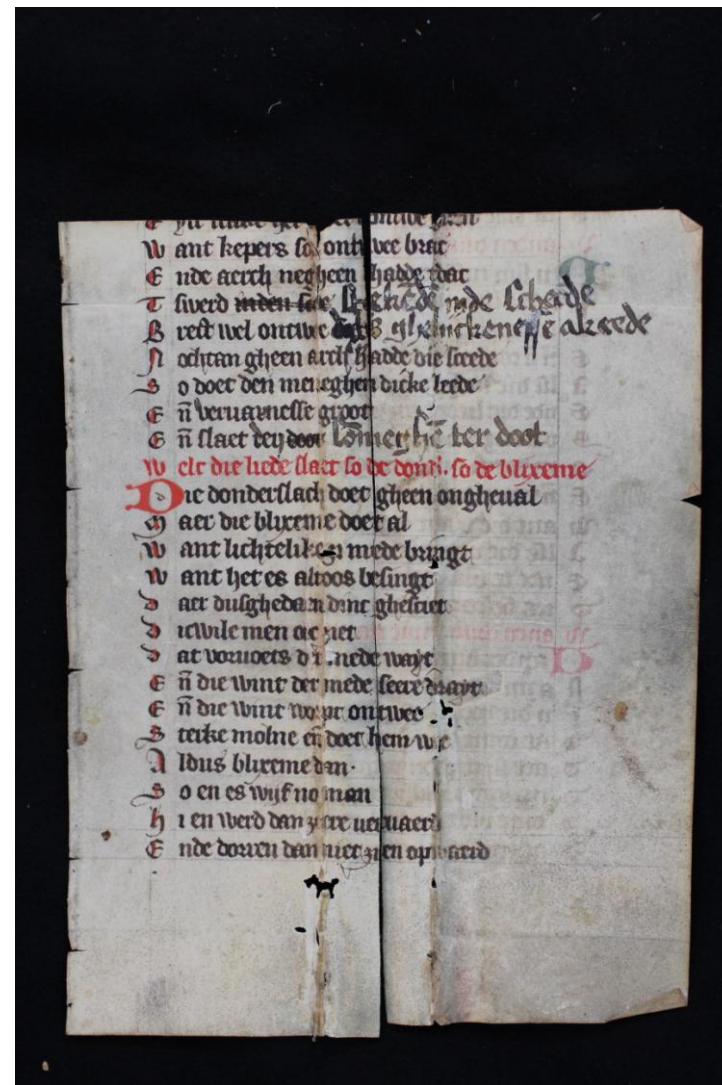
Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	1450-1500
Origine:	Delft
Beschrijving:	Perkament, 2 ff., 120x85 (79x55) mm., 2 kolommen, 24 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, initialen met penwerk, littera duplex, penwerk in de marge
Inhoud:	Fragmenten uit een getijdenboek
Genre:	Religieuze teksten
Provenance:	Aangekocht door de UBU in november 2011 bij de veiling Beijers, kavelnr. 316
Recente literatuur:	Duijsings, Machielsens, van der Molen & Vondenhoff 2011, p. 7
NB	Fragment heeft foliëring in een moderne hand, ff. 64 en 72

Fr. 3.40

3.64 Fragment

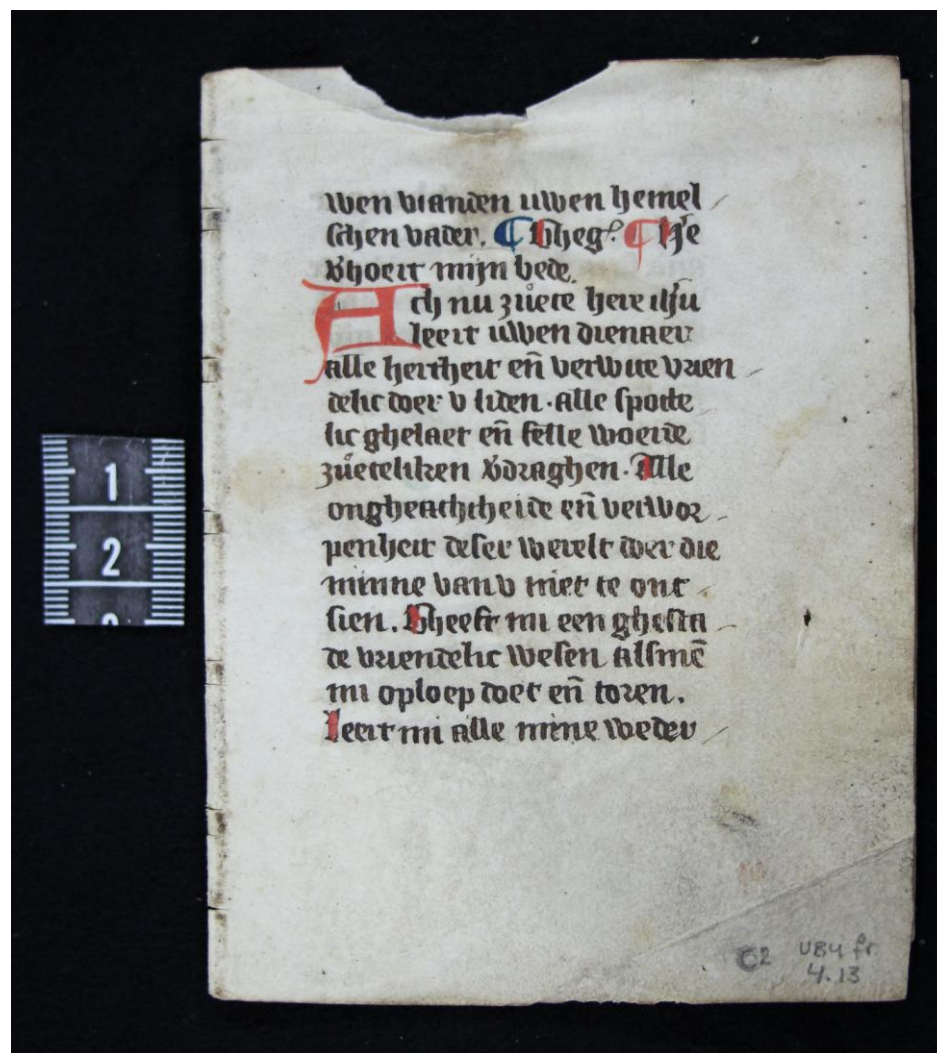
Titel/omschrijving:	<i>De natuurkunde van het geheelal</i> Alt. titel: <i>Dit boec is van astronomien ende van naturen ende van den vii planeten</i>
Datering:	ca. 1375-1400
Origine:	West Nederland?
Beschrijving:	Perkament, twee keer ca. 55x175 (80x138) mm., 1 kolom, 23,5 rr.
Schrift:	Textualis, aanpassingen door tweede hand in Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Fragmenten met passages uit <i>De Natuurkunde van het Geheelal</i> , een natuurkundige verhandeling op rijm over astronomie, natuurkunde en de zeven planeten. De passages behandelen de donder en de bliksem en wat deze aanrichten (vers 517-538 in Jansen-Sieben 1968)
Genre:	Artesliteratuur, astronomie, natuurkunde, astrologie
Binding:	Was meegebonden als maculatuur in een editie van <i>Historiae Remensis Ecclesiae IIII</i> van Flodoardus (Georgus Colvenerius) uit 1617, Reims (ODG 2054)
Provenance:	In 2014 is het fragment uit de band gehaald In permanente bruikleen door de UBU sinds 2011 van de Gertrudiscollectie, een oud-katholieke collectie van de Sinte-Gertrudiskerk te Utrecht
Recente literatuur:	Vgl. Jansen-Sieben 1968
NB:	Fragment bestaat uit twee gedeelten die samen een pagina vormen waarvan aan de bovenzijde een stuk ter grote van minimaal twee en een halve versregels is weggesneden Taal heeft Westmiddelnederlandse kenmerken

Fr. 3.64

4.13 Fragment

Titel/omschrijving:	<i>Honderd artikelen van de passie</i>
Datering:	1400-1500
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 6 bladen (2 bifolia, 2 losse bladen), 120x89 (70x50) mm., 1 kolom, 16 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Noord-Nederlandse bewerking van <i>Honderd artikelen van de passie</i> van Henricus Suso (†1366) Bevat artikel 1 (deels), artikelen 2-5, gebed 1, artikel 6, artikel 7 (deels), gebed 3 (deels), artikelen 16-20, gebed 4, artikelen 21-25, gebed 5 (deels), artikel 40 (deels), gebed 7, artikelen 41-45, gebed 10, artikel 46 (deels)
Genre:	Religieuze teksten
Provenance:	Onbekend
Recente literatuur:	Vgl. Deschamps 1990, pp. 193-253 Vgl. Van Aelst 2011 Ongepubliceerd, opdracht Het Handgeschreven Boek: Houtput, Hubbers, De Jong & Van der Zande 2009 de Regt, Westra & Ermens 2012, pp. 355-363

Fr. 4.13

4.15 Fragment

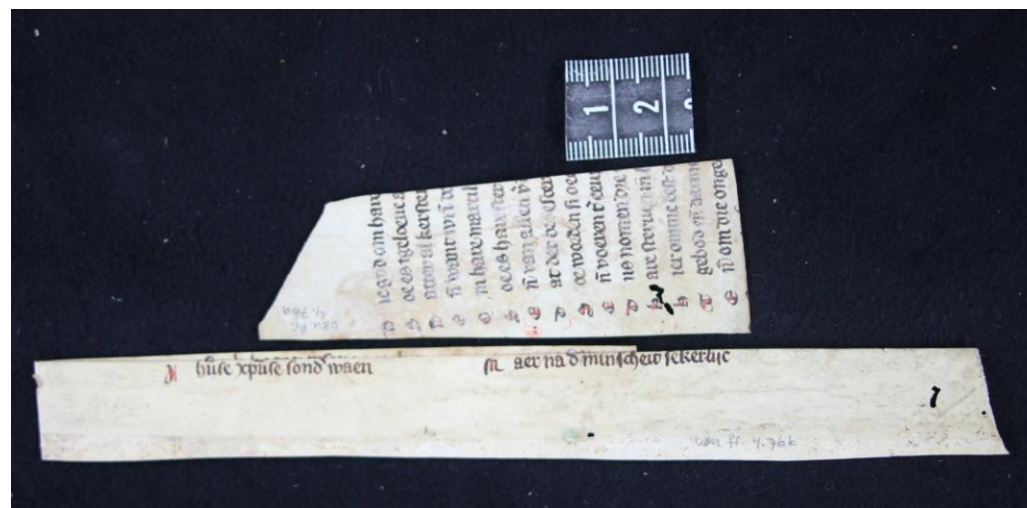
Titel/omschrijving:	Gebedenboek
Datering:	1450-1500
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Papier, 1 bifolium, 106x143 (ca. 76x50) mm., 1 kolom, ca. 20 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Fragmenten uit een gebedenboek. De fragmenten bevatten een gebed tot Maria over de passie van Christus, de annunciatie en het zondebesef van de spreker. Tevens gebedsinstructies en gebeden voor zielenheil.
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Provenance:	Onbekend
Recente literatuur:	Ongepubliceerd, opdracht Het Handgeschreven Boek: Van de Laar, Mackaay & Vondenhoff 2008
NB:	Het papier heeft een watermerk: fleur-de-lis welke gelijkenissen heeft met een watermerk uit Trier uit 1516

Fr. 4.15

4.76 Fragment

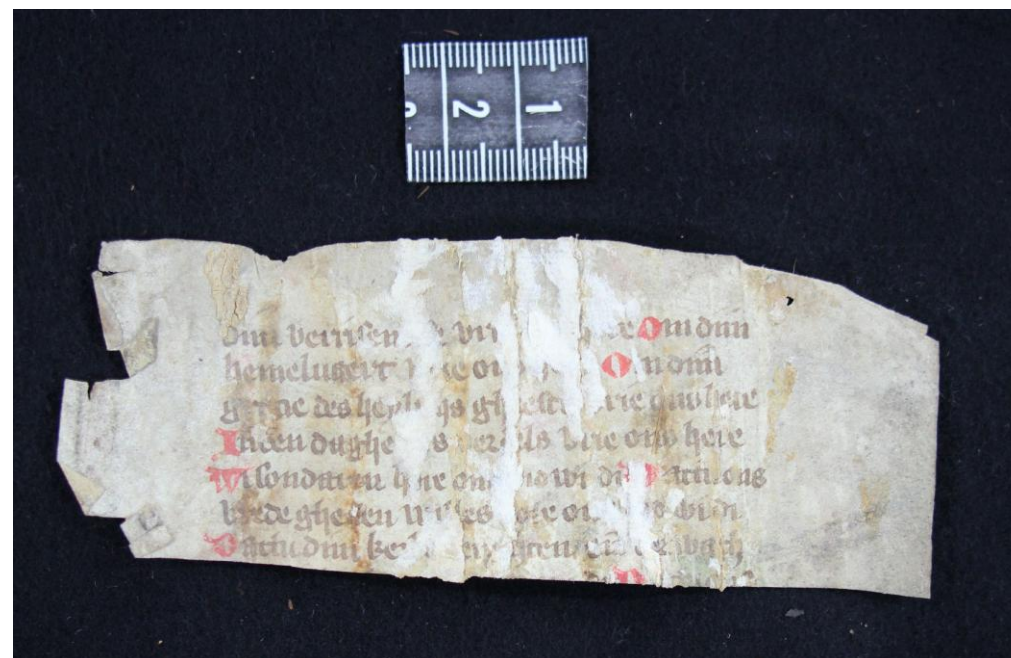
Titel/omschrijving:	Heiligenleven?
Datering:	ca. 1400
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 2 fragmenten, a: 80-97x27-34 mm., b: 16-21x318 (?x107-113) mm., 2 kolommen, a: 13-15 rr., b: 1 r.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Fragmenten beschrijven een mogelijkere wijs een martelares (Agnes?), mogelijk een heiligenleven "Ihesuse <i>christuse</i> sonder waen Maer na <i>der</i> minscheit sekerlijc"
Genre:	Religieuze teksten: hagiografie
Provenance:	Onbekend

Fr. 4.76

4.77 Fragment

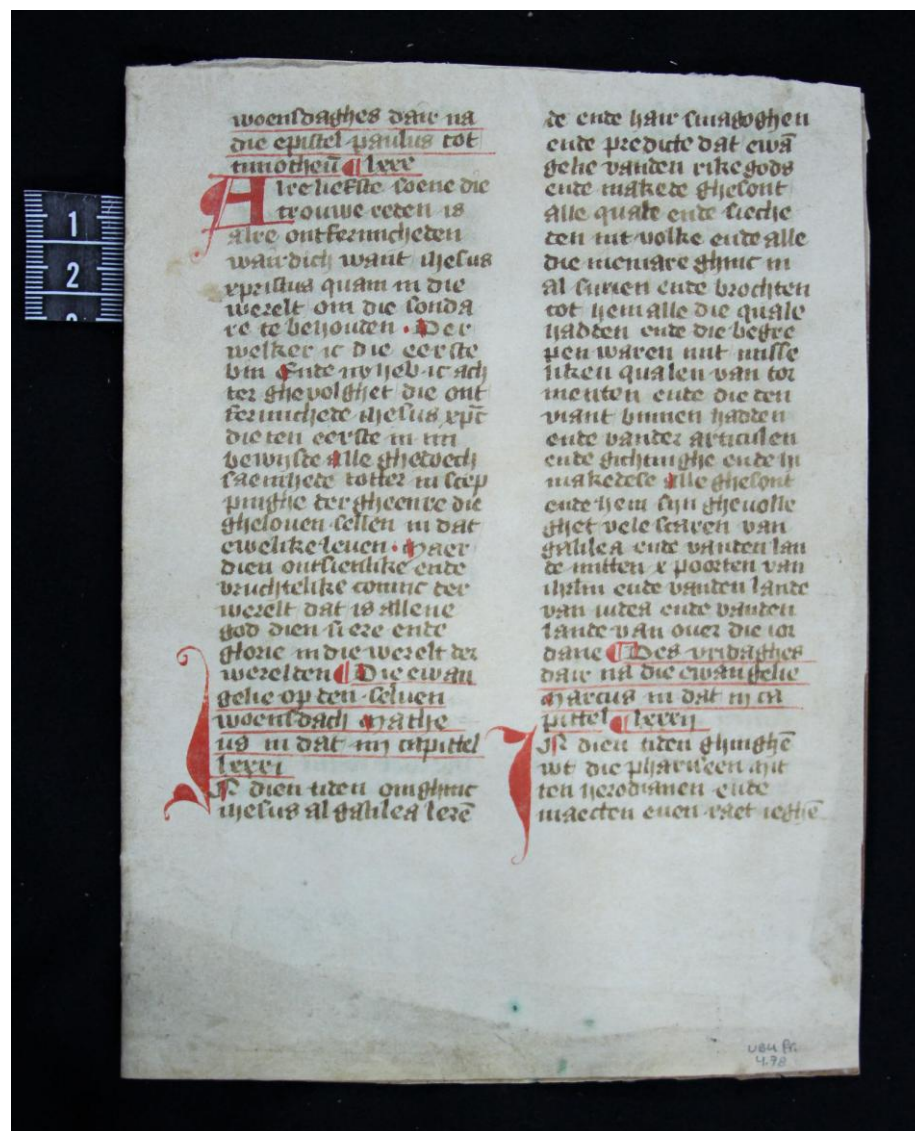
Titel/omschrijving:	Gebedenboek?
Datering:	ca. 1400
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 1 fragment, ca. 45x116 (ca. 34x69) mm., vermoedelijk 1 kolom, 7 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Fragmenten bevatten gebeden, mogelijk een (variatie op het) getijdenboek van Geert Grote "ontferme onser Christe ontferme onser Here ontferme onser"
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Provenance:	Onbekend

Fr. 4.77

4.78 fragment

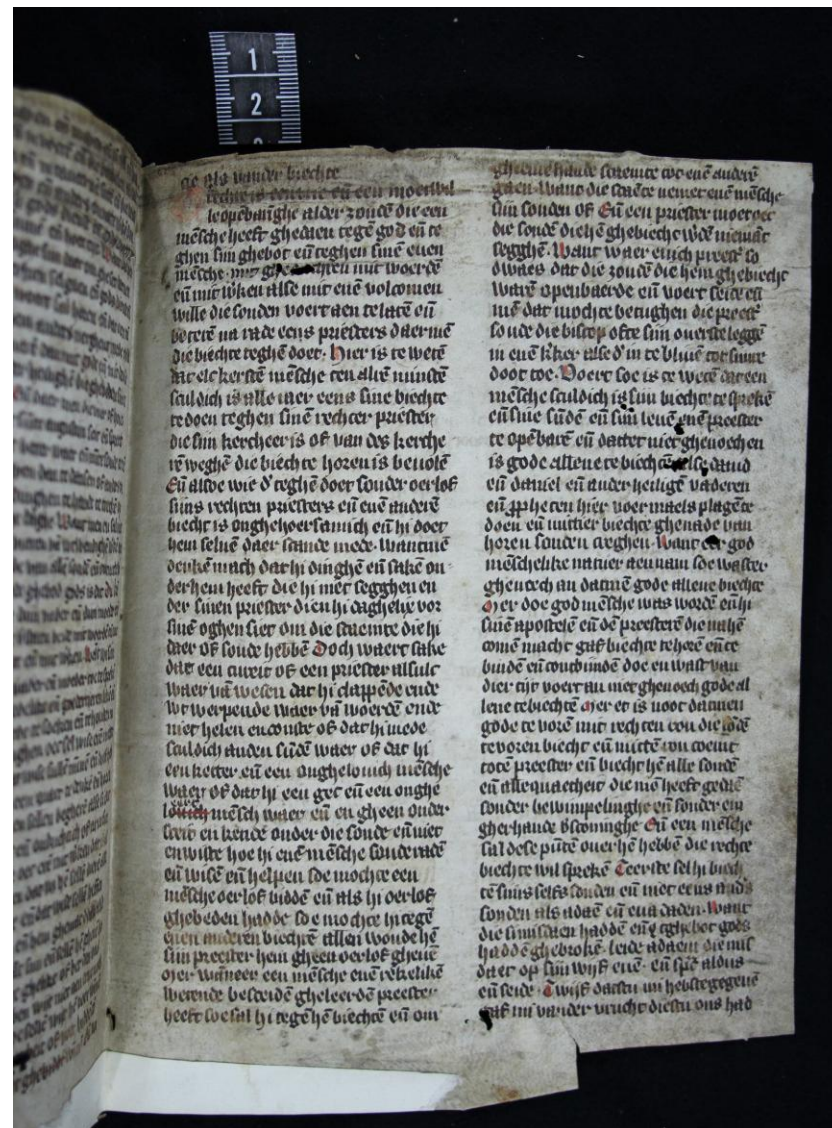
Titel/omschrijving:	Bijbelteksten
Datering:	ca. 1400
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 1 bifolium, 190x143 (115x135) mm., 2 kolommen, 32 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Bijbelteksten, genummerd LXXX tot en met LXXXIII, XCI en XCII. Bevat Timoteüs 1:15-17, Mattheüs 4: 23-25, Markus 3:6-15, 1 Korintiërs 13:8-10, 1 Korintiërs 10:1-4, Mattheüs 20:1-16, Hebreëen 4:11-13
Genre:	Religieuze teksten: bijbelteksten
Provenance:	Onbekend
Recente literatuur:	Ongepubliceerd, opdracht Het Handgeschreven Boek: Brummel, Drost, de Groot & Kiers 2009

Fr. 4.78

4.79 Fragment

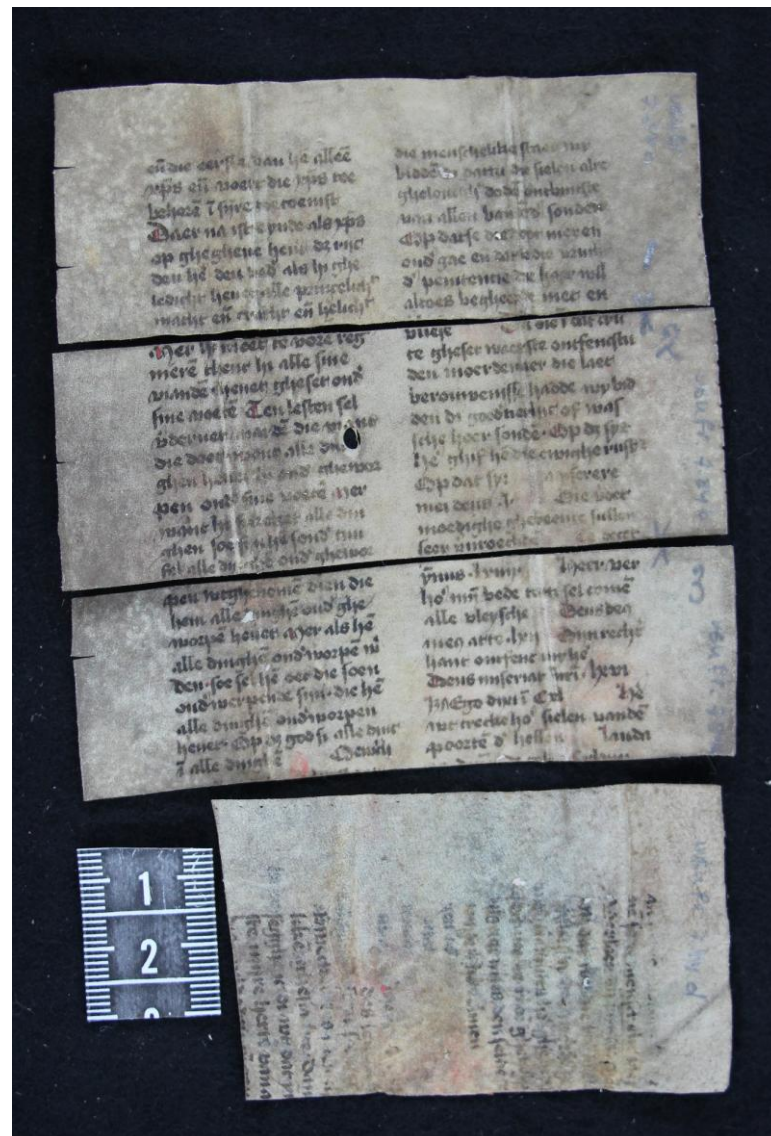
Titel/omschrijving: Didactisch, religieus werk
Datering: 1350-1400
Origine: Onbekend
Beschrijving: Perkamert, 1 bifolium, 218x159 (193x136) mm., 2 kolommen, 42 rr.
Schrift: Textualis
Decoratie: Rubricering, gewone initialen
Inhoud: Fragment van een religieus, didactisch werk om een leek bij te brengen hoe hij of zij moet leven om in de hemel terecht te komen.
"Ende hebben daer meer ghenuechte in dat si daer bi sijn dan in gode alle die ghene die hen sceiden van gode aldus ende hen keren van sinen gheboden sijn vermaledijt"
Genre: Religieuze teksten; Didactische teksten
Recente literatuur: Ongepubliceerd, opdracht Het Handgeschreven Boek: Bont, Hilderink & De Vries 2010

Fr. 4.79

7.84 Fragment

Titel/omschrijving:	Getijden of gebedenboek
Datering:	1400-1450
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 4 fragmenten, 1+2+3: 99x95, 4: 46x72 mm., 2 kolommen, 28 rr. (19 rr. op 4)
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Fragment uit een getijden- of gebedenboek met een gebed tot Maria
Genre:	Religieuze teksten: gebeden
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie
Recente literatuur:	Ongepubliceerd, opdracht Het Handgeschreven Boek: Oosterhout & Prot 2008

Fr, 7.84

7.87 Fragment

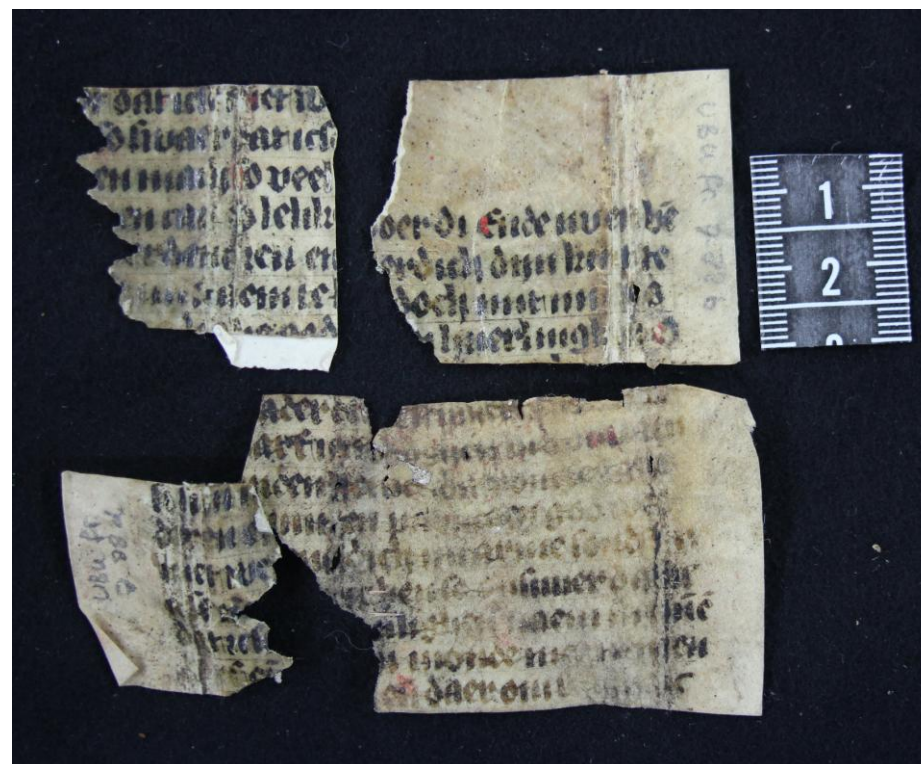
Titel/omschrijving:	Legenda Aurea
Datering:	1425-1450
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 3 fragmenten, a: 37x95, b: 41x89, c: 33x61 mm., a: 3 rr., b: 16 rr., c: 6 rr.
Schrift:	Hybridrida
Decoratie:	Rubricering, gewoon initiaal
Inhoud:	Fragmenten uit Legenda Aurea over de heilige Barbara uit Nicomedië
Genre:	Religieuze teksten: hagiografie
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.87

7.88 Fragment

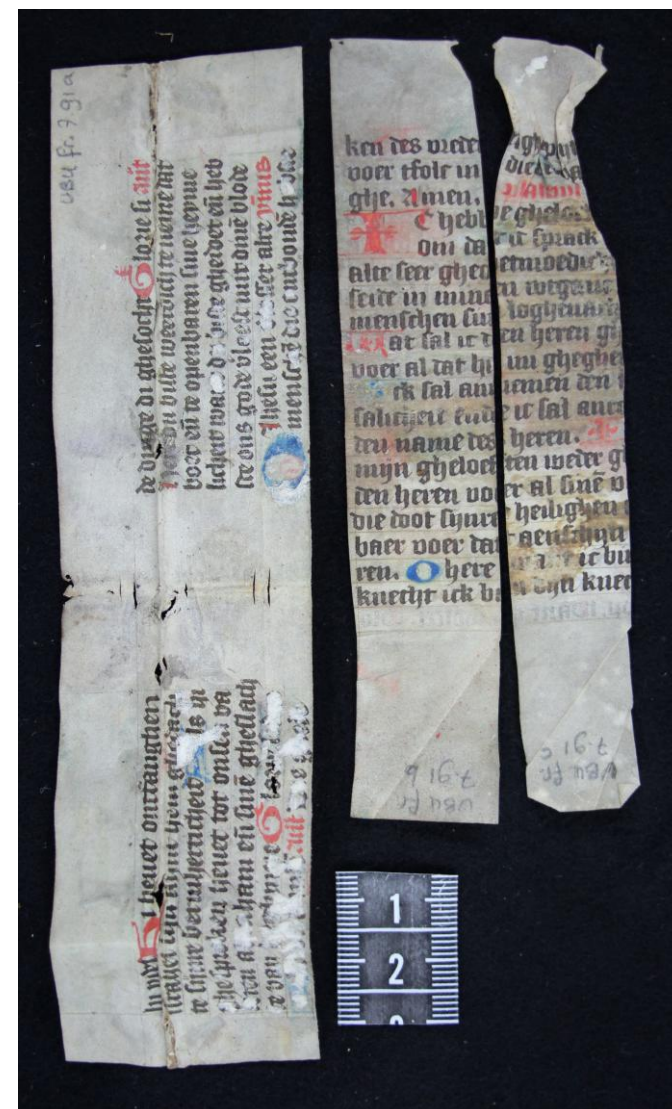
Titel/omschrijving:	Onbekende tekst
Datering:	1400-1425
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 4 fragmenten, a: 41x65, b: 48x37, c: 33x34 d: 30x28 mm., a: 9 rr., b: 4 rr., c: 6 rr., d: 5 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Beschadigd fragment, moeilijk leesbaar. Onduidelijk waarover het fragment gaat "Ende uven ver"
Genre:	Onbekend
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.88

7.91 Fragment

Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	1400-1425
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 3 fragmenten, a: 42x166, b: 125x24, c: 125x20 (80x53) mm., 1 kolom, 20 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Fragmenten met passages uit het getijdenboek van Geert Grote, gedeelten van Lange Getijden van het Heilige Kruis: 1 deel van Antiffen, 1 deel van Ymnus en 2 niet aansluitende delen van Magnificat anima
Genre:	Religieuze werken
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie
Recente literatuur	Vgl. Van Wijk 1940, pp. 134-135
NB:	Uit de fragmenten is op te maken dat de originele bladgrootte 125x86 (80x53) mm. was

Fr. 7.91

7.92 Fragment

Titel/omschrijving:	Onbekende tekst
Datering:	1440-1480
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 2 fragmenten, 128x20 mm., 1 kolom, 22 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Twee losse fragmenten uit hetzelfde handschrift die op elkaar aansluiten. Tekst behandelt een religieus onderwerp, onduidelijk welke "die daer boesheit spreke"
Genre:	Religieuze teksten
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.92

7.93 Fragment

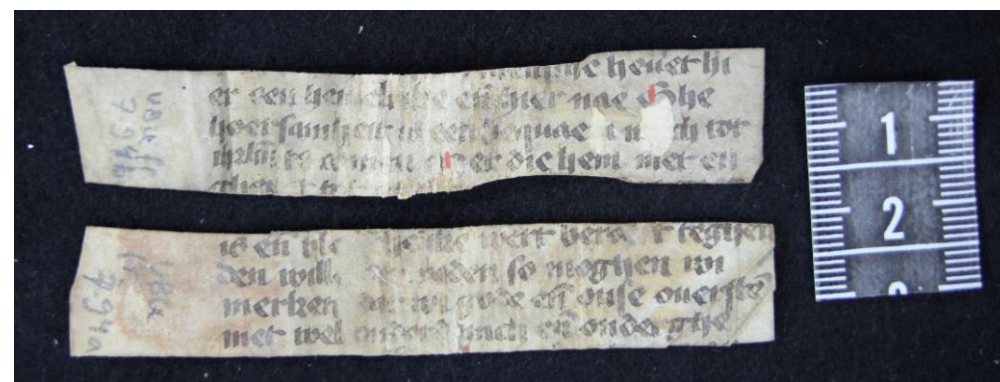
Titel/omschrijving:	Religieuze tekst
Datering:	1450-1500
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 3 fragmenten, a: 93x15, b: 15x102, c: 18x103 mm., 1 kolom, a: 16 rr., b: 2 rr., c: 4 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Drie fragmenten uit hetzelfde handschrift waarbij b en c op elkaar aansluiten. De tekst behandelt een religieus onderwerp, onduidelijk welke. "doe u die droeuige boetscap quam dat u lieue soen gheuangen was ende van alle sinen iongheren"
Genre:	Religieuze teksten
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie
NB:	Uit de fragmenten is op te maken dat de originele bladgrootte ongeveer 105x102 (?x58) mm. was

Fr. 7.93

7.94 Fragment

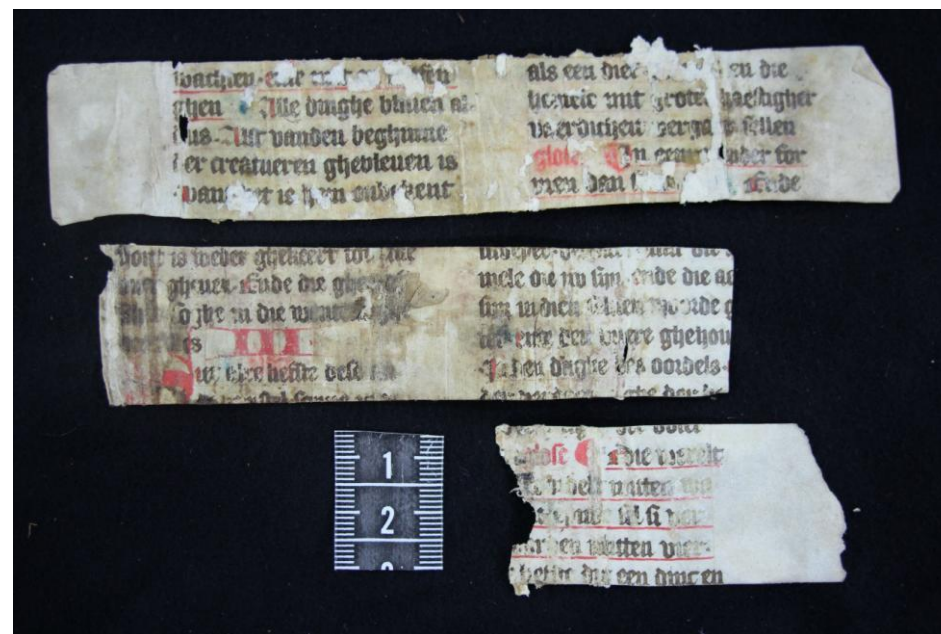
Titel/omschrijving:	Religieuze tekst
Datering:	ca. 1425-1450
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 2 fragmenten, a: 14x83, b: 14x81 (?x61) mm. 4 rr.
Schrift:	Hybrida
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Twee losse fragmenten uit hetzelfde handschrift. Tekst behandelt een religieus onderwerp, onduidelijk welke "dat hi gheseit hadde Here wat wildi dat ic doe // Een ghehoersam mensche gaet simplic heen"
Genre:	Religieuze teksten
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.94

7.96 Fragment

Titel/omschrijving:	<i>Noordnederlandse vertaling van het Nieuwe Testament</i>
Datering:	ca. 1387-1400
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 17 fragmenten, grootste: 29x155 (x118) mm., 2 kolommen
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Fragmenten met passages uit de <i>Noordnederlandse vertaling van het Nieuwe Testament</i> van Johannes Scutken (†1423). De fragmenten behandelen een passage uit de tweede canonieke brief van Petrus.
Genre:	Religieuze teksten: bijbelteksten
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.96

7.97 Fragment

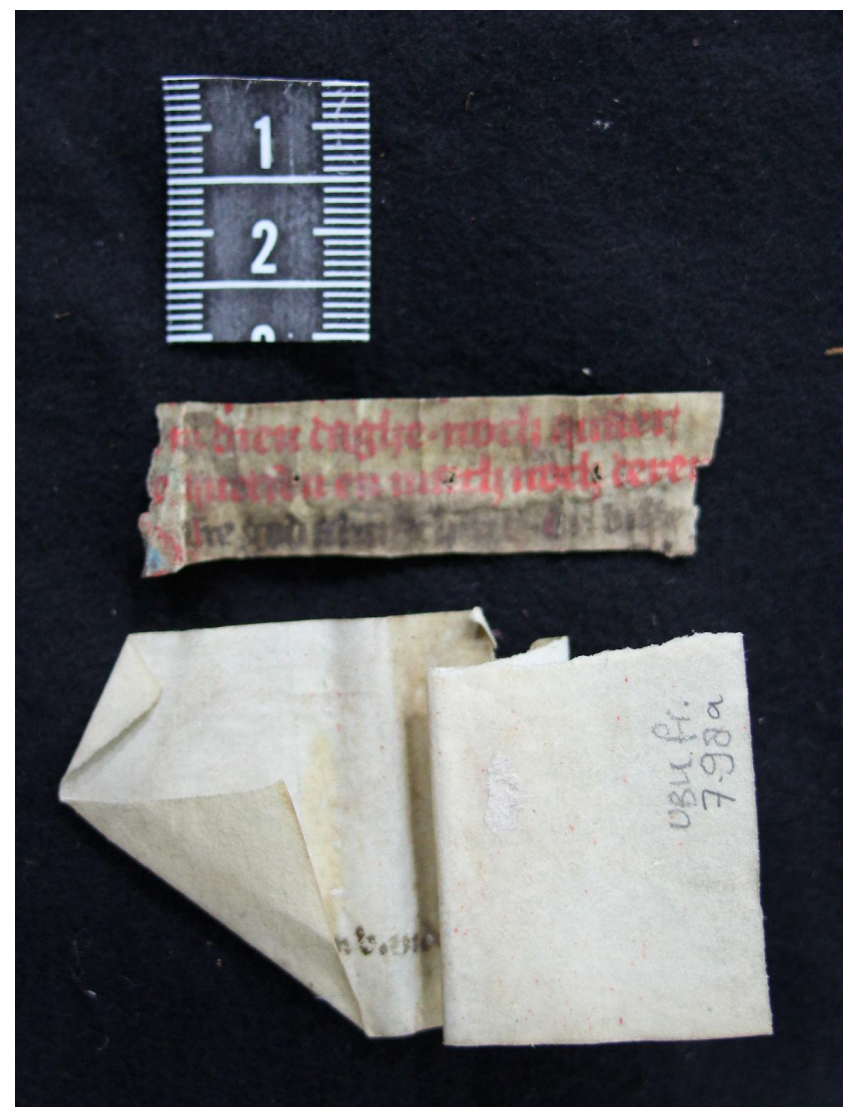
Titel/omschrijving:	Religieuze tekst
Datering:	1425-1475
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 3 fragmenten, a: 11x114, b: 91x16, c: 102x15, a: 1 r., b: 13 rr., c: 3 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewoon initiaal, randversiering
Inhoud:	Drie losse fragmenten uit hetzelfde handschrift. Tekst behandelt een mogelijk religieus onderwerp, onduidelijk welke. "Die pijnlike seren der hellen hebben"
Genre:	Religieuze teksten?
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.97

7.98 Fragment

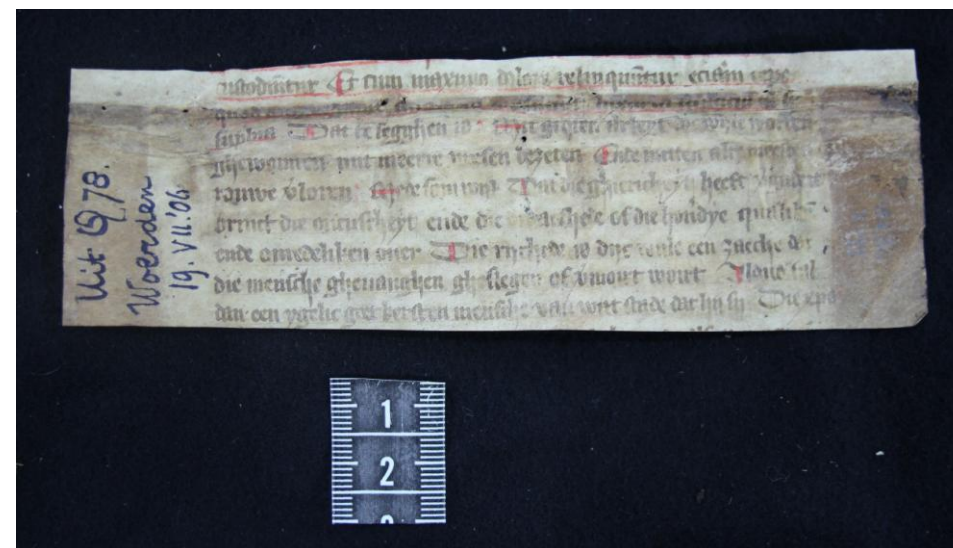
Titel/omschrijving:	Onbekende tekst
Datering:	ca. 1375-1425
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 2 fragmenten, a: 39x94, b: 15x54, a: 1 r. (custode?), b: 3 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Twee losse fragmenten, wellicht bindrestanten uit hetzelfde boek. Onbekend om welke tekst(en) het gaat. Fragment a bevat slechts één woord, mogelijk een custode. Fragment b is slecht te lezen. "en mach noch dere[n]"
Genre:	Onbekend
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.98

7.99 Fragment

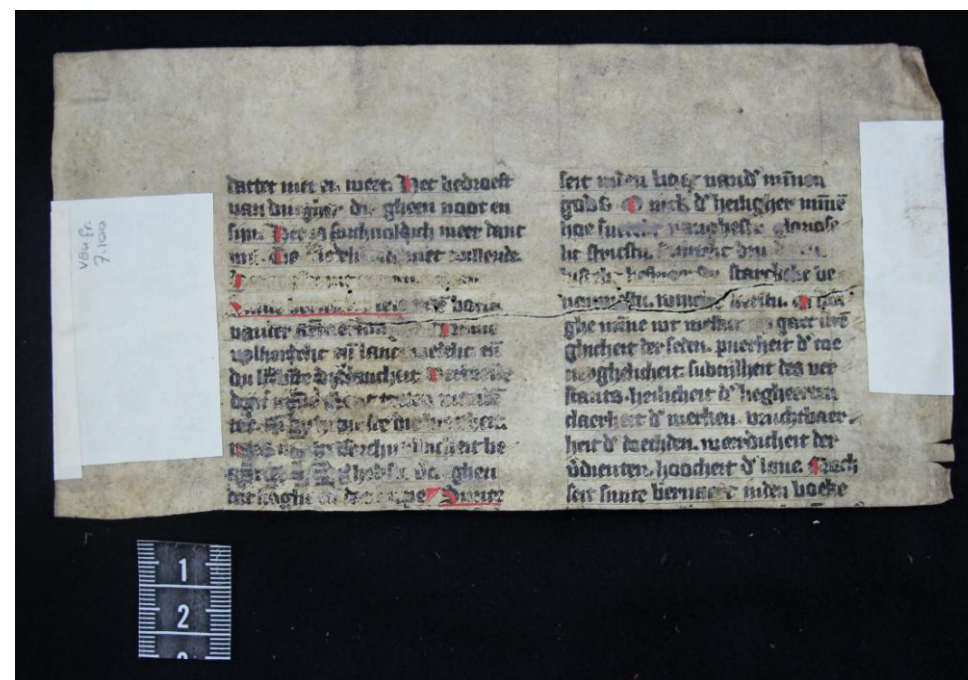
Titel/omschrijving:	<i>Dat Scaecspel</i>
Datering:	ca. 1400
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 1 fragment, 48x148 (?x101) mm., 1 kolom, 9 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Fragment met passage uit <i>Dat Scaecspel</i> , vertaling uit het Latijn van <i>Ludus Scaccorum</i> van Jacobus de Cessolis (ca. 1250 - ca. 1322) Zie pp. 117-118 in Van Schaick Avelingh 1912
Genre:	Moralistische teksten, Didactische teksten
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie Bevat een mogelijk signatuur in modern schrift: "uit Q 78 Woerden 19.VII.'06"
Recente literatuur	Vgl. Van Schaick Avelingh 1912

Fr. 7.99

7.100 Fragment

Titel/omschrijving:	Religieuze tekst?
Datering:	ca. 1400-1425
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 1 fragment, 96x185 (?x123) mm., 2 kolommen, 14 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering
Inhoud:	Los fragment. Onbekend om welke tekst het gaat "puerheit der toeneyghelicheit. subtiliteit des verstants. heilicheit <i>der</i> begheerten. clauerheit <i>der</i> werken. vruchtbaerheit <i>der</i> doechden."
Genre:	Onbekend
Provenance:	Verkregen door de UBU in 1971 als onderdeel van de Thomaasse collectie

Fr. 7.100

Maculatuur in de Gertrudiscollectie

Titel/omschrijving:	<i>Tleven Ons Heren Ihesu Cristi</i> Alt. titels: Het Pseudo-Bonaventura-Ludolfiaanse Leven van Jesus
Datering:	ca. 1460-1480
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, 4 fragmenten, 1: 120x36 2+3: 80x24 4: 116x40 mm., 20 rr.
Schrift:	Hybrida
Inhoud:	Fragmenten met passages uit <i>Tleven Ons Heren Ihesu Cristi</i> , een geschiedschrijving van het leven van Jezus. Fragmenten behandelen de passages over de laatste uren van Jezus op de Olijfberg
Genre:	Religieuze teksten
Binding:	Meegebonden als maculatuur in een editie van <i>Harmoniae Evangelicae</i> van Martin Chemnitz uit 1628, Genève (signatuur: MBZ 51)
Provenance:	In permanente bruikleen door de UBU sinds 2011 van de Gertrudiscollectie, een oud-katholieke collectie van de Sinte-Gertrudiskerk te Utrecht
Recente literatuur:	Vgl. De Bruin 1980
NB:	Het gaat om vier fragmenten waarvan twee steeds een paar vormen. 1 en 3 sluiten op elkaar aan, evenals 2 en 4

Maculatuur in Gertrudiscollectie: Tleven Ons Heren Ihesu Cristi

Maculatuur in de Gertrudiscollectie

Titel/omschrijving:	Getijdenboek
Datering:	ca. 1425-1475
Origine:	Onbekend
Beschrijving:	Perkament, maculatuur, dl. 2: 29x170mm, dl. 3:25x173 mm., 2 kolommen, dl. 2: 5 rr., dl. 3: 6 rr.
Schrift:	Textualis
Decoratie:	Rubricering, gewone initialen
Inhoud:	Fragmenten met passages uit het getijdenboek van Geert Grote (zie van Wijk 1940, p. 54)
Genre:	Religieuze teksten: gebeden, Getijdenboek
Binding:	Meegebonden als maculatuur in een editie van het tweede en derde deel van <i>Antiquitatum liturgicarum syntagma</i> van Balthasar Belleri uit 1605
Provenance:	In permanente bruikleen door de UBU sinds 2011 van de Gertrudiscollectie, een oud-katholieke collectie van de Sinte-Gertrudiskerk te Utrecht
Recente Literatuur	Vgl. Van Wijk 1940

Maculatuur in Gertrudiscollectie: Getijdenboek

Bibliografie

Ackersdijck, W.C., 'Fragment van een oud Nederduitsch Rijmwerk, met aanmerkingen en ophelderingen op hetzelfde', in: *Nieuwe Werken van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden*, dl. I. (Leiden 1824) pp. 201-285.

Aelst, J. van, *Vruchten van de passie. De laatmiddeleeuwse passieliteratuur verkend aan de hand van Suso's Honderd artikelen* (Hilversum 2011).

Assem, R. van den, F. van Hilten & K. Lammers, 'Introductie van een zeldzame vondst', in: *W-mail* 13, 1 (2012) pp. 5-8.

Assem, R. van den, *Opbouw, verwantschap en functie van drie Hattemse handschriften Met beschrijvingen en gedetailleerde inhoudsoverzichten* (ongepubliceerde Master thesis 2013).

Berg, M. van den, 'De Noordnederlandse historiebijbel. Verhaal en moraal in bijbelse (en wereldlijke) geschiedenis', in: *Middel nederlandse bijbelvertalingen*. Red. A. den Hollander, E. Kwakkel & W. Scheepsma, met medewerking van Martine Meuwese (Hilversum 2007), pp. 59-75.

Berkenbusch, I., *Speculum virginum : mittelniederländischer Text ; Edition, Untersuchungen zum Prolog und einleitende Interpretation*. (Frankfurt etc. 1995).

Beuken, W.H., *Vanden levene ons Heren* in reeks *Zwolsse drukken en herdrukken voor de Maatschappij der Nederlandse letterkunde te Leiden*, nr. 60, 2 dl. (Zwolle 1968).

Bertrand, P., 'Een reis door een middeleeuws verslag. De eerste Middelnederlandse vertaling van *Historia Monachorum in Aegypto* van Tyrannius Rufinus van Aquileia', in: *Madoc*, 11 (1997) pp. 89-96.

Biemans, J.A.A.M., *Middelnederlandse bijbelhandschriften* (Leiden 1984).

Biemans, J.A.A.M. & H. Mayer, 'Ein neues Fragment des "Dietse Doctrinael"', in: *Amsterdamer Beiträge zur älteren Germanistik*, 25 (1986) pp. 63-87.

Biemans, J.A.A.M., 'The seventeenth-century Antwerp book collector Peeter Oris: new discoveries and new questions', in: *Quaerendo*, 18 (1988) pp. 243-277.

Biemans, J.A.A.M., 'Torso van een handelaar of verzamelaar? Overwegingen en vragen naar aanleiding van een bijzondere verzameling Middeleeuwse handschriften omstreeks 1764', in: *Van pen tot laser. 31 opstellen over boek en schrift aangeboden aan Ernst Braches bij zijn afscheid als hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam*. Red. T. Croiset van Uchelen & H. van Goinga (Amsterdam 1996), pp. 10-29.

Biemans, J.A.A.M., *Onsen Spегhele Ystoriaele in Vlaemsche. Codicologisch onderzoek naar de overlevering van de Spiegel Historiael van Jacob van Maerlant*,

Philip Utenbroeke en Lodewijk van Velthem met een beschrijving van de handschriften en fragmenten, in reeks *Schrift en schriftdragers in de Nederlanden in de Middeleeuwen*, nr. 2, 2 dl. (Leuven 1997).

Bigus, M., & B. Jaski, 'Utrechtse kloosters en kapittels: handschriften in stijl', in: *Beeldschone Boeken: de Middeleeuwen in goud en inkt*. Red. M. Leeftang (Zwolle 2009), pp. 32-43.

Bloem, M., *De Meester van Zweder van Culemborg: de werkplaats van een groep Noord-Nederlandse verluchters ca. 1415-1440* (Amsterdam 2015).

Braekman, W.L., 'Een Hattems handschrift: belangrijke aanwinst voor de middelnederlandse artes-literatuur', in: *Volkskunde* 84 (1983) pp. 299-331.

Braekman, W.L., 'Een merkwaardige collectie "secreten" uit de vijftiende eeuw', in: *Verslagen en mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde* (1987) pp. 270-287.

Broekhuijsen, K.H., *The masters of the dark eyes. Late medieval manuscript painting in Holland* (Turnhout 2009).

Bruch, H., *Croniken van den Stichte van Utrecht ende van Hollant* (Den Haag 1982).

Bruin, C.C. de, *Tleven ons Heren Jhesu Cristi: het pseudo-Bonaventura-Ludolfiaanse Leven van Jesus* (Leiden 1980).

Carasso-Kok, M., *Repertorium van verhalende bronnen uit de Middeleeuwen: heiligenlevens, annalen, kronieken en andere in Nederland geschreven verhalende bronnen* (Den Haag 1981).

CMD-NL 1: Lieftinck, G., *Manuscripts datés conservés dans les Pays-Bas: catalogue paléographique des manuscrits en écriture latine portant des indications de date. Part I: Les manuscrits d'origine étrangère (816-c.1550)* (Amsterdam 1964).

CMD-NL 2: Gumbert, J., *Manuscripts datés conservés dans les Pays-Bas: catalogue paléographique des manuscrits en écriture latine portant des indications de date. Part II: Les manuscrits d'origine néerlandaise (XIVe-XVIe siècles) et supplément au tome premier* (Leiden 1988).

Defoer, H.L.M. et al., *The Golden Age of Dutch manuscripts painting: [catalogue of a travelling exhibition Utrecht, Rijksmuseum het Catharijneconvent]* (Stuttgart 1989).

Derolez, A., *The Palaeography of Gothic Manuscript Books. From the Twelfth to the Early Sixteenth Century* (Cambridge 2003).

Deschamps, J., *Middelnederlandse handschriften uit Europese en Amerikaanse bibliotheken. Tentoonstelling ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis* (Leiden 1972).

Deschamps, J., 'De Middelnederlandse vertalingen en bewerkingen van de *Hundert Betrachtungen und Begehungen* van Henricus Suso', in: *Spiritualia Neerlandica. Opstellen voor Dr. Albert Ampe S.J., hem door vakgenoten en vrienden aangeboden uit waardering voor zijn wetenschappelijk werk*. Red. E. Cockx-Indestege, J. Dechamps, F. Hendrickx & Paul Verdeyen s.j. (Antwerpen 1990).

Dijk, R. van, *De constituties der Windesheimse vrouwenkloosters vóór 1559. Bijdrage tot de institutionele geschiedenis van het kapittel van Windesheim*, in reeks *Middeleeuwse Studies* nr. 3, 2 dl. (Nijmegen 1986).

Dijk, W. van, *Handschriften bij de Hepperpoort. Omvang en doel van de schrijfactiviteiten van de eerste kopiïste van het Sint-Agnesklooster te Maaseik*. Doctoraalscriptie Leiden (Hazerswoude-Rijndijk 2004).

Duijsings, A., M. Machielsen, M. van der Meulen & C. Vondenhoff, *A supplement to Koert van der Horst, Illuminated and decorated medieval manuscripts in the University Library Volume 2*, Utrecht (1989). Vol. 2: loose manuscript fragments (second section, bound maculature (first section), PDF (Utrecht 2011).

Engelbregt, J.H.A., *Het Utrechts Psalterium. Een eeuw wetenschappelijke bestudering (1860-1960)* (Utrecht 1965).

Gerritsen-Geywitz, G., 'Sichel, Krause und lange Linien. Utrechter Fleuronné im zweiten Viertel des fünfzehnten Jahrhunderts', in: *Quaerendo*, 33 (2003) pp. 96-118.

Gumbert, J.P., *The Dutch and their books in the manuscript age* (London 1990).

Gumbert, J.P., 'Recipes for inks and pounces, from Utrecht', in: *Scriptorium* vol. 66 (2012) pp. 390-398.

Habets, J.Y.M., *De Wereldkroniek van de Heraut Beyeren*. Doctoraalscriptie (Groningen 1985).

Heel, D. van, *Middeleeuwse handschriften op godsdienstig gebied in het bezit van de Bibliotheek der gemeente Rotterdam* (Rotterdam 1948).

Heeroma, K., *Roman de la Rose. De fragmenten van de tweede Rose* (Zwolle 1958).

Hermans, J.M.M., 'Elf kisten boeken uit het gouvernementsgebouw te Maastricht. Lotgevallen van de Limburgse handschriften en oude drukken, gevonden in 1839', in: *Miscellanea Neerlandica. Opstellen voor Dr. Jan Deschamps ter gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag*, dl. I. Red. E. Cockx-Indestege & F. Hendrickx. (Leuven 1987).

Horst, K. van der, L. Kuiper-Brussen & P. Pesch (red.), *Handschriften en oude drukken van de Utrechtse Universiteitsbibliotheek* (Utrecht 1984).

Horst, K. van der, *Illuminated and decorated medieval manuscripts in the University Library, Utrecht. An illustrated catalogue* ('s Gravenhage 1989).

Horst, K. van der, 'De Meester van Zweder van Culemborg. Nieuwe aanwinst van een getijdenboekje met miniaturen', in: *PUB*, 11, afl. 2 (1990) pp. 7-9.

Hollander, A.A. den, *Virtuelle Vergangheit: die Textrekonstruktion einer verlorenen mittelniederländischen Evangelienharmonie: die Handschrift Utrecht Universitätsbibliothek 1009* (Leuven 2007).

Hülsmann, M., 'An identifiable Haarlem scribe active c. 1455 to c. 1465 in the environment of the Master of the Haarlem Bible', in: *Quaerendo*, 33 (2003) pp. 119-134.

Jappe, A. W., & Hulshoff, A. L. *Het Frensweger handschrift: Betreffende de geschiedenis van de moderne devotie* (Groningen 1958).

Jaski, B., 'Van schut tot schat. Onderzoek naar handschriftfragmenten', in: *Bijzonder onderzoek. Een ontdekkingsreis door de bijzondere collecties van de Universiteitsbibliotheek*. Red. M. van Egmond, B. Jaski & H. Mulder (Utrecht 2009), pp. 32-39

Jaski, B., 'Hattemse handschriften in UB Utrecht', in: *W-mail* 14, 1 (2013) pp. 13-15.

Jansen-Sieben, R. (ed.), *De natuurkunde van het geheelal: een 13de-eeuws middelnederlands leerdicht* (Brussel 1968).

Jansen-Sieben, R., 'Middelnederlandse vakliteratuur', in: *Fachprosaforschung. Acht Vorträge zur mittelalterlichen Artesliteratur*. Red. G. Keil & P. Assion (Berlijn 1974).

Jansen-Sieben, R. *Repertorium van de middelnederlandse artes-literatuur* (Utrecht 1989).

Kienhorst, H., *De handschriften van de Middelnederlandse ridderepiek. Een codicologische beschrijving*. 2 dl. (Deventer 1988).

Klein, J., 'Het getal zijner jaren is onnaspeurlijk. Een herijking van de dateringen van de handschriften en fragmenten met Middelnederlandse ridderepiek', in: *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde* 111 (1995) pp. 1-23.

Klingeren, W. van & T. Oudesluijs, *A supplement to Koert van der Horst, Illuminated and decorated medieval manuscripts in the University Library Volume 1*, Utrecht (1989). Vol. 1: Manuscripts acquired 1989-2011; loose manuscript fragments (first section), PDF (Utrecht 2011).

Korteweg, A. (ed.), *Kriezels, aubergines en takkenbossen: randversiering in Noordnederlandse handschriften uit de vijftiende eeuw* (Zutphen 1992).

Lie O.S.H., 'Literaire verwijzingen in Middelnederlandse magische teksten', in: *De nieuwe taalgids* 85 (1992) pp. 234-246.

Lie O.S.H., 'Kanttekeningen bij Maerlants berijmde Heimelijkheid der heimelijkheden en de Proza-Heimelijkheid', in: *Queeste* 3, 2 (1996) pp. 136-150.

Lie O.S.H., 'Alsoe leerde Madelghijs sine const. Magie in de Middeleeuwen: fictie of werkelijkheid?', in: *Karolus Rex. Studies over de middeleeuwse verhaaltraditie rond Karel de Grote*. Red. B. Besamusca & J. Tiggelaar (Hilversum 2005) pp. 181-193.

Lie, O. S. H., 'Boekenkennis en het vrouwelijk lichaam: van Trotula tot Jakob Ruf', in: *Bijzonder onderzoek. Een ontdekkingsreis door de bijzondere collecties van de Universiteitsbibliotheek Utrecht*. Red. M. van Egmond, B. Jaski & H. Mulder (Utrecht 2009), pp. 216-223.

Mendes da Costa, M., *Catalogus der handschriften. Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam. II. De handschriften der Stedelijke Bibliotheek met de latere aanwinsten* (Amsterdam 1902).

Moltzer, H.E., 'Van ons Heren wonden' in: *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*, 8 (Leiden 1888) pp. 1-6.

Moltzer, H.E., *Levens en legenden van heiligen*, in reeks: *Bibliotheek van Middelnederlandse letterkunde*, nr. 45 (Groningen 1891).

Pansters, K., *De kardinale deugden in de Lage Landen, 1200-1500*, in reeks *Middeleeuwse studies en bronnen*, nr. 108 (Hilversum 2007).

Proske, D., *Het getijdenboek van Kunera van Leefdael. Beschrijving en commentaar van Hs. 5 J 26 in Utrecht, Universiteitsbibliotheek*. Doctoraalscriptie Leiden (Maarssebroek 1985).

Regt, L. de, V. Westra & D. Ermens, 'Nog enkele Artikelen van Henricus Suso', in: *Ons Geestelijk Erf* 83, 4 (2012) pp. 355-363.

Schaick Avelingh, G.H. (ed.), *Dat Scaecspel* (Leiden 1912).

Setten, S.A.V., *The Journey of Jan Voet, An Edition of a Rediscovered Manuscript as Master Thesis* (ongepubliceerde Master thesis, Utrecht 2013).

Stahl, I., 'Die Rekonstruktion der Klosterbibliothek Frenswegen', in: *Zentrum für Niederlande-Studien Jahrbuch*, 3 (Wiesbaden 1992) pp. 9-26.

Stahl, I., *Die Handschriften der Klosterbibliothek Frenswegen* (Wiesbaden 1994).

Stooker, K. & T. Verbeij, "'Uut Profectus". Over de verspreiding van Middelnederlandse kloosterliteratuur aan de hand van de "Profectus religiosorum" van David van Augsburg', in: T. Mertens et al. (red.), *Boeken voor de eeuwigheid. Middelnederlands geestelijk proza* (Amsterdam 1993), pp. 318-340 en 476-490.

Stooker, K. & T. Verbeij, *Collecties op orde. Middelnederlandse handschriften uit kloosters en semi-religieuze gemeenschappen in de Nederlanden* (Leuven 1997).

Stutvoet-Joanknecht, C.M., *Der byen boeck. De Middelnederlandse vertalingen van Bonum universale de apibus van Thomas van Cantimpré en hun achtergrond* (Amsterdam 1990).

Tervooren, H., *Van der Masen tot op den Rijn. Ein Handbuch zur Geschichte der mittelalterlichen volkssprachlichen Literatur im Raum von Rhein und Maas* (Berlijn 2006).

Tiele, P. A. & A. Hulshof, *Catalogus codicum manuseriptorum bibliothecae Universitatis Rheno-Trajectinae*, 2 dl. (Utrecht 1887-1909).

Vreese, W. de, *De handschriften van Jan van Ruusbroec's werken* (Gent 1900).

Vries, M. de, 'Fragment eener Nederlandsche vertaling van het reisverhaal van Joannes de Hese', in: *Verslagen en berigten uitgegeven door de Vereeniging ter Bervordering der Oude Nederlandsche Letterkunde*, 2 (1845) pp. 5-35.

Wackers, P., 'Troost van een goudsmid (over Hs. 1335)', in: *Bijzonder onderzoek. Een ontdekkingsreis door de bijzondere collecties van de Universiteitsbibliotheek Utrecht*. Red. M. van Egmond, B. Jaski, & H. Mulder (Utrecht 2009), pp. 224-231.

Warnar, G., 'A medieval Dutch homiliary and the Bibliotheca Neerlandica Manuscripta', in: *Manuscript studies in the Low Countries. Proceedings of the "Groninger Codicologendagen" in Friesland, 2002*. Red. A.M.W. As-Vijvers, J.M.M. Hermans & G.C. Huisman (Groningen/Leeuwarden 2008).

Wierda, L.S., *De Sarijs-handschriften. Studie naar een groep laat-middeleeuwse handschriften uit de IJsselstreek (voorheen toegeschreven aan de Agnietenberg bij Zwolle)*. Dissertatie Groningen (Zwolle 1995).

Wijk, N. van (ed.), *Het Getijdenboek van Geert Grote* (Leiden 1940).

Williams-Krapp, W., *Die deutschen und niederländischen Legendare des Mittelalters. Studien zu ihrer Überlieferungs-, Text-, und Wirkungsgeschichte*, in reeks *Texte und Textgeschichte*, nr. 20 (Tübingen 1986).